

IN MEMORIAM

ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

(1960-2024)

Corectură: Diana Moțoc

Culegere text: Raluca Cucură, Diana Moțoc

Foto: Arhiva personală, Dumitru Cucură, Darius Echim, Ionuț Chifa

Concepție grafică: Arhid. Dan G. Văscu, Viorica Văscu

© **2024 Editura Renașterea**

Piața Avram Iancu, nr. 18

RO-400117, Cluj-Napoca

Tel/fax: 0264/599649

E-mail: editura_renasterea@yahoo.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

In memoriam arhimandrit Nicolae Moldovan : (1960-2024) / vol.

coord. și pref. de arhim. Dumitru Cobzaru ; tipărit cu binecuvântarea

Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și

Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. - Cluj-

Napoca : Renașterea, 2024

ISBN 978-606-607-479-7

I. Dumitru Cobzaru, arhimandrit (coord. ; pref.)

IN MEMORIAM
ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN
(1960–2024)

Tipărit cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului Părinte
† ANDREI
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Volum coordonat și prefațat de
ARHIM. DUMITRU COBZARU
Starețul Mănăstirii Nicula
Exarhul Mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului

Editura Renașterea
2024

*„De-atâtea nopți aud plouând,
Tot tresărind, tot așteptând...
Sunt singur, și mă duce-un gând
Spre locuințele lacustre.”*

George Bacovia, *Lacustră*

„UN OM DE LA CAPĂTUL DORULUI”

ARHIMANDRIT DUMITRU COBZARU

STAREȚUL MĂNĂSTIRII NICULA

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Încep a scrie un text pe care nu l-am crezut vreodată cerut de la mine, impus de la sine, mă cutremură doar gândul, darămite însăși mânuirea condeiului înmuiat în lacrima dorului și sângele iubirii. „Înspăimântat sunt și mă cutremur!”, m-am „apropiat de un munte ce poate fi pipăit” (*Evrei 12, 21 și 18*).

Între sfășierile sufletului meu, care mai de care mai adânci și fără leac, s-a prăvălit ca cerul pe pământ un om adevărat, nicidecum mai dureros, dar mai domol, să se așeze în locul neuitat, al unei inimi îndrăgostite de curat!

Nu ne-am putut da seama cum s-a țesut veșmântul iubirii, al prieteniei și frățietății, într-o împărtășită părtășie a acelorași idealuri sfinte și de nestrămutat. Nu ne-am oprit din drum să evaluăm, ci doar ne-am

trez(v)it înveșmântați! Adesea, noi, cei doi fărtați, ne întreceam, care pe care, legând și dezlegând, ca Moise și Aaron, pe munte sau la poala lui, să păstrăm același legământ: Nicula, Canaan pentru aleși și Maicii Domnului țărâm. Și acum? Dulcea povară a unuia s-a înaripat, iar nerăbdarea veșniciei lui s-a pecetluit.

Da! Muntele Sinai, Rugul aprins, Tablele Legii, Văzătorii de Dumnezeu, Preoția, Poporul ales, toate trecute prin sufletul și trupul, mintea și inima, viața și moartea Părintelui nostru Arhimandrit și Stareț Nicolae Moldovan! Moartea? Nu! Trece-rea prin moarte la Viață și de pe pământ la Cer!

Așa l-am (re)cunoscut cu toții: *omul lui Dumnezeu, un monah misionar, harnic și jertfelnic, blând și smerit cu inima, destoinic, chip de bunătate, starețul cel răbdător, brațele părintești, fratele de Cruce*; iar acum: „un om de la capătul dorului” (*Daniel 9, 23; 10, 11*).

Deși sunt de prisos cuvintele noastre, ele (și mă refer la toți cei ce s-au rostit în acest volum, precum și la cei ce au așezat mesaje prin viu grai, în scris sau în mediul online, cărora le suntem recunoscători) s-au dovedit că „toate de dragul vostru sunt, pentru ca harul, înmulțindu-se, prin mai mulți să facă prisos de mulțumită, spre slava lui Dumnezeu. De aceea nu pierdem din curaj; dimpotrivă, chiar dacă omul nostru cel din afară se trece, cel dinlăuntru se înnoiește din zi în zi. Căci o clipă ușoară de necaz trecător ne aduce nouă, din prisosință'n prisosință, veșnică plinătate de slavă, nouă, celor ce nu privim la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd; fiindcă cele ce se văd sunt trecătoare, dar cele ce nu se văd sunt veșnice.” (*2 Corinteni 4, 15-18*).

Ar fi multe de adăugat, însă am să las tot inspiratele și de viață dătătoarele cu-

vinte ale Sfintei Scripturi să ne lămurească, deslușindu-ne, măcar în parte, una din nevoițele Părintelui nostru Nicolae, iar alta de încredințare că Însuși Dumnezeu l-a chemat la Sine.

În devenirea noastră duhovnicească, am resimțit permanent cuvântul proorocesc al Starețului nostru Vasile cel Cumințte: a(vet)ți soarta lui Daniel în groapa cu lei! Însă „Dumnezeul meu l-a trimis pe îngerul Său și a închis gurile leilor, iar ei nu

m’au sfâșiat: că întru mine s’a aflat dreptate față de El.” (*Daniel 6, 23*).

Iar în zori de Zi..., Părintele nostru Nicolae și-a auzit chemarea: „Nu te teme, *tu, om de la capătul dorului!*; pace ție! Îmbărbătează-te și fii tare!”, iar el i-a răspuns: „Să grăiască Domnul meu, că m’a întărit!” (*Daniel 10, 19*). Așa să fie! Amin!

*De ziua pomenirii Sfântului
Ierarh Nicolae, decembrie 2024*

PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN, STAREȚUL MĂNĂSTIRII NICULA - UN MONAH MISSIONAR, HARNIC ȘI JERTFELNIC -

PREAFERICITUL PĂRINTE DANIEL
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Am primit cu profundă durere sufletească vestea trecerii neașteptate din această viață a Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan, Starețul Mănăstirii Nicula, din județul Cluj.

Înzestrat de Dumnezeu cu daruri deosebite, a adăugat la acestea strădaniile sale personale, fiind un mare iubitor al slujirii Sfântului Altar, al comuniunii monahale și a credincioșilor. Dăruirea și spiritul său misionar, conștiința puternică a lucrării jertfelnice, precum și zelul său administrativ pot fi un model de înțelegere a slujirii Bisericii lui Hristos și a apropielii.

Arhimandritul Nicolae Moldovan s-a născut în 23 decembrie 1960 la Agrișu de

Sus, județul Bistrița-Năsăud, din părinții credincioși Iustin și Ludovica Moldovan, primind la botez numele *Vasile*.

După absolvirea liceului la Bistrița, a efectuat stagiul militar obligatoriu, iar apoi a lucrat în diverse domenii până când, simțind chemarea de la Dumnezeu, cu sfatul preotului paroh și a unor duhovnici, după o discuție cu vrednicul de pomenire Arhiepiscopul Justinian Chira, pe atunci Arhiereu-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, tânărul Vasile a hotărât să îmbrățișeze calea monahismului, intrând ca frate în obștea Mănăstirii Nicula, din județul Cluj, la 30 septembrie 1991.

Marile decizii nu se iau atât în funcție de idei mari, cât sub influența unor persoane deosebite. Astfel, având sfătuitori și duhovnici înțelepți, în seara de 5 decembrie 1992, la *Vecernia Sfântului Ierarh Nicolae*, tânărul Vasile a fost tuns în monahism, primind numele Nicolae, de către starețul Mănăstirii Nicula din acea vreme, Preasfințitul Părinte Vasile Someșanul, fost Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În anul 1993, părintele Nicolae Moldovan a fost numit *econom al mănăstirii* și a fost apoi hirotonit *diacon* și *preot* de către regretatul Mitropolit Bartolomeu Anania, pe atunci Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului.

Între anii 1997 - 2012, a slujit ca *egumen* al mănăstirii într-o perioadă grea, cu șantiere de construcții și multe înnoiri. Contribuția sa la dezvoltarea mănăstirii i-a adus, în anul 2000, promovarea la rangul de *protosinghel*.

Începând cu anul 2001, prin grija Arhiepiscopului Bartolomeu Anania, Mănăstirea Nicula cunoaște o nouă etapă de rectificare a întregului așezământ și de

dinamizare a vieții monahale, demarând construcția de noi edificii: *biserică nouă, casă de creație, centru de studii patristice, corp administrativ, arhondaric și clopotniță*.

În anul 2012, Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan a fost hirotesit *arhimandrit* și numit *stareț* al Mănăstirii Nicula, continuându-și lucrarea cu multă râvnă și jertfelnicie pentru propășirea mănăstirii și binele credincioșilor.

Părintele Stareț Nicolae Moldovan a înțeles că rugăciunea, curăția inimii și lucrarea jertfelnică a monahului constituie modul autentic de a trăi în duhul Evangheliei lui Hristos și de a urma pilda vieții Domnului Iisus Hristos, ca centrul spiritual al vieții.

Prin viața și activitatea sa, Părintele Stareț Nicolae Moldovan a ilustrat, cu multă smerenie și autenticitate, faptul că scopul viețuirii în mănăstire este acela de a-i aduce pe oameni aproape de Dumnezeu, de a vindeca răni și de a hrăni duhovnicește suflete, ajutând pe fiecare om să-și deschidă inima în Taina Spovedaniei, pentru a se întâlni cu iubirea milostivă și vindecătoare a lui Dumnezeu pentru oameni.

În această zi îndoliată, ne rugăm Preamilostivului Dumnezeu să așeze sufletul slujitorului Său, Arhimandritul Nicolae, în corturile dreptilor și în ceata sfinților slujitori, dăruindu-i odihnă în lumina, pacea și iubirea Preasfintei Treimi.

Veșnica lui pomenire din neam în neam!

Cu părințești condoleanțe și binecuvântări pentru obștea îndoliată a Mănăstirii Nicula,

✝ DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

BLÂND ȘI SMERIT CU INIMA

† ANDREI

ARHIEPISCOPUL VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI
ȘI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

Cu prilejul durerii pe care o simte eparhia noastră la trecerea în veșnicie a Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, vă pun la suflet câteva cuvinte. Plec de la ceea ce citim în Evanghelia după Matei, în capitolul 11, în versetul 29, pentru că i se potrivește Părintelui stareț Nicolae Moldovan: „învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre”. Nu doar că și-a găsit odihna sufletului său, dar cu blândețea și smerenia sa multor oameni le-a ajutat să-și găsească, din punct de vedere duhovnicesc, drumul în viață.

A fost blând și smerit cu inima, a fost harnic și nu a făcut multă gălăgie în jurul său, de aceea mă opresc la patru virtuți pe care le-a avut, la care m-am referit și cu

altă ocazie. Fiind blând și smerit cu inima, întâi de toate, i-a primit pe toți: tineri și bătrâni, titrați și oameni simpli. Ori de câte ori alergau acești oameni la Mănăstirea Nicula, la Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, erau întâmpinați de Părintele stareț, Arhimandritul Nicolae, își ușurau sufletul și plecau întăriți, având apoi curajul să mai lupte cu viața încă ani de zile. Așadar, întâi de toate, i-a primit pe toți. În lumea noastră, de multe ori, cei ce ar trebui să-i primească pe toți au preferințe și îi primesc doar pe unii.

În al doilea rând, după ce i-a primit pe toți, s-a rugat pentru ei. Așa cum a amintit Preafericitul Părinte Daniel, în cuvântul Său, spovedea multă lume și făcea rugăciuni. S-a rugat pentru

fiecare. Rugăciunea este cea care îi ajută pe creștinii noștri să răzbească asupra necazurilor. Sfântul Ioan Gură de Aur, în tratatul *Despre preoție*¹, spune că slujitorul lui Dumnezeu, preotul, în fața Sfântului Altar, este mai mare decât Proorocul Ilie, fiindcă acesta s-a rugat lui Dumnezeu și Dumnezeu a coborât foc din cer și-a ars jertfa, însă, la rugăciunea preotului, Dumnezeu Îl coboară din cer pe Duhul Sfânt,

¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, Editura Basilica, București, 2007.

Care preface prescura și vinul în Trupul și Sângele Mântuitorului. Părintele Arhimandrit Nicolae s-a rugat pentru toți și la Sfânta Liturghie, și în rugăciunile sale particulare.

Apoi, i-a iubit pe toți. Iar lucrul acesta nu este întâlnit atât de des în lumea noastră. Revendicările, ranchiunile sunt foarte prezente, însă el își avea liniștea și pacea lui interioară și cred că, fiind blând și smerit cu inima, reușea să-i primească

cu drag pe toți, să se roage pentru toți, să-i iubească pe toți.

A patra calitate pe care vreau să o subliniez este aceea că le purta tuturor sarcinile. Nu a fost o fire aspră. Uneori, în administrație, e nevoie să mai fii și aspru, iar când nu ești, tu însuși, de multe ori, trebuie să pătimești pentru ceilalți. Le-a purtat sarcinile celorlalți, celor care veneau la el să-și descarce sufletul. Întotdeauna, părintele duhovnic le-a purtat sarcinile celorlalți, dar în mod special în vremurile

noastre, când, de pildă, în localități care au scăzut numeric atât de mult, au rămas oameni bătrâni care cui să-și mai spună amarul? Și-l spun părintelui duhovnic! Mulți și l-au spus Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan.

De unde puterea aceasta să-i primească pe toți, să se roage pentru toți, să-i iubească pe toți și să le poarte tuturor sarcinile? Această putere îi venea din hotărârea pe care a luat-o atunci când a venit la mănăstire, la Nicula. Împotriva a trei patimi

mari, prezente în lumea noastră – iubirea de plăcere, iubirea de mărire și iubirea de avere –, călugărul depune trei voturi: fecioria, ascultarea și sărăcia. Cred că din această dăruire totală lui Dumnezeu, i-a venit și puterea să-i primească pe toți, să se roage pentru toți, să-i iubească pe toți și să le poarte tuturor sarcinile.

Din luarea foarte în serios a calității sale de călugăr au izvorât toate acestea. Părintele Dumitru Stăniloae a scris un studiu întreg, intitulat *Sensul ascezei monahale*, tocmai în 1958, când se desființau mănăstiri și călugării erau scoși afară, în lume. Nu a scris textual că prin cuvântul lui se războiește cu puterea, dar cei ce au avut minte, au înțeles că acest lucru a făcut. Spune Părintele Dumitru Stăniloae în acest studiu: „Mai înțelege lumea de astăzi ca cineva să se consacre exclusiv lui Dumnezeu îmbrățișând starea monahală? Nu înțelege motivul pentru care cel astfel consacrat n-ar da trupului toate câte le cere și câte i le oferă lumea, pentru ca spiritul său să se poată îndeletnici nesupărat cu studiul, cu meditația, cu misiunea de propovăduire, de alinare a nevoilor socia-

le”², cu rugăciunea, cu primirea aproape-lui și cu alinarea durerilor celor în nevoi, cu asistența socială. Aceasta a făcut Părintele Nicolae. Părintele Dumitru Stăniloae s-a inspirat din Sfântul Maxim Mărturisitorul, care spune că pe toate acestea le face călugărul, pentru că este „*luptătorul cel mai hotărât în slujba Duhului*, este cavalerul eminent al spiritului”³.

Părintele Nicolae a făcut multe și multe s-a gândit să mai facem. Nu le-a terminat pe toate, dar acum a plecat acolo unde nu este durere, nici întristare, nici suspinare. Cei ce mai trăim sau cei ce vor fi după noi,

² Preot Dumitru Stăniloae, *Sensul ascezei monahale*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2005, p. 5.

³ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Răspuns către Talasie*. Traducere de pr. prof. dr. D. Stăniloae. Fil. Rom. Vol. III. Editura Harisma, București, 1994, p. 255.

vor lua steagul și vor merge mai departe. Oricum, s-a făcut această biserică minunată, această superbă pictură, iar pe lângă acestea, celelalte clădiri. Însă faptul că pelerinii care veneau la Maica Domnului, la icoana ei făcătoare de minuni, plecau mângâiați acasă este lucrul cel mai mare. Noi, astăzi, ne rugăm lui Dumnezeu să-i facă parte de odihnă în Împărăția Sa, unde nu mai este nici durere, nici suspinare, ci viață fără de sfârșit. Amin!

UN STAREȚ DESTOINIC ȘI UN CĂLUGĂR SMERIT ȘI HARNIC: ARHIMANDRITUL NICOLAE MOLDOVAN, STAREȚUL MÂNĂȘTIRII NICULA

† SILUAN

EPISCOPUL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN UNGARIA

Cu surprindere și întristare sufletească am aflat despre vestea trecerii neașteptate la cele veșnice a Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan, harnicul și smeritul Stareț al vestitei Mânăstiri Nicula, pe care am avut ocazia, de-a lungul vremii, să îl întâlnesc și personal, de câteva ori. Un călugăr și un om așezat, la locul lui, blând și smerit, cu voce domoală, priceput în cele ce avea de făcut și o pildă despre monahii de altădată. Plecarea sa din această lume ne-a surprins și ne-a întristat, pentru că îl știam în putere, iar Mânăstirea Nicula, aflată în purtarea sa de grijă, știam că este pe mâini bune, la fel ca și obștea de monahi pe care îi cârmuia pe calea mântuirii.

Pornit de mai multe zeci de ani pe această cale a monahismului și a slujirii lui Dumnezeu, Acesta i-a rânduit și marele dar și chemarea de a ajunge Stareț, în acest colț de țară și de rai, care are în purtarea sa de grijă, de mai multe sute de ani, icoana cea făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care i-a călăuzit pe monahi și i-a chemat pe credincioși, în număr foarte mare, mai ales la Sărbătoarea ei de peste an, la Praznicul Adormirii Maicii Domnului, într-unul dintre cele mai cunoscute și mai mari pelerinaje din țară, la care grija Starețului și a obștii, pentru a pregăti așa cum se cuvine toate cele trebuincioase, era mare!

La o vârstă încă în putere și încercat în toate cele ale monahismului, aflat ca un stâlp al Mănăstirii Nicula, în vremuri de încercare și în vremuri de liniște, plecarea sa din această lume, mai ales pentru cei care nu aveam ocazia să fim foarte aproape de această mănăstire și să cunoaștem cele despre sănătatea lui trupească, ce începuse să se șubrezească în ultimii ani, ne-a mirat, crezând noi că Bunul Dumnezeu îi va mai hărăzi încă multă vreme la cârma mănăstirii. Iată însă că osteneala sa cea pământească și-a împlinit măsura la care era chemată, iar Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a găsit cu cale să îi adreseze chemarea la o viațuire mai înaltă și mai adevărată, în Împărăția Sa: „bine slujitor bun și credincios, peste puține ai fost pus, peste multe te voi pune! Intră întru bucuria Domnului Tău!” (Matei 25, 23).

La acest ceas de vremelnică despărțire de noi, de obștea lui dragă și de cele ale viețuirii de aici, de pe pământ, dar într-un loc mirific, cu adevărat, „pe-un picior de plai și-o gură de rai”, cum este Mănăstirea Nicula, Îl rugăm pe Domnul și Mântu-

itorul sufletelor noastre, pe Marele nostru Arhiepiscop Iisus Hristos, să primească sufletul robului său Starețul și Arhimandritul Nicolae Moldovan întru Împărăția Sa cea Veșnică și plină de lumină, iertându-i greșelile pe care, ca un om, le va fi făcut și el în această lume și răsplătindu-i chemarea pe care și-a asumat-o și a împlinit-o până în ultima clipă a vieții sale pământești și să îl rânduiască în ceata monahilor și a Sfinților, care din veac I-au bineplăcut Lui! Amin!

PĂRINTELE NICOLAE, CHIP DE BUNĂTATE

† TIMOTEI

EPISCOPUL ORTODOX ROMÂN AL SPANIEI ȘI PORTUGALIEI

„Oamenii care au dragoste și bunătate se aseamănă cu îngerii care transmit bucurie și veselie, oriunde s-ar afla.”¹

Prima dată când l-am întâlnit pe părintele Nicolae a fost în vara anului 1992, când, licean fiind, am poposit pentru întâia oară la Mănăstirea Nicula, care mai pe urmă mi-a devenit mănăstire de metanie. Fratele Vasile de atunci, viitorul părinte Nicolae, mi-a atras atenția datorită râvnii pe care o avea în ascultarea încredințată, fiind bucătarul mănăstirii, dar și datorită cuminenței și a bunătății, bunătate care l-a caracterizat până la sfârșitul vieții sale pământești. Datorită acestei virtuți pe care

a avut-o, fiind înzestrat de Domnul și cu multă răbdare, a fost unul dintre duhovnicii cei mai căutați ai Mănăstirii Nicula. Stătea cu orele întregi în scaunul de spovedanie și, fără să țină seama de minutele sau orele care treceau, asculta neputințele și scăpăturile tuturor acelora care îl aveau ca părinte duhovnicesc. Când spovedea, timpul parcă se oprea, atât pentru el cât și pentru cel care se spovedea; pur și simplu era pentru ambii o pregustare a veșniciei. Rareori l-am văzut nervos sau l-am auzit judecând pe cineva, în puținul timp în care am fost împreună viețuitori la Nicula, ci mai degrabă emana dragoste, bunătate și un duh de pace. Nu cunosc detalii despre modul în care i s-a ales nu-

---

¹ Ala Rusnac, *Cugetări duhovnicești – din înțelepciunea Părinților contemporani*, vol. II, Editura Epigraf, Chișinău, 2011, p. 41.

mele la călugărie, dar numele de Nicolae, ales după cel al Sfântului Ierarh Nicolae, făcătorul de minuni, care a ajuns pe culmile sfințeniei tocmai datorită blândeții, bunătății și a dărnicii lui, i s-a potrivit de minune. Prin darurile sale, primite de la Domnul, a așezat în sufletele fiilor și fiicelor sale duhovnicești credința și nădejdea în Dumnezeu, alungând în felul acesta frica și deznădejdea, două boli cronice ale lumii în care trăim.

Mitropolitul Bartolomeu, de vrednică pomenire, avea o vorbă: „În viața aceasta putem fi siguri de două lucruri: că ne-am născut și că vom muri”. Conștienți fiind de aceste două certitudini, ar trebui să fim convinși că, atât venirea noastră în lumea aceasta, cât și ieșirea din ea se fac din voința lui Dumnezeu și se produc atunci când pentru fiecare dintre noi se plinește vremea.

Sfântul Iosif Isihastul spunea: „Fără voia lui Dumnezeu nici nu ne îmbolnăvim, nici nu murim”². Și, dacă Dumnezeu îngăduie să ne îmbolnăvim sau să murim,

² Sfântul Iosif Isihastul, *Mărturii din viața monahală*. Vol. 1, Editura Bizantină, București 1996, Scrisoarea a 30-a.

trebuie să fim conștienți că această îngăduință din partea lui Dumnezeu nu este nicidecum o pedeapsă pentru păcatele noastre, acestea fiind deja răscumpărate de Domnul Hristos prin jertfa de pe Cruce, ci este lucrarea Lui de mântuire a omului și binecuvântare. Căci tot Sfântul Iosif Is-

ihastul ne spune: „Dumnezeu Cel milostiv caută măcar un motiv și orice prilej pentru a mântui un suflet. Așadar, smerește-te și sprijină-ți toată nădejdea în El.”³

În acest fel înțelegând tot ce se întâmplă cu noi, intrăm, de fapt, în taina Crucii care „aduce bucurie la toată lumea” și care, „pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (*I Corinteni* 1, 18).

Din cauza puținătății credinței noastre și a faptului că uităm care ne sunt prioritățile în viață și pentru că nu înțelegem pe deplin și nu ne însușim taina Crucii, care nu este alta decât Iubirea răstignită, Iubirea care se jertfește până la sacrificiul total, până la moarte, cădem de multe ori pradă fricilor noastre. În viață ar trebui să ne fie teamă doar de „frica lui Dumnezeu”.

Părintele Efrem Filotheitul își povățuia ucenicii în felul următor: „dacă ne vom teme de Dumnezeu, nu vom cădea în ispită. Dacă nu ne-am iubi pe noi înșine mai mult decât pe Dumnezeu, nu am înclina spre păcat. Dar bunătatea Sa nu a lăsat căderile fără putință de îndreptare. Pentru

³ *Ibidem*.

aceasta ne ridicăm din nou și astfel se face biruință prin cădere”⁴.

Ne este frică de suferință și de moarte doar atunci când ne facem prizonieri ai vieții acesteia. Cu cât suntem mai mult legați de viața aceasta, de noi înșine și de bucuriile trecătoare ale vieții, cu atât ne va fi mai greu să ieșim din ea și s-o moștenim pe cea veșnică. Nimeni și nimic din viața aceasta nu ar trebui să ne tragă înapoi, nici măcar păcatul. Bătrânul Amfilohie a fost întrebat dacă se teme de moarte și a răspuns: „Nu mă tem de moarte, dar nu pentru faptele mele, ci pentru că eu cred în mila lui Dumnezeu”⁵, și tot el spune: „Prin *harul lui Dumnezeu*, omul a reușit să urce duhovnicește, se schimbă, devine un alt om, și frica îl părăsește; nu se mai teme de moarte și consideră viața actuală, oricât de bună ar fi, ca robie”⁶, iar Sfântul Iosif Isihastul învăța și mărturisea despre sine: „Când pui moartea în fața ta și o aștepti în

⁴ Efrem Filotheitul, *Povețe părintești*, Editura Evanghelismos, 2015.

⁵ Părintele Dionysios Tatsis, *Cuvintele Bătrânilor*. Traducere de ÎPS Andrei Andreicuț, Editura Renașterea, 2013, p. 91.

⁶ *Ibidem*, p. 93.

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

fiecare clipă, aceasta fuge departe de tine. Când îți este frică de moarte, atunci aceasta te urmărește continuu. Am înmormântat trei tuberculoși nădăjduind că se va lua boala și la mine. M-am îmbrăcat cu haina unui muribund, dar moartea fugea la cei care se temeau de ea”⁷.

Moartea nu a fugit la Părintele Nicolae pentru că se temea de ea, ci pentru că îi sosise plinirea vremii de a se naște în Împărăția lui Dumnezeu unde, nădăjduim cu multă credință că Domnul l-a așezat în ceata dreptilor și a sfinților.

Părintele Nicolae de la Nicula va rămâne de-a pururi viu în sufletele și amintirile noastre.

Veșnica lui pomenire!

PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN, STAREȚUL CEL RĂBDĂTOR ȘI BLÂND

† MACARIE

EPISCOPUL ORTODOX ROMÂN AL EUROPEI DE NORD

Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan s-a închinoviat, a crescut duhovnicește și a trecut la cele veșnice la mănăstirea sa de metanie, marea lavră a Niculei, al cărei stareț a fost pentru ultimii doisprezece ani. S-a născut pe plaiuri năsăudene, iar chemarea spre monahism a simțit-o cu putere în anii de foc de după evenimentele din 1989, când mulți au fost mișcați spre o viață dedicată integral Domnului.

L-am cunoscut în anii 2000, când uceniceam ca secretar de cabinet la Înalt-preasfințitul Părinte Bartolomeu Anania. Era, pe atunci, ieromonah, o persoană discretă, cu purtări alese, cuviincioase, care odihnea întotdeauna pe aproapele cu care se intersecta, oricare și orice ar fi fost ace-

la. Iar primele impresii au întărire de la toate întâlnirile cu care Dumnezeu ne-a binecuvântat pe amândoi până la fericita sa adormire.

Într-adevăr, Părintele Nicolae era, asemenea Sfântului său ocrotitor, Marele Ierarh, chip al blândeților, Sfântul Nicolae Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, adept al disciplinei care trece prin inimă și al rânduiei care crește organic și se manifestă firesc. În lucrarea sa urmărea să ajungă, el și obștea sa, la „roada Duhului”, la virtuțile purtătoare de viață ale dragostei, bucuriei, păcii, răbdării, bunătății, face-

rii de bine, credinței, blândeții, înfrânării, curăției, despre care Sfântul Apostol Pavel spune că „împotriva unora ca acestea nu este lege” (*Galateni 5, 22-23*) și care nici nu sunt rezultate ale unei legi respectate mecanic, ci ale unei culturi a inimii înduhovnicite.

Ca stareț a fost mereu la „post”, mereu de veghe, mereu disponibil, zi și noapte, urmând psalmistului care spunea, inspirat de Duhul, că „nu voi da somn ochilor mei și genelor mele dormitare și odihnă tâmplor mele, până ce nu voi afla loc Domnului, locaș Dumnezeului lui Iacob” (*Psalmul 131,*

4-5). Și unde este locașul Domnului, dacă nu în inima omului? Iar Părintele Nicolae conștientiza adânc această lucrare de zidire a duhovnicului, această strădanie permanentă de a-L naște pe Domnul în inimile ucenicilor săi, luând parte la „durerile facerii” până ce Hristos lua chip (*Galateni* 4, 19) întru cei care se aflau sub ascultarea sa.

Era mereu cu inimă bună, caldă și cu multă dragoste față de toți, dând mare cinștire vechii legi a ospitalității, celei prin care Dreptul Avraam avea să devină gazdă Însăși Preasfintei Treimi. Era, de asemenea, de o mare răbdare și delicatețe, căutând să menajeze pe cei care, poate, nu erau întru totul edificați cu privire la dreapta cinștire sau dreapta cumpănire a celor cerești. Simțul său de părinte și de gazdă l-a făcut să fie mereu cu mare atenție pentru credincioșii care veneau, de fiecare dată în număr foarte mare, la cunoscutul pelerinaj de la Nicula de praznicul Adormirii Maicii Domnului, această sărbătoare a întregului Ardeal. Întru totul, Părintele Nicolae a fost omul potrivit la locul potrivit.

Poate că taina sa a fost aceea că a tins mereu spre „chipul blândeților” întruchipat de Sfântul Ierarh Nicolae, Ocrotitorul său, și că s-a așezat statornic în aceste virtuți ale inimii și ale răbdării. Căci blândețea este statornică întru răbdare. Ea nu este simplă blajinătate, ci este o generozitate a sufletului care poate răbda respingerea, adversitatea, răceala sau indiferența, cu nădejdea că, la un moment dat, celălalt se va întoarce și va deschide ușa inimii sale Oaspetelui Ceresc. Se cuvine, așadar, pentru această pildă, să-i ținem vie pomenirea Părintelui Stareț Nicolae, așa cum el este viu înaintea Domnului.

PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN – RÂVNĂ ÎNCUNUNATĂ

† TIMOTEI PRAHOVEANUL
EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI BUCUREȘTILOR

*Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei
și Soborului Mănăstirii Nicula*

*Înaltpreasfinția Voastră,
Preacuvioși Părinți,*

Am aflat cu multă durere de trecerea neașteptată din această viață a Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan, starețul mănăstirii ocrotite de *Cea plină de dar și Care este mai înaltă decât cerurile*.

Am remarcat la el o râvnă deosebită pentru obștea în care s-a format, pentru importante proiecte derulate în ultima vreme, încununate cu un preafrumos veșmânt pictural al noii biserici a Mănăstirii Nicula, pentru care mult s-a ostenit.

În aceste momente de vremelnică despărțire, mă rog ca Dumnezeu să primească dăruirea și jertfa sa, să-i ierte greșelile săvârșite și să-l așeze în Împărăția luminii celei neînserate și a bucuriilor fără sfârșit.

Cu smerite rugăciuni către Cel ce stăpânește peste viață și moarte,

† TIMOTEI Prahoveanul
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor

BRAȚELE PĂRINTEȘTI

† BENEDICT BISTRITĂNUL

EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Suntem cu toții niște căutători ai dragostei, pentru că singură dragostea poate să spună ceva despre viață și singură dragostea poate să ne facă să ne simțim împliniți în această lume și să ne simțim rostul, până la urmă, pentru care Dumnezeu ne-a trimis în lume. De aceea, unii dintre noi se căsătoresc, pentru că vor să iubească și vor să fie iubiți, de aceea alții dintre noi se călugăresc, pentru că vor să iubească și mai ales să se lase iubiți de Dumnezeu și de cei care știu să iubească. Tot pentru că ne dorim dragostea, încercăm să facem binele în jurul nostru, față de cei pe care Dumnezeu îi așează în proximitatea noastră. Tot pentru că ne dorim dragostea, ne însoțim cu oameni, mai mulți sau mai puțini, care să fie în asentimentul nostru și care să ne aprecieze și să observe străduința noastră.

Până la urmă, într-un mod conștient sau inconștient, prin tot ceea ce facem, căutăm dragostea, care singură poate să spună ceva despre viață și care poate să ne facă să ne simțim rostul.

Nu tot timpul prin ceea ce facem și reușim lucrul acesta, pentru că, deși gândul este bun, deși nădejdlile noastre sunt conforme cu ceea ce Dumnezeu a pus în noi, mijloacele pe care le folosim, uneori ușoare, dar mincinoase, nu ne duc până la capăt și nu ne ajută să ne împlinim în ceea ce ne dorim să fie dragostea. Și ca să argumentez această căutare a noastră într-o formă evanghelică, mă voi folosi de o imagine pe care o vom auzi descrisă mâine la Sfânta Liturghie. Este vorba de parabola bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr (cf. *Luca* 16, 19-31). Această imagine este sânul, pen-

tru că despre Lazăr se spune că a murit și a fost dus în sânul lui Avraam. Dacă este vorba despre sân, brațe, îmbrățișare, paternitate, maternitate, socotesc că această descriere este cea mai frumoasă imagine când vine vorba despre dragoste. Și vreau să vă trimit cu gândul foarte departe pe fiecare dintre dumneavoastră, în copilărie, de unde această imagine vine până la timpul prezent. În copilărie, când aveam momente grele, toate se rezolvau atunci când eram cuprinși și ascunși în brațele

părintelui nostru, în brațele mamei, mai ales, și în brațele tatălui. Dar acest lucru se întâmplă într-un mod similar și mai târziu, în familia noastră, dar și atunci când ne-am dăruit viața lui Dumnezeu în mânăstire. Atunci când cineva se afierosește lui Dumnezeu, acel moment este deschis prin cântarea deosebit de frumoasă, pe care și dumneavoastră o cunoașteți: „Brațele părintești sânguiește a mi le deschide, că întru desfătări mi se cheltuiește sufletul meu...”, mi se consumă sufletul meu.

Bratele părintești, despre aceasta vreau să vă vorbesc, de fapt, care sunt chipul dragostei desăvârșite. Uneori ne întrebăm de ce sunt atât de puțini părinți duhovnicești sau părinți buni, în general. Pentru că este greu să iubești, pentru că nu ți-e la îndemână și nici nu știi cum să faci asta. Ne descurcăm greu și când vine vorba de dragostea naturală, firească, în familie. Cât de greu ne este să ne iubim în familie, unde ar fi cel mai la îndemână. Părinții să se iubească între ei, să-și iubească copiii, copiii să-și iubească părinții, dar nu iese treaba așa de ușor sau așa de bine cum am dori noi. Ne este greu să ne iubim ca frați. Ne este greu să ne iubim în Biserică, dar ne este greu să ne iubim și în mănăstire. Tocmai pentru că dragostea, deși o poruncă de la Dumnezeu, este peste puterile omului sau dragostea așa cum ne-o arată Dumnezeu.

De aceea există părinți duhovnicești puțini în această lume, pentru că este greu să iubești ca părinte, dar și pentru că este greu să fii copil și să-ți iubești părintele. Este cel mai greu să fii părinte, în primul rând, dar este greu și să fii și copil și să-ți

iubești părintele. Însă dacă este vorba despre o ordine, spunem răspicat că ordinea este dinspre părinte înspre copil, de vreme ce Însuși Dumnezeu este numit Părinte. Iar dacă este vorba să învățăm cum ar trebui să iubim, ne uităm la Dumnezeu-Părintele, de aceea și în rugăciune spunem: „Îndrăznim a cuteza și a Te chema pe Tine Dumnezeu Tată”, Părinte. Și dacă este să ne gândim la limba în care această rugăciune a fost rostită, acolo terminologia nu se referă doar la „părinte”, ci apare o formă diminutivă, adică „părinte bun”, „tăticul nostru”, cel care este foarte aproape de inima noastră, de viața noastră.

În viața monahală se vorbește mult despre ascultare și călugărul încearcă să îndeplinească această promisiune pe care o face lui Dumnezeu de a asculta, dar încearcă și să se silească, pentru că nu este ușor a asculta. *De ce se ascultă greu? Pentru că se iubește puțin.* Ascultarea presupune mai întâi primatul dragostei. Când copilul se simte iubit, ascultă. Sau dacă nu ascultă, se pogoară într-o cădere adâncă, pentru că rănește dragostea. Dar, oricum, de aici pornim când vine vorba de ascultare: să se

simtă cineva iubit și, dacă se simte iubit, se simte îmbrățișat de părintele său, atunci are toate elementele necesare pentru ca să se pună în grija lui și să-l slujească ca un fiu ce este și să se exerseze în această lucrare, cea de fiu. Nu de puține ori, ascultarea este transformată într-un fel de autoritate prin care să-i supui pe ceilalți și să-i așezi în subordinea ta. Să te plasezi tu deasupra ascunzându-ți propriile neputințe și folosindu-te de poziția aceasta, pe care, eventual, ai primit-o din mâna oamenilor sau, din fericire, din mâna lui Dumnezeu. Dar ascultarea, ca să aibă valoare veșnică și să dureze, are nevoie să fie însoțită de această dragoste care vine dinspre cel mai mare înspre cel mai mic, dragoste care să îmbrățișeze, care să ierte, care să protejeze. Pentru că, dacă un ucenic, un fiu, se simte iubit, nu-i este teamă să spună ceea ce trăiește, nu-i este teamă să se apropie de părintele său și, în felul acesta, să-și schimbe viața. Altminteri, trăiesc cu frică și unul, și celălalt, și cel care are autoritatea în mână și o exersează într-un mod violent, agresiv, dar și cel care se teme de cel care îi stă în față și, în felul acesta, nu

se întâmplă întâlnirea dintre părinte și copil, de vreme ce părintele nu este părinte, iar copilul nu poate învăța să fie copil, ca la vremea lui să devină părinte, așa cum ar fi firesc.

Așadar, ascultarea trebuie să fie însoțită de dragoste. Dar spun încă o dată că e greu să iubești, e greu să știi cum să faci lucrurile. E greu să-l faci pe celălalt să înțeleagă că-i vrei binele, dacă te bazezi doar pe puterile tale. De aceea, fie că te pune Dumnezeu în fruntea unei comunități, fie că ești în ascultare, pentru a învăța să-ți înțelegi rolul și să iubești din ipostaza în care ești, ai nevoie de foarte mult ajutor de la Dumnezeu. De aceea se și cere foarte multă smerenie ca lider, ca părinte, dar și ca și copil, în așa fel încât să-ți împlinești rolul.

Voi mai adăuga o idee, care vine în consecință. Am pomenit câte ceva despre părintele duhovnicesc, despre stareț, dacă vreți, în înțelesul deplin al cuvântului, pentru că stareț înseamnă mai ales părinte duhovnicesc, și nu atât un lider administrativ. Cea de-a doua idee se leagă de stareț, dar mai ales de comunitate,

pentru că într-o mănăstire iese în evidență imaginea, icoana starețului ca părinte ce îmbrățișează și îi adună pe mulți, dar iese în evidență și comunitatea sau rolul comunității. Mă voi folosi acum de fragmentul evanghelic pe care l-am ascultat la Sfânta Liturghie. Era vorba de vindecarea paralizicului (*Luca* 5, 17-26). Patru prieteni l-au adus în fața Domnului pe cel imobilizat. Ce înseamnă comunitatea monahală, ce înseamnă obștea? Înseamnă acești prieteni care îl poartă pe fratele vulnerabil, căzut bolnav, păcătos, pe brațe, ca să-l ducă la Domnul. Nu-l judecă, nu-l agresează, nu-l alungă, ci trăiesc deodată cu el suferința lui, și nu doar între ei, ci și cu Domnul, îl duc înaintea Domnului, înțelegând că nu se descurcă de unii singuri. Nu-l denigreză, nu-l batjocoresc, ci îl acoperă, pentru că și obștea învață de la stareț cum să facă lucrul acesta: acoperă, mângâie, ferește de rău. Nu ascunde, nu este vorba de a ascunde neputințele fraților, ci este vorba de a le acoperi, care este chipul dragostei, de a nu-l vădi în căderea lui, în neputința lui, ci de a pune umărul și de a-l duce acolo

unde Domnul Se află, pentru ca să nu piară niciunul.

Mănăstirea, ca și Biserica, în general, înseamnă tocmai această comuniune prin care ne hotărâm să nu piară niciunul, să nu lăsăm pe niciunul să se ducă aiurea, să cadă, să plece în lume, să se piardă. Punem umărul, după cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Noi, cei tari, purtăm slăbiciunile celor neputincioși” (*Romani* 15, 1), dar e greu să facem lucrul acesta. Este greu în lume, este greu în mănăstire, este greu oriunde, pentru că este greu să iubești. Dar și mănăstirea, ca și familia, sau mai ales mănăstirea, nu este despre altceva decât despre dragoste, iar dacă reușim să facem câte ceva din cele pe care le presupune, înseamnă că am stat bine înaintea lui Dumnezeu și că am învățat de la El, Care este Părintele, cum să se întâmple lucrurile acestea. Iar dacă nu, este dureros ceea ce trăim, pentru că nu reușim în ani de zile să învățăm să fim părinți după chipul Părintelui desăvârșit și, în felul acesta, să naștem copii, care la rându-le să devină părinți, la vremea lor.

Acest cuvânt aş vrea să-l asociez cu Părintele Stareţ Arhimandritul Nicolae. A fost un om simplu, a fost un om aşezat, un om pe care l-am văzut stând în locul său, fără să-şi dorească ceva prea mult, pentru el şi pentru ceea ce înseamnă, în general, viaţa monahală. Oricum, monahul este ca un aisberg, se vede câte ceva în afară, dar cea mai mare parte nu se vede, este înăuntru şi aşa mi se pare că a fost şi Părintele Nicolae, a fost un om ascuns, dar ascuns în Dumnezeu. Am nădejdea că ceea ce a trăit lăuntric a trăit cu Dumnezeu, pentru că ceea ce se trăieşte în afară pierе odată cu lumea şi cu cele din afară, însă cele pe care le trăim înlăuntru nostru împreună cu Dumnezeu, acelea rămân. Cred că părintele stareţ a avut o relaţie lăuntrică cu Dumnezeu şi că s-a străduit în această viaţă să înveţe să iubească după chipul Stareţului nostru Care este Domnul Hristos şi de la El s-a străduit, învăţând, să le arate şi celorlalţi că aşa stau lucrurile. Nu este simplu să iubeşti, dar nu este simplu nici să arăţi dragostea, pentru că pentru a primi dragostea şi celălalt trebuie să fie pregătit. Dragostea, uneori, se arată ca îm-

brăţişare, dar alteori se arată ca un cuvânt aspru, de care are nevoie cel care ne stă în faţă şi care este aşezat sub oblăduirea noastră. Dar să fim oneşti, ne este tare greu să primim un cuvânt aspru, pentru că ne lipseşte şi smerenia, dar poate pentru că, pe alocuri, este adevărat şi faptul că deodată cu cuvântul aspru nu simţim şi dragostea care vine de la părintele nostru şi, atunci, ne este greu să primim cuvântul aspru, dar, de fapt, cuvânt vindecător de la cel care ne stă înaintea.

Oricum, Părintele Stareţ Nicolae a privit înspre icoana Domnului Hristos, înţelegând misiunea care i s-a pus în braţele sale, de a-i oblădui pe fraţi şi de a fi părinte în acest sanctuar al Maicii Domnului, în această casă a ei, deosebită, care este Mănăstirea Nicula, cea mai reprezentativă mănăstire din eparhia noastră şi, probabil, din întreaga Transilvanie. Gazda acestei case este, desigur, Maica Domnului, dar împreună cu crainicii săi, dintre care şi Părintele Nicolae. Gazda trebuie să fie luminoasă şi binevoitoare şi credem că părintele stareţ a fost aşa. Ne-a primit cu drag atunci când am dorit să venim, nu

spunând multe lucruri, pentru că el nu era un om al protocolului, ba chiar nu se descurca deloc cu astfel de lucruri. Dar nu acestea sunt cele mai importante, ci faptul că simțeau o vorbă bună, un cuvânt asociat nu de puține ori cu o glumă, care îl exprima așa cum era, fără pretenții, un om firesc, pentru oamenii care călcau pragul mănăstirii, pentru noi cei care veneam din vreme în vreme. Până la urmă, cred, paradoxal, comportamentul firesc este cel mai apreciat în general de noi, de oameni, pentru că, în felul acesta, nimeni nu se simte bruscat nici de protocele, nici agresat de comportamente cu care să nu se descurce, ci pur și simplu cineva așteaptă să vadă un zâmbet, să i se spună: „Ne bucurăm că ești aici!”, „Maica Domnului te așteaptă”, „Ne rugăm împreună cu tine”, te spovedești, te împărtășești și pleci acasă încurajat, după ce ai venit aici ca să te întremezi. Și așa, pleci mai așezat și mai cu nădejde decât ai venit la mănăstire.

Zilele acestea ați auzit multe cuvinte de învățătură și veți mai auzi până mâine la slujba înmormântării, așa că n-aș vrea să mai adaug ceva în plus, dar dau slavă

lui Dumnezeu și dăm slavă lui Dumnezeu pentru că am reușit să slujim aici, la Mănăstirea Nicula, astăzi, Sfânta Liturghie a Domnului Hristos, dar Liturghie închinată Părintelui Stareț Arhimandritul Nicolae, pentru că dânsul mult s-a rugat la acest altar și am zis că acum e momentul ca și noi să ne rugăm pentru dânsul și chiar vă îndemn cu toată inima, pe dumneavoastră cei care sunteți aici, ca de acum încolo să vă rugați și dumneavoastră pentru Părintele Nicolae. Poate ați făcut-o și până acum, dar de acum încolo s-o faceți mai cu adevărat, mai cu putere, pentru că se schimbă rolurile. Dar nu pentru ca să se schimbe rolurile, ci pentru că avem nevoie și noi, preoții, fie că suntem vii sau plecați din această lume. Noi ne rugăm pentru dumneavoastră, dar avem nevoie și de rugăciunile dumneavoastră, pentru ca ceea ce se întâmplă și ceea ce ne străduim să facem să fie după voia lui Dumnezeu și să-și îplinească scopul în viețile dumneavoastră. Așadar, vă pun la inimă să-l pomeniți pe Părintele Nicolae cu stăruință, astăzi și în zilele următoare, și acolo, la pomelnicul pe care dumneavoastră îl aveți în rugăciu-

nea de seară sau în rugăciunea de dimineață să fie și Părintele Stareț Nicolae, cel care a fost gazda noastră la Mănăstirea Nicula pentru doisprezece ani, cel care ne-a primit și s-a bucurat de prezența noastră aici și ne-a pomenit la Sfântul Altar. De acum, îl pomenim și noi cu recunoștință pentru tot ceea ce a însemnat pentru mănăstire și pentru noi personal.

Îl rugăm pe Domnul Vieții să-i facă parte de odihnă în Împărăția Sa, iar pe Măicuța Domnului, cea căreia i-a fost gazdă bună aici, o rugăm să-i primească sufletul său îmbrățișându-l și prezentându-l înaintea lui Hristos, Domnul nostru. Amin!

Dumnezeu să-l ierte, Dumnezeu să-l odihnească!

TEAMA DE A NU RĂNI IUBIREA

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MÂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

In primul rând, mulțumim Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, pentru slujire, pentru parastasul oficiat în memoria Părintelui nostru Nicolae și, bineînțeles, pentru cuvântul de învățătură. Aș vrea să fiu complementar, Preasfinția Voastră, vorbind despre părintele nostru stareț, care era plin de iubire și despre care ați vorbit frumos și elegant în aceste clipe.

Părintele nostru Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, era cunoscut pentru această calitate de om iubitor de către toți fiii mănăstirii – mă refer aici și la obște, și la credincioșii frecvenți, dar și la tot sufletul care are o legătură cu mănăstirea noastră, fie directă, prin prezența lor la răstimpuri,

fie indirectă, prin corespondență sau orice alte mijloace de comunicare.

Așadar, Părintele Nicolae și-a arătat tuturor iubirea sa, însă ceea ce aș vrea mai cu seamă să le pun la suflet celor prezenți este faptul că, atunci când vorbim despre Dumnezeu, știm că cea mai importantă poruncă din Lege este să-L iubim, la care se adaugă să-l iubim și pe aproapele nostru ca pe noi înșine (cf. *Deuteronom* 6, 5; *Matei* 22, 37-39; *Marcu* 12, 30-31; *Luca* 10, 27). Aflăm însă, totodată, că „începutul înțelepciunii e frica de Domnul” (*Proverbele lui Solomon* 9, 10). Prin urmare, se pune întrebarea cum se împacă dragostea față de Dumnezeu cu frica de Dumnezeu. Am credința că înțelesul este următorul: omul care Îl iubește pe Dumnezeu cu adevărat,

pe Dumnezeu Care l-a iubit El cel dintâi (cf. *I Ioan* 4, 19), trebuie să trăiască această *teamă de a nu răni iubirea* Celui care îl iubeste. Or, Părintele nostru Stareț Nicolae, din acest punct de vedere, trăia cu plus de măsură *frica, teama* și de Dumnezeu, și de semenii, fiindcă în bunătatea și în dragostea lui nu și-a dorit să rănească niciodată pe nimeni, cu atât mai puțin pe Dumnezeu.

Întreaga strădanie a Sfinției Sale, care, până la urmă, s-a resimțit și în trup, a fost aceasta: o nevoință permanentă de a nu răni iubirea celui alt sau personalitatea celui alt sau viața celui alt. Părintele nostru stareț a reușit să plece din lume cu o nevoință împlinită, pe care puțini oameni reușesc să o ducă la bun sfârșit, și anume această *teamă de a nu răni iubirea celui-*

lalt. Își duce cu el, în mormânt, dar mai ales spre mărturie înaintea Părintelui Ceresc, acest odor de mare preț, care îl va certifica înaintea Dreptului Judecător, Cel care ne iubește necondiționat și Care El Însuși trăiește *teama* de a nu răni iubirea noastră, de a nu ne răni pe noi, oamenii. Dumnezeu-Fiul a ales să fie El însuși rănit, ca nu cumva să rămână rănită umanitatea sau mai degrabă ca să izbăvească, să tămăduiască umanitatea de rana adâncită în permanență de la Adam până la El și de la El până la sfârșitul veacurilor.

Vă mulțumim, din nou, pentru acest prilej pe care ni l-ați oferit astăzi. De asemenea, le mulțumim părinților dimpreună-slujitori și celor care au cântat la strană. Salutăm prezența familiei Părintelui nostru Stareț Nicolae, familie care este drept măritoare și care s-a „molipsit” de la acriția monahală a Părintelui nostru Nicolae. Sunt oameni care se roagă, merg la biserică, au duhovnic, luând în serios viața duhovnicească, precum fratele părintelui, domnul Gheorghe Moldovan, care a plecat nu demult în veșnicie. L-a avut duhovnic pe Părintele Arsenie Papacioc, iar apoi pe

urmașul acestuia, la fel ca întreaga familie.

Salut prezența dumneavoastră a tuturor, de la cel mai mic și mai năzdrăvan până la cel mai mare sau mai în vârstă. Vă suntem recunoscători și, în numele Părintelui Stareț Nicolae, *cu teamă* vă îmbrățișăm în dragoste. Amin!

ZORII ZILEI CELEI NEÎNSERATE

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

In zorii acestei zile, Părintele nostru drag Arhimandritul Nicolae Moldovan, starețul Sfintei Mănăstiri Nicula, a început o Liturghie veșnică, Liturghia cerească, gustând alți zori decât aceia pe care îi cunoaștem noi, și anume Zorii Zilei celei neînserate. Fiindcă Împărăția lui Dumnezeu, dragii mei, se identifică și cu ziua a opta, care urmează, după logica noastră pământească, după ce se va sfârși această lume – însă pentru lume urmează, în sine ea a început însemnând veșnicia lui Dumnezeu. Iar despre Împărăția lui Dumnezeu ne vorbește Însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos, când ne spune că la sfârșitul veacurilor, când se va decide soarta noastră, conform faptelor pe care le-am săvârșit, pe unii dintre oameni

– nădăjduim că majoritatea, din păcate, nu toți – îi va chema de-a dreapta Sa: „Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii” (*Matei* 25, 34).

Așadar, Părintele nostru Nicolae astăzi a văzut Zorii Zilei celei neînserate a Împărăției lui Dumnezeu, care i s-a gătit lui încă *de la întemeierea lumii*. Era pregătit să săvârșească Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, el, în calitate de stareț, rânduindu-și, totuși, câte o săptămână de slujit la Sfântul Altar, aceasta fiind cea de rând. L-am observat zilele trecute săvârșind Sfânta Liturghie, însă astăzi a rânduit pe un alt părinte să slujească, el fiind pregătit, precum spuneam, pentru o altă Liturghie, pentru alt fel de zori... Multe sunt senti-

mentele care ne încearcă și cuvintele care se înăbușesc și în lacrimi, și în durere și mai ales în dragoste.

Fiind prezent un grup de la Tismana, din Gorj, care nu la întâmplare a ajuns chiar în aceste momente la mânăstirea noastră, trebuie să spun că Părintele nostru Nicolae s-a născut în anul 1959, în luna decembrie, în documente este însă trecut la începutul anului 1960. Așadar, Părintele Nicolae împlinise 64 de ani. Este viețuitor al mânăstirii noastre din anul 1991, iar stareț al Mânăstirii Nicula a fost instalat acum 12 ani. În acest răstimp, el a avut mai multe ascultări în mânăstire, pe toate, până la cea din urmă, cea de stareț, și dacă i s-au potrivit, și dacă nu i s-au potrivit, împlinindu-le cu râvnă monahală, o râvnă care însă o întrecea pe cea a multor monahi, fiindcă el s-a dăruit pe sine total lui Dumnezeu și semenilor, iar între aceștia, în primul rând, obștii niculene.

Înainte de a s-au perindat la cârma mânăstirii mai mulți stareți, fiecare adăugându-și contribuția; el însuși s-a înscris printre stareții care rămân în istoria acestor vetre monahale, ca unul care a ctito-

rit, dimpreună cu noi, ceilalți, această preafrumoasă biserică, în care ne aflăm astăzi.

De aceea, le mai pun la suflet celor de la Tismana că prin prezența lor sunt parte la un eveniment istoric pentru mânăstirea noastră, e-adevărat că trist, dar cu nădejde, fiindcă un asemenea om ca Părintele Arhimandrit Nicolae este rar întâlnit. Părintele Gherontie, care își doarme somnul de veci lângă biserica Mânăstirii Tismana, era un cunoscut al Părintelui Nicolae și al meu, noi trăind în aceeași mânăstire vreme îndelungată. Din punct de vedere duhovnicesc, Părintele Nicolae îi semăna acelui om binecuvântat de Dumnezeu, Cuviosul Gherontie.

Părintele nostru Stareț Nicolae a fost și rămâne în conștiința noastră un om bun, blând, cu îndelungă răbdare, cu conștiință de sine. A fost un om care nu s-a ascuns niciodată de nimeni și de nimic, fiind sincer și, poate, prea sincer. Inima lui, care, probabil, „a cedat” – din punct de vedere fizic –, a fost o inimă mare, cuprinzătoare. Acest părinte, toată ființa lui, tot ceea ce a însemnat el și rămâne în inimile și conștiințele

noastre poate fi asemănat cu o adevărată inimă, în care a reușit să-l cuprindă pe tot omul. Adesea eu însumi, care i-am fost cel mai apropiat, îl dojeneam pentru această dragoste care întrecea orice măsură, părându-mi-se că, de multe ori, dragostea lui nu era „dreaptă”, nu se justifica. Însă înțeleg acum cu atât mai mult că dragostea *nu se justifică* și nu poate fi nedreaptă. Iar decizia lui Dumnezeu de a-l lua din această lume cred că a fost tot pe măsura iubirii

Părintelui Nicolae, care și-a dorit să plece fără să rănească pe nimeni. Și a reușit.

Îl vom plânge acum și, în zilele următoare, îl vom așeza în cimitirul mănăstirii, dar nu ne vom despărți, ci, dimpotrivă, îi cerem să ne aștepte dincolo de porțile Raiului, cu un dor pe care l-a încercat și pe acest pământ, dorul de a fi împreună cu unul fiecare dintre noi și cu toți laolaltă, dorul de a sluji împreună, dorul de a povesti, fiindcă el, deși predica rar, era un

bun și înțelept povestitor, care nu dorea să se mai sfârșească nicicând comuniunea cu cei pe care îi întâlnea, dorul de a sta la masă împreună. Dorul care rămâne o constantă pentru noi, oamenii, care încă mai trebuie să zăbovim în această lume.

Slujbele vor fi neîncetate, din acest moment se va citi *Psaltirea* de către cei rânduiți, priveghiurile le vom face în fiecare seară de la ora 19, Sfintele Liturghii, dimineața, de la ora 8, iar duminică, așa cum este obiceiul, de la ora 10, iar de la ora 14, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei va săvârși slujba înmormântării în sobor de arhierei, preoți și diaconi, în prezența călugărilor, călugărițelor din eparhia noastră și de pretutindeni și a credincioșilor mulți la număr, care l-au iubit și l-au prețuit pe Părintele nostru Stareț Nicolae. Dumnezeu să-l ierte, să-l odihnească, cu dreptii să-l numere!

Mulțumim Părintelui Protopop pentru prezență și implicare, părintelui secretar de la Protopopiat, de asemenea, obștii noastre monahale de la Mănăstirea Nicula, care este încercată astăzi, Părintelui Lucian Badale, din Agrișu de Sus, satul natal

al Părintelui Nicolae, unde își dorm somnul de veci părinții săi după trup, Iustin și Ludovica.

Dumnezeu să ne mângâie, să mângâie obștea Mănăstirii Nicula și să facă în așa fel încât dorințele Părintelui nostru Stareț Nicolae, pe care el nu și le-a putut duce până la capăt să se împlinească deplin. Amin!

UN NOU ÎNCEPUT...

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, rămâne în conștiința noastră un om cu totul deosebit, un om bun, un om blând, cu îndelungă răbdare, un om care și-a pus sufletul și viața pentru mănăstire și pentru semeni și, în primul rând, s-a dăruit total lui Dumnezeu. Trecerea sa în veșnicie s-a întâmplat pe neașteptate, pentru că moartea în sine nu este firească și, oricare ar fi momentul în care intervine în viața oamenilor, nu este bineprimită. Însă Părintele Nicolae era pregătit – și sănătatea sa era mai șubredă, într-adevăr –, dar noi socoteam că încă mai are multe de făcut și nădăjduiam că, dacă se îngrijește, va duce la bun sfâr-

șit lucrurile care s-au început, din punct de vedere edilitar, la mănăstirea noastră.

Părintele Nicolae este bistrițean de origine, fiind născut în Agrișu de Sus, județul Bistrița-Năsăud. La mănăstirea noastră a venit la 1 octombrie 1991. Trecând prin diferite ascultări, a ajuns starețul mănăstirii, împlinindu-se doisprezece ani de când avea această ascultare. În acest răstimp, s-a terminat pictura bisericii și s-a edificat noul arhondaric, precum și alte acareturi care sunt în această incintă.

A fost un om iubit de toată lumea, un om care a slujit cu timp și fără timp – și astăzi se pregătea să slujească Sfânta Liturghie dimineață, însă a început Liturghia eternă...

* Interviu acordat pentru Cluj Live TV, 31 octombrie 2024. Textul de față a fost revizuit pentru publicare.

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – TAINICA BIRUINȚĂ A LACRIMILOR

PR. PAUL ISIP

PROTOPOP DE GHERLA

Lacrimile au, în ecuația mântuirii, un rol esențial. Omul plânge în diferite situații. Plânge când o întristare se abate în sufletul său, dar plânge și când e fericit peste măsură. În ambele situații, plânsul apare ca o eliberare a unor energii menite să copleșească firea. Părinții Bisericii folosesc adeseori sintagma „plânsul duhovnicesc”. Dacă în primele două ipostaze, stările celui ce plânge sunt opuse, fie e vorba de suferință, fie de fericire, în plânsul duhovnicesc aceste două stări se contopesc. Plânsul duhovnicesc pornește de la conștiința păcătoșeniei, care e dă-tătoare de întristare, dar așa cum ne zice Scriptura, „întristarea” celui copleșit de conștiința păcătoșeniei „se va preface în bucurie” (cf. *Ioan* 16, 20). E bucuria celui întors, celui purificat tocmai de plâns.

Tradiția notează că Adam, în rai, după cădere, a plâns. Citim, de asemenea că Petru, după lepădare „a plâns cu amar” (*Luca* 22, 62). În literatura noastră, Lucian Blaga a sintetizat magistral învățătura Bisericii despre plâns, în poezia *Lacrimile*, pe care o redau mai jos:

„Când izgonit din cuibul veșniciei
întâiul om
trecea uimit și-ngândurat
prin codri ori pe câmpuri,
îl chinuiau muștrându-l
lumina, zarea, norii – și din orice floare
îl săgeta c-o amintire paradisul –
și omul cel dintâi, pribeagul,
nu știa să plângă.
Odată, istovit de-albastrul prea senin
al primăverii,
cu suflet de copil, întâiul om

căzu cu fața-n pulberea pământului:

«Stăpân, ia-mi vederea,
ori dacă-ți stă-n putință
împăienjenește-mi ochii
cu-n giulgiu,
să nu mai văd
nici flori, nici cer,
nici zâmbetele Evei și nici norii,
căci vezi – lumina lor mă doare.»

Și-atuncia Milostivul într-o clipă de-n-
durare
îi dete lacrimile.”

Este al doilea cuvânt pe care îl dedic Părintelui Nicolae Moldovan, stareț iubit al Mănăstirii Nicula. Primul l-am scris într-un moment aniversar, când părintele a împlinit zece ani de stăreție, cel de-al doilea îl scriu după plecarea sa neașteptată dintre noi. În primul l-am numit „inima încăpătoare a Niculii”, iar în cel de-al doilea așez în dreptul numelui său bun această expresie: „tainica biruință a lacrimilor”. Fac acest lucru deoarece Părintele Nicolae a plâns mult. Nu de întristare sau bucurie, ci a plâns mai ales de dorul Mirelui, pe Care acum s-a dus să-L întâlnească, și de dragul nostru. Mărturisesc acum că, în mai

multe rânduri, Părintele Nicolae printre lacrimi și-a cerut iertare față de oameni cărora nu le greșise cu nimic. Mărturiile sunt foarte multe. Mi-a duc aminte de un moment ilustrativ în sensul acesta. Era în toiu iernii anului 2009, când am primit de la dânsul un telefon prin care mă ruga să-l însoțesc la o înmormântare în satul sau natal, Agrișu de Sus, la un verișor de-al dânsului, pe nume Teofil. Am acceptat și abia în timpul slujbei aveam să înțeleg care era rostul meu acolo: împreună cu parohul am slujit și am predicat, iar Părintele Nicolae a plâns. Acest lucru l-a făcut de la un capăt la celălalt al slujbei. Plânsul său nu era deznădăjduit și l-am împletit, ca atare, cu rugăciunea și predicile noastre, ale celor doi clerici prezenți. Era o altă formă de manifestare, de rugăciune liturgică, formă de care, nu o dată, ne pomenesc și părinții în *Pateric* sau *Filocalie*.

Deși în cuvântul scris în volumul aniversar nu m-am axat pe această virtute a plânsului duhovnicesc, am relatat și acolo un moment care relevă personalitatea duhovnicească a Părintelui Nicolae. Pentru că se potrivește, redau mai jos relatarea:

E vară, e cald și totul în jur e ars. După o zi lungă și grea, e binevenit un popas de suflet la Mănăstirea Nicula. De cum te apropii de străvechea vatră monahală a Niculii, casă a Maicii Domnului, prin excelență, simți „adierea de vânt lin” prin care Ilie prorocul L-a simțit pe Dumnezeu. Aerul e altul, căldura capătă valențe veșnice și respirația duhului te biruie ușor. În boxele de la colțurile bisericii noi, se aude cum părinții citesc și cântă laude lui Dumnezeu. În rest, liniște. Șantierul de peste zi s-a încheiat și pelerinii au conținut orice freamăt. Din jos de biserică veche, de zid, e cimitirul. Și acolo e liniște! Sub crucile grele sunt oameni care s-au înveșnicit. Cu ei și cu crucile de la căpătâiul lor discută Părintele Nicolae adeseori. Așa l-am găsit și în această seară. Plimbându-se printre ele, atingându-le, sărutându-le și închinându-se înaintea lor. E o imagine puternică! Și mai făcea ceva părintele! Plângea! Părintele Nicolae plânge ușor și plânge mult! De ce plânge? Își plânge păcatele, ca orice călugăr, în primul rând. Dar plânge și pentru oameni, pentru credincioși, pentru obște, pentru că mult îi iubește pe toți.

Acum părintele Nicolae și-a început drumul spre veșnicie. Adeseori, în slujbele de înmormântare la care particip, citez două versuri dintr-o poezie a lui Arghezi: „Niciodată toamna,/ Nu fu mai frumoasă,/ Sufletului nostru/ Bucuros de moarte”.

Nimeni nu poate spune că așteaptă moartea bucuros. Sunt sigur că nici Părintele Nicolae n-o aștepta cu entuziasm. Dar știu și au confirmat și părinții că nu s-a temut de ea. După cum nu se tem de moarte cei care sunt buni și împărtășesc bunătate în jurul lor, așa cum a făcut Părintele Nicolae în toată vremea. Așadar,

Părintele Nicolae a fost un om bun. S-a temut de răutatea oamenilor, de viclenia lor, de tot ceea ce strică armonia din lume. Omul bun însă nu se teme de moarte și nici nu are de ce.

Ne va lipsi mult Părintele Nicolae cu bunătatea sa. Încă un părinte, în adevăratul sens al termenului, pleacă din lumea aceasta și lasă un loc gol care nu se mai umple. Ne spune și Pavel: „Că de-ați avea zeci de mii de învățători în Hristos, totuși

nu aveți mulți părinți” (*I Corinteni 4, 15*). Ne vor rămâne însă moștenire lacrimile sale milostive ca o rouă care vindecă, alină, răcorește și rodește. Acest lucru se întâmplă de la trecerea sa la Domnul încoace. Cei ce l-au (am) cunoscut plâng(em).

Plângem... și facem legământ: „De te voi uita, Ierusalime, uitată să-mi fie mâna dreaptă! (...), dacă nu voi pune Ierusalimul mai presus de orice altceva, ca început al veseliei mele” (*Psalmul 136, 5-6*).

FRATELE DE CRUCE

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Iți mulțumim Părintelui Paul Isip, Protopopul Gherlei, pentru cuvânt și pentru emoțiile pe care și le-a exprimat. Știm că îi era foarte aproape Părintelui Nicolae, se înțelegeau foarte bine și colaborau în folosul atât al mănăstirii, cât și al protopopiatului. Însă, mai mult decât colaborarea, era prietenia care depășește închipuirile omenești. Tot la un priveghi, deunăzi, citam un cuvânt al Ecclesiasticului: „prietenul și fârtatul se întâlnesc când vor ei” (*Cartea înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah* 40, 23). Dacă prietenul înțelegem cine este, fârtatul este mai mult decât un prieten, este fratele de cruce. Părintele nostru protopop și părintele nostru stareț erau frați de cruce, iar semnul că într-adevăr erau frați de cruce este și acela că Părintele Nicolae îi spovedea pe părinții Sfinției sale.

Mai erau frați de cruce fiindcă Părintele Nicolae îmi era fiu duhovnicesc, iar Părintele Paul, de asemenea, îmi este fiu duhovnicesc. Îndrăznesc să spun că acești doi frați de cruce și prieteni îmi erau ucenici, adică mai mult decât fii duhovnicești. De aceea, părinte protopop, vă sunt recunoscător în nume personal și în numele obștii Mănăstirii Nicula pentru atitudinea și implicarea Sfinției voastre și pentru împlinirea acestei ascultări, ca în această seară să ne roștiți un cuvânt de învățătură, dar și pentru angajamentul ca mâine dimineață să slujiți Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în sobor, în memoria Părintelui nostru Nicolae.

Mulțumesc soborului ales din această seară, fiecăruia în parte, după demnitatea pe care o deține, dar mai ales după inima care bate, precum spunea Mitropolitul Bartolomeu, într-un alt fel de ritm în

această seară, pentru că îl avem în mijlocul nostru pe Părintele Nicolae, nu în sicriu, ci într-un chivot, fiindcă noi, cei care ne străduim să-L slujim pe Dumnezeu, și cler, și popor, știm că Dumnezeu face în așa fel încât acest trup să nu fie nicicând neînsuflețit, ci, dimpotrivă, să fie însuflețit de harul Său. Prin urmare, nu mai spunem *sicriu*, ci *chivot*, și, în felul acesta, vedem locul unde se cinstesc sfintele moaște și mai ales vedem locul unde este adorat Trupul și

Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, care nu lipsește niciodată de pe Sfânta Masă.

Mulțumesc, de asemenea, celor care au cântat la strană, iar dumneavoastră tuturor vă sunt recunoscător. Vă cunosc pe toți și cu atât mai mult îmi dau seama de legătura pe care o aveți cu Părintele nostru Stareț Nicolae, legătură care s-a arătat astăzi, pe tot parcursul zilei, încă din prima secundă, când s-a dat primul telefon, prin mesaje sau prin viu grai, prin lacrimi, prin flori și,

iată, acum, prin prezența dumneavoastră. Vă sunt recunoscător în numele Părintelui nostru Stareț Nicolae.

Așa precum spuneam astăzi, la slujba de trisaghion, când l-am depus aici, în marea noastră biserică, care s-a clădit și cu sudorile lui, rugăciunea nu va înceta. Se va continua după această slujbă cu citirea *Psaltirii* și cu slujbele pe care le-au rânduit părinții mănăstirii, iar dimineață, după acatist, cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, iar seara cu slujba de priveghi. Sâmbătă și duminică vom sluji dimpreună Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, iar duminică, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei va săvârși slujba înmormântării în sobor de arhierei, preoți, diaconi, călugări și călugărițe și de tot sufletul care acum este necăjit și întristat.

Dumnezeu să-l ierte! Dumnezeu să-l odihnească! Dacă Maica Domnului, cea de pe tâmplă, este făcătoare de minuni – noi am priceput acest lucru printr-un fapt minunat, anume că ea a vărsat lacrimi atunci când a fost mai greu pentru poporul român, mai ales pentru cel de pe meleagurile transilvane –, cred că și acum o la-

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

crimă se prelinge și se așează gingaș pe pieptul rănit al Părintelui nostru Stareț Nicolae. Maica Domnului a fost compătimitoare cu Fiul ei, pe Care noi Îl numim *Iubirea răstignită*, dar și de această dată, Maica Domnului compătimizește dimpreună cu noi și varsă lacrima peste inima rănită a Părintelui nostru Nicolae. Amin!

În veci să fie pomenirea lui!

REĂȘEZARE...

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂȘTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Am săvârșit Litia mică pentru Părintele nostru Arhimandrit Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula. Vom continua cu citirea *Psaltirii*, cu slujbele rânduite într-o mănăstire și cu priveghiul, deseară, de la ora 19, când, la slujba înmormântării mirenilor, adăugăm slujba înmormântării preoților, iar mâine seară, la slujba de priveghi, vom săvârși slujba înmormântării monahilor. Duminică se va face în mod solemn slujba de înmormântare de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

Mulțumesc Părintelui Protopop Paul Isip și părinților dimpreună-slujitori pentru slujirea de astăzi, celor care au cântat la strană, precum și celor care ați binevoit să fiți, astăzi, la ceas de rugăciune

dimpreună cu noi și mai ales dimpreună cu Părintele nostru Nicolae, care iubea Sfânta Liturghie. Un preot trebuie să iubească Sfânta Liturghie, este imposibil să n-o iubească! Spun adesea ucenicilor mei că refugiul nostru – mai ales al preoților, dar și al credincioșilor – nu este un buncăr antiatomic, ci este biserica și mai cu seamă Sfântul Altar, privilegiul nostru, desigur, fiindcă el te eliberează de toată grija cea lumească, precum cântăm noi în Sfânta Liturghie. Ea este cea care ne așază și este foarte important pentru unul fiecare dintre noi să fim oameni așezați. Mântuitorul nostru Iisus Hristos, prin jertfa Lui de pe cruce, prin răstignirea, moartea și Învierea Sa, nu face altceva decât să ne reășeze în starea noastră firească.

Așadar, Sfânta Liturghie, care este re-actualizarea Jertfei mântuitoare, în chip nesângeros, a Domnului nostru Iisus Hristos, ne reaşază în starea noastră firească de relație cu Dumnezeu, așa cum a fost legătura duhovnicească dintre cei dintâi oameni, Adam și Eva, cu Creatorul lor. Vă aduceți aminte, din cartea Facerii, că în Raiul lui Dumnezeu, în amurg, Dumnezeu

Se întâlnea cu Adam și Eva și stăteau de vorbă, comunicau (cf. *Facerea* 3, 8-10). Cum anume stăteau de vorbă Adam și Eva cu Dumnezeu? Așa cum stăm și noi de vorbă cu El atunci când ne rugăm. Rugăciunea este comuniunea noastră cu Dumnezeu, și prin cuvânt, și prin prezență și mai ales prin așezare, fiindcă avem această imagine a Mântuitorului nostru înălțat la Ceruri, Care S-a așezat de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl (cf. *Marcu* 16, 19; *Romani* 8, 34; *Coloseni* 3, 1), prin El așezând și întreaga fire omenească, fiindcă El este Fiul lui Dumnezeu și, în același timp, Om adevărat.

Aceste câteva imagini vă pot aduce la gândul că Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, pe care o iubea Părintele nostru Stareț Nicolae, ne așază de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl, unde este locul nostru și starea noastră firească, împlinirea scopului vieții noastre, cel care se lucrează într-o continuă dinamică, și anume chipul și asemănarea cu Dumnezeu (cf. *Facerea* 1, 26).

Acum, am putea spune despre Părintele Stareț Nicolae că era un om așezat. De multe ori, mie însumi mi se părea că este „prea așezat” și greu îl desprindeam. Era

însă, într-adevăr, un om bine așezat, ca un om de la țară, fiindcă el își avea sorgința într-un sat istoric, unde s-au *așezat* moldoveni aduși de Petru Rareș în Ardeal, de unde și numele său, Moldovan. Strămoșii lui erau unii dintre cei care au venit dimpreună cu voievodul moldovean în Transilvania, la Cetatea Ciceului, nu departe de aceasta aflându-se satul Agrișu de Sus, unde părintele nostru își are obârșia. De altminteri, în graiul nostru românesc, folosim pentru anumite momente, la țară, cuvântul *șezătoare*, obiceiuri, care, din pă-

cate, se pierd. Șezătoarea era un moment de comuniune a oamenilor dintr-un sat, care nu stăteau degeaba, ci stăteau de vorbă în vreme ce lucrau, trăind o dinamică extraordinară.

Iată câte legături! Părintele nostru Nicolae era așezat, iar acum s-a așezat pe deplin, nu doar în acest chivot și nu atât în cimitirul mănăstirii, cât mai cu seamă se va așeza de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl, în sânul Dumnezeieștii Treimi, *părtaș firii celei dumnezeiești* (cf. 2 Petru 1, 4).

Așa să fie! Amin!

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – SLUJITOR AL LUI DUMNEZEU, DUHOVNIC BLÂND ȘI RĂBDĂTOR

PR. IOAN BUFTEA
PROTOPOPUL DEJULUI

Preacuvioși și preacucernici părinți, îndurerată obște a Mănăstirii Nicula, iubiți frați și surori împreună-rugători, făcând ascultare de Părintele Exarh Dumitru Cobzaru, vă voi așeza la suflet un cuvânt duhovnicesc, cu toate că în astfel de momente cred că tăcerea și lacrimile sunt cea mai bună predică... Și, totuși, un cuvânt de mângâiere vă voi pune la suflet, cuvânt intitulat: *Părintele Stareț Nicolae – slujitor al lui Dumnezeu, duhovnic blând și răbdător.*

Vinerea trecută, de Ziua Armatei, Dumnezeu ne-a învrednicit să slujim împreună la Dej, alături de militarii noștri și tare bine era Părintele Nicolae. Știu că a iubit

mult Nicula și Gherla, dar a iubit și Dej, i-a iubit pe dejeni și dejenii pe dânsul.

Ca slujitor, știm cu toții că L-a slujit pe Dumnezeu cu toată ființa sa, săvârșind cu inima deschisă Sfânta Liturghie, aici la mănăstire, dar și peste tot unde a fost invitat – și nu sunt puține locurile. Prin tot ceea ce Părintele Nicolae a făcut, prin exemplul său, ne cheamă la o viață de credință, ascultare și smerenie.

Ca părinte duhovnicesc, din mila lui Dumnezeu, a avut mulți fii duhovnicești, cu toate că niciodată nu s-a lăudat cu acest lucru. Este mare lucru să fii părinte trupesc, însă să fii părinte duhovnicesc este sublim. Fiind un duhovnic blând și răb-

dător, și-a petrecut ore întregi în camera de spovedanie cu cei care veneau în căutarea alinării. Părintele Nicolae avea mare îndrăznire către Maica Domnului și către Sfântul Ierarh Nicolae, tocmai de aceea a mijlocit pentru fiii săi duhovnicești, pentru tot sufletul necăjit și întristat.

Pentru toată osteneala sa și pentru că a împlinit cuvintele Domnului Hristos care zic așa: „Nu voi M’ăți ales pe Mine, ci Eu v’am ales pe voi; și v’am rânduit să *mergeți și roadă să aduceți*” (Ioan 15, 16), nădăjduim că Preamilostivul Dumnezeu îi va des-

chide Părintelui nostru Stareț Nicolae ușa Raiului.

La prima vedere am fi tentați să credem că moartea ne-a adunat aici, dar nu este adevărat, nu moartea, ci dragostea, dragoste pe care am avut-o și o avem față de Părintele Nicolae. Să știți că dragostea nu este niciodată la trecut, nu putem spune că l-am iubit pe părintele; spunem astăzi și de astăzi înaintea că îl iubim pe Părintele Nicolae, omul lui Dumnezeu, duhovnicul bun și răbdător al Mănăstirii Nicula. În Cântarea Cântărilor, în capitolul 8, ver-

setul 8, aflăm că dragostea este mai tare decât moartea, deci nu moartea ne-a adus aici, ci dragostea și ea ne va ține uniți și de astăzi înainte.

Știm că moartea este o realitate, dar mai știm ceva, și anume că nu moartea are ultimul cuvânt, ci viața. Tocmai de aceea, punem la inima dumneavoastră și cuvântul Sfântului Vasile cel Mare, care ne încredințează că pe Părintele Nicolae nu o să-l înghită pământul, o să îl primească cerul. Nu l-am pierdut pe Părintele Nicolae, ci l-am dat Celui ce ni l-a dăruit, adică lui Dumnezeu. Se naște, de astăzi, în Împărăția lui Dumnezeu. Și, după cum aflăm dintr-o rugăciune de la înmormântarea preoților: „Doamne, precum l-ai pus pe dânsul pe pământ slujitor în biserică, așa îl arată și în Altarul Tău Ceresc, Tu ai preamărit viața lui pe pământ și iesirea lui fă-o ca pe o intrare între dreptii Tăi cei sfinți și numără sufletul lui cu toți cei care din veac au bineplacut Ție”. Să dea Domnul să fie așa!

Pentru noi cei care încă mai rămânem pe pământul acesta să ne ducem crucea vieții, cred că acesta ar fi îndemnul Pă-

rintelui Nicolae: „Mântuiți-vă, fraților, mântuiți-vă, fraților!”, iar înaintea lui Dumnezeu și dânsul va zice ca și psalmistul: „Al Tău sunt eu, mântuiește-mă!” (*Psalmul 118, 94*).

Transmitem, alături de cuvântul nostru, și mesajul de condoleanțe din partea tuturor preoților din Protopopiatul Ortodox Român Dej.

ICOANA IUBIRII

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Aș vrea să adaug la cele spuse de Părintele nostru Protopop Ioan Buftea al Dejului câteva gânduri, pentru a remarcă prezența dumneavoastră foarte distinsă. Întâi de toate, este impresionant să vezi un asemenea sobor de preoți, însă cunoaștem cu toții că această strălucire care ne împodobește în slujbele noastre, mai ales în cele solemne, ascunde suflete de oameni care duc poveri, și nu atât pe ale lor, cât mai ales pe ale credincioșilor pe care îi povățuiesc. De aceea, unii dintre marii sfinți din vechime, pe sub veșmintele preotești sau arhieresti, purtau lanțuri direct pe piele, ca să nu uite niciodată jugul și sarcina pe care și le-au asumat prin Taina Preoției.

Nici noi, slujitorii altarelor de astăzi, chiar dacă nu mai purtăm lanțuri, nu ne

uităm menirea, așa cum nu și-a uitat-o nici Părintele nostru Nicolae, care, precum spunea părintele nostru protopop, a zăbovit îndelung, cu multă răbdare, cu îndelungă răbdare, cu fiecare dintre ucenicii și fiii săi duhovnicești. E adevărat că, după ce responsabilitățile de stareț au început să-l năpădească, nu a mai reușit ca înainte, când era prin excelență doar duhovnic, să cuprindă toate sufletele care îl cercetau și așteptau din partea lui cuvânt mântuitor.

De asemenea, aici de față, sunt oameni însemnați care l-au prețuit și l-au iubit cu totul aparte. Mă refer la cei care slujesc Armata Română, Jandarmeria, Poliția și alte instituții, personalități care au simțirea că Mănăstirea Nicula și, în general, Biserica fac parte din viața lor. Iar exponentul Bisericii cel mai atașat de domniile

lor era Părintele Nicolae. Ați observat că oameni cu funcții sau ranguri foarte înalte în societatea noastră au lăcrimat în preajma chivotului care păstrează trupul neînsuflețit al Părintelui Stareț Nicolae. De aceea, îi salutăm respectuos și le suntem recunoscători.

Totodată și în aceeași măsură, poate nu tot satul Agrișu de Sus este prezent, dar mulți dintre consătenii Părintelui Nicolae l-au înconjurat în această seară. Cu parte dintre ei este rudă de sânge. Tuturor le-a fost un părinte adevărat. Nu și-a uitat niciodată obârșia și și-a cercetat satul natal ori de câte ori a fost de trebuință și lui cu putință, la toate evenimentele parohiei. De asemenea, mulți dintre noi l-am însoțit la

înmormântarea și la parastasele îndătinate ale părinților lui Iustin și Ludovica. Dacă noi o avem pe Maica Domnului de la Nicula mângâietoare, una dintre fiicele ei era mama Ludovica, o femeie sfântă. Nu vedea cu ochii, fiindcă bolile și anii s-au adăugat și, în ultima vreme a vieții ei, putea doar să-i simtă și să asculte glasul celor iubiți care o cercetau. Mama Părintelui Nicolae s-a jertfit pe altarul familiei, dar și pe altarul Bisericii și al neamului, dăruiind doi oameni bravi. Cel dintâi, Gheorghe Moldovan, care nu demult, încă nu s-au împlinit doi ani, a plecat în veșnicie, a fost primarul comunei Albești, județul Constanța, iar noi, care am fost prezenți la înmormântarea lui, putem da mărturie de

lacrimile care s-au vărsat pentru acest om care și-a iubit cu adevărat consătenii pe care îi ocărmuia, dar pe care și i-a asumat ca pe propriii săi copii. A fost plâns de mic și mare, de tânăr și bătrân.

Am mai observat un lucru deosebit la înmormântarea lui. Susținea o echipă de fotbal – amândoi frații aveau această înclinație, Părintele Nicolae, de pildă, în tinerețea lui, a fost arbitru de fotbal. Într-o paranteză fiind spus, una dintre ficele lui duhovnicești, Carla Rebrișorean, care joacă fotbal feminin la o echipă importantă din Paris, i-a trimis Părintelui Nicolae un tricou cu însemnele clubului, fără să știe că acel dar va fi purtat dincolo de această lume. Revenind, echipa de fotbal

era prezentă la înmormântarea domnului primar Gheorghe Moldovan. Și am văzut bărbați tineri, foarte tineri, care plâneau în hohote, fiindcă l-au iubit foarte mult pe fratele Părintelui Nicolae. Era o persoană deosebită. Nu demult, am făcut împreună cu Părintele Nicolae parastas aici, în cimitirul Mănăstirii Nicula, pentru el și pentru ceilalți frați și părinții noștri adormiți.

Apoi, mama Ludovica ni l-a dăruit pe Părintele nostru Nicolae, pe cel botezat Vasile, care a ales (mai bine!) ceea ce i s-a potrivit lui cel mai mult, și anume calea monahală și, respectiv, preoția. S-a regăsit pe deplin în ele, iar noi îl păstrăm în conștiința noastră ca un monah și un preot adevărat. Badea Iustin, la rândul său, era

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

un om fin, sensibil, firav, la prima vedere, o bunătate de om, care o îngrijea cu toată dragostea pe lelea Ludovica. Însă Dumnezeu a rânduit ca el să plece mai repede din această lume, înaintea ei. Dragii mei, dumneavoastră care sunteți consătenii Părintelui Nicolae și ai fratelui Gheorghe, să nu-i uitați niciodată, precum nu-i puteți uita nici pe părinții lor. Crucile lor de mormânt se înrudesesc cu crucile de la Nicula și, atunci când le vedeți, puteți vedea cu ochii duhovnicești și crucile de mormânt ale celor doi frați.

De asemenea, precum spuneam și aseară, vă cunosc pe toți cei care sunteți în biserică, iar dacă eu vă cunosc, cu atât mai mult v-a cunoscut Părintele Stareț Nico-

lae, iar faptul că sunteți aici prezenți este o mărturie a iubirii, o *icoană* a dragostei, precum ne spunea Părintele Protopop Ioan, pentru că *dragostea nu cade niciodată*, dragostea este însăși viața, de aceea, inclusiv la slujba înmormântării, noi nu celebrăm moartea, ci viața.

În calitatea care îmi revine, vă mulțumesc tuturor părinților dimpreună-slujitori, celor care au cântat la strună, prezențelor distinse din această seară și, bineînțeles, celor mulți și iubiți de Părintele nostru Stareț Nicolae. Tuturor vă sunt recunoscător și, în numele Părintelui Nicolae, vă îmbrățișez în dragoste. Amin! Dumnezeu să-L ierte, Dumnezeu să-L odihnească!

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – CHIP AL BLÂNDEȚII, BUNĂTĂȚII ȘI AL ASCULTĂRII

PR. PROF. DR. IOAN CHIRILĂ

FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ DIN CLUJ-NAPOCA

Am venit, astăzi, ca în liniște să ne rugăm pentru cel care ne-a fost mulți ani alături și ne-a fost sprijin, reazăm, ne-a fost cel care ne-a ascultat toate păsurile, toate durerile și toate încercările noastre. Am venit să ne rugăm pentru cel care s-a lăsat biruit de noi, atunci când am venit aici, la locul Maicii Domnului. Și am venit să ne exprimăm credința noastră că a pășit în Împărăția învierii și a vieții celei veșnice, pentru că îl conducem pe Părintele Stareț Nicolae pe această cale. Când vorbesc despre unul care a pășit pe calea vieții monahale, moartea nu este decât un pas care-l desprinde de lume și-l așează în Ceruri. Fiindcă cel care a intrat pe această cale cu fiecare clipă a murit

lumii și a încercat prin toate puterile sale să viețuiască lui Dumnezeu.

Cei care l-am cunoscut de aproape pe Părintele Nicolae îl știm ca un chip al blândeții. Mi-aș putea aduce aminte chiar de la începutul venirii lui aici, în mănăstire. Blândețea lui a fost zidită de dorința lui de a asculta, de a fi ascultător întru toate, ca astfel să dobândească izbăvirea, ca „prin ascultarea și smerenia lui să se izbăvească de toate pedepsele și chinurile” (Sfântul Simeon Noul Teolog). Mă gândeam, la un moment dat, că a fost o vreme în care a arat pământul aici, pentru mănăstirea aceasta. A fost o vreme în care a adunat bunătățile pământului, ca să împlinească și să aducă cele necesare zidirii acestui chivot sfânt al Niculei.

După aceea, a fost cel care a încercat să facă aidoma Mântuitorului Iisus Hristos, să pășească el în față și să-i lase pe cei care îi cunosc glasul să vină după el. Câți au venit, vor ști atunci când se vor întâlni în Împărăția lui Dumnezeu, pentru că cel care a început să moară lumii acesteia, cu siguranță, în sine a adunat veșnicia. Iar cel care a adunat veșnicia se desprinde atunci când îi este gata locașul din Împărăția lui Dumnezeu.

Atunci când te întâlnești cu un chip al blândeții, dacă nu ești marcat de înțelepciune, încerci să i te urci în cap! El niciodată nu s-a ferit să ne îmbrățișeze și să ne poarte. Însă totdeauna a avut un cuvânt care l-a dus înspre rugăciune și înspre liniștirea lăuntrică și niciodată nu a lăsat pe cineva să cadă.

De multe ori l-am rugat pentru unii dintre studenții noștri, care erau mai strâmtorați. Niciodată nu a spus nu. Totdeauna, pe lângă blândețea aceasta filocalică, a avut și o bunătate pe care nu mulți dintre noi o avem. Niciodată nu mi-a zis absolut nimic, ci doar m-a întrebat: „Cât trebuie?” Tuturor le-a ajutat. Puțini sunt cei care știu cu

adevărat de unde a venit ajutorul. Acest chip al bunătății mi-a adus aminte de un cuvânt din Înțelepciunea lui Solomon, care spune că bunătatea este răsplătită de Dumnezeu: „Cel drept, chiar când apucă să moară mai devreme, dă de odihnă” (*Înțelepciunea lui Solomon* 4, 7). Tot în același capitol, se spune că dacă Dumnezeu îl ia după mintea noastră mai de grabă, îl ia ca să-i facă parte de dreptatea și de sfințenia Sa: „Plăcut fiind lui Dumnezeu, Domnul l-a iubit și, fiindcă trăia între păcătoși, l-a mutat de pe pământ. A fost răpit, ca răutatea să nu-i schimbe mintea sa, înșelăciunea să nu-i amăgească sufletul. (...) Sufletul lui era plăcut lui Dumnezeu, pentru aceasta Domnul S-a grăbit să-l scoată din mijlocul răutății. Neamurile văd, dar nu pricep nimic și nu-și bat capul cu așa ceva, că adică harul lui Dumnezeu și mila Lui sunt cu aleșii Săi și că poartă grijă de sfinții Săi.” (*Înțelepciunea lui Solomon* 4,10-15).

Așadar, în clipa aceasta, sufletele noastre ar trebui să se unească în rugăciune și, dacă ar fi cu putință, să-i auzim glasul, care nu se grăbea niciodată să rostească, nicidecum să se răstească! Ceea ce am au-

zit din partea lui ar fi un dor al tinereții sale care, iată, acum, prin voia lui Dumnezeu, se împlinește. Iar dorul este exprimat înspre Maica Domnului, înspre Fecioara Maria, fiindcă a venit și și-a dedicat viața slujirii Maicii Domnului. Această dedicare a fost pentru ca, la vremea cuvenită, când, iată, este clipa să pășim în Ceruri, tu, Maică Marie, *să-mi fii solitoare!* Acesta este

gândul și aceasta este rugăciunea lui neîncetată, ca Maica Domnului să-i fie sprijin, să-i fie solitoare către Fiul ei, către Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Când te așezi în dreptatea cea veșnică, doar cuvântul preamăririi Numelui Celui Preaînălțat mai poți să-l rostești. Și, atunci, o, Iisuse, miluiește pe robul Tău și-l primește în Împărăția Ta, ca să slujească

neîncetat împreună cu îngerii care cântă: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot, plin este cerul și pământul...!” (*Isaia* 6, 3).

Dacă ne întoarcem însă înspre înțelepciunea cea dumnezeiască, venirea noastră aici nu este doar pentru a înălța o rugăciune, ci și pentru a învăța fiecare dintre noi să ne desprindem frumos de lumea aceasta. Și te desprinzi frumos atunci când mintea ta, inima ta, sufletul tău este cucerit de cuvântul Scripturii, de cuvântul cel dumnezeiesc, pentru că atunci când „mintea e simplă, sau goală de orice înțeles și intră întregă în lumina dumnezeiască, simplă, fiind acoperită de ea, nu mai are să afle altceva în afară de lumina în care este, ca să fie mișcată spre înțelegerea aceluia altceva, ci rămâne în abisul luminii dumnezeiești, nemaîngăduindu-i-se să privească nicidecum în afară.” (Sfântul Simeon Noul Teolog). Știu că părintelui îi plăceau cuvintele psalmilor. În *Psaltire* avem o suită de psalmi pe care îi numim Psalmii *Miluieste-mă, Dumnezeule*, adică psalmii prin care Îl chemăm pe Dumnezeu să ne fie miluitor, să ne fie Cel care ne dăruiește pacea, liniștea și desăvârșirea Împărăției Sale. Din

acești psalmi, dacă suntem cu luare-ăminte, pentru fiecare dintre noi se desprinde o lecție, un exemplu, un model al rugăciunii care te face să pășești și să fii mai aproape de Dumnezeu, pentru că „Miluiește-mă, Dumnezeule” nu e altceva decât „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Când rostești cuvântul acesta, când rostești acest nume minunat, inima ta se umple de liniște, de pace și de Numele Său cel binecuvântat. Atunci, ești pregătit să pășești oricând în veșnicie și te desprinzi de lumea aceasta, pentru că, de fapt, în întreaga ta viață, ai căutat lumea Dumnezeirii, lumea Treimii Celei de o ființă, ai căutat Împărăția Cerurilor. Iar când cauți Împărăția Cerurilor, te adresezi și tu, ca oricare dintre noi, lui Dumnezeu spunându-I: *Tatăl nostru*, ai milă de robul Tău și ne primește pe toți în Împărăția Ta, ca să-Ți cântăm slava neîncetat și să Te preamărim aducând în lume pace și binecuvântare peste cei care rămân încă să se roage celor care s-au mutat în Împărăția lui Dumnezeu, ca să ne fie ei nouă solitori către Dumnezeu, să ne fie ei nouă mijlocitori, să ne fie ei nouă exemple

și modele, depășire în veșnicie, cu nădejdea și credința că dacă Hristos a înviat și noi vom învia. Monahul a pășit în această credință și pe calea învierii atunci când, depunând voturile monahale, a murit lumii și a început să vieze lui Dumnezeu neîncetat.

Am slujit nu de mult împreună cu Părintele Nicolae și cu Părintele Dumitru, de Sfântul Dimitrie cel Mare, la catedrală. În stilul său caracteristic, s-a apropiat de mine spunându-mi: „Sper că nu aștepți până la Bobotează să mai vii la noi la mânăstire”. I-am zis: „Lasă, ne vom auzi noi”. Și, iată, ne-am auzit, însă cu un alt fel de chemare, cu chemarea aceasta care ne face pe fiecare dintre noi să fim cu luare-aminte la faptul că ar trebui să ne ascuțim simțurile în așa fel încât să auzim suspinele Duhului, adică rugăciunile Duhului celui Sfânt, dar nu doar să le auzim, ci să ne facem ecou acestor rugăciuni, pomenindu-i pe toți cei care s-au mutat în lumina cea neapusă și rugându-L pe Dumnezeu ca prin strălucirea luminii Sale celei nepieritoare să-i înțeleptească pe cei din lumea aceasta ca să se pregătească și să

pregătească pământul pentru venirea Sa cea binecuvântată, pentru pacea Sa cea mult dorită, pentru liniștea care împlineste dăruirea unuia către celălalt în chipul dăruirii ființei în „*Treimea cea de-o ființă și nedespărțită*”.

Așadar, am venit, părinților, pentru ca împreună cu domniile voastre să fim alături de Părintele Nicolae Starețul și să încercăm să auzim suspinul tăcerii sale. Este un detaliu mic: când s-a desprins de lume, s-a desprins de toate cele ale lor din lumea aceasta. Dar nu le-a lăsat de izbeliște, ci din cele ale familiei sale a dăruit lui Dumnezeu spațiu de locuire. Un asemenea om nu poate să spună decât ceea ce spune și psalmistul: „Gata este inima mea, Dumnezeule, gata este inima mea” (*Psalmul 107*, 1), primește-o și odihnește-o întru fericirea ta cea veșnică! Amin!

PRIETENUL TUTUROR

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Așa cum am făcut în fiecare zi și cu fiecare prilej când ne-am adunat lângă Părintele nostru Nicolae, se cade să aduc mulțumiri. Întâi de toate îi aduc mulțumiri Părintelui profesor Ioan Chirilă, care îi era și îi rămâne foarte apropiat Părintelui Nicolae. Poate că puțini dintre dumneavoastră știți că Părintele profesor este foarte apropiat de monahi și de mănăstiri, el însuși crescând la streășina Mănăstirii Rohia. Experiența monahală pe care a avut-o, trăind printre călugări, l-a făcut să-i iubească și niciodată să se despartă de ei, precum nici acum nu se desparte de Părintele Nicolae.

Unul din cuvintele sale care mi-au stăruit în minte este acela că am venit aici ca să ne rugăm, dar să și învățăm. Părintele Ioan Chirilă este profesor și ne-a rostit,

acum, un cuvânt de învățătură, dar, astăzi, părinte profesor, profesorul prin excelență este Părintele Nicolae, care, într-adevăr, ne învață multe lucruri, pe care, poate, n-a reușit, în anii puțini pe care i-a trăit în această lume, să ni le pună la suflet, deși el avea un preaplin al inimii sale din care împărtășea celor pe care îi întâlnea și cu care zăbovea îndelung.

Așadar, îi mulțumesc Părintelui profesor Ioan Chirilă și, prin Sfinția sa, tuturor profesorilor Facultății de Teologie și ai Seminarului Teologic din Cluj-Napoca. Legătura Părintelui Stareț Nicolae cu școlile noastre teologice era deosebită. El a moștenit un obicei, acela ca în fiecare duminică a Triodului, dar și din Postul Crăciunului, să-i invite, rând pe rând, pe toți profesorii Facultății de Teologie și ai

Seminarului Teologic la mănăstirea noastră, să slujească și să predice, ceea ce era un plus pentru obște și pentru credincioșii care o cercetează. Așadar, legătura cu profesorii de teologie a fost și rămâne una profundă pentru Părintele Stareț Nicolae. Oricum, el avea cuvinte de laudă, îi elogia efectiv pe profesori, atât pe cei de la Bistrița, cât și pe cei de la Cluj și pe cei de la Pitești, acolo unde și-a încheiat studiile universitare.

Părintele avea o *slăbiciune* și în ceea ce-i privește pe slujitorii Bisericii. Noi suntem aici mulți preoți, majoritatea tineri și foarte tineri, chiar dacă suntem albiți la tâmple și la bărbi. Însă slăbiciunea Părintelui Nicolae era pentru părinții pensionari.

Ani de zile, toți preoții pensionari din împrejurimi slujeau la Mănăstirea Nicula, îmbisericipindu-se la mănăstirea noastră. Este adevărat că i-a folosit, programându-i, rând pe rând, la predicile duminicale și din sărbători. Dar nici n-a rămas dator. Trebuie să știți că preoții care au ieșit înaintea noastră la pensie, au un venit foarte mic. Iar Părintele Nicolae era „Casa de asigurări”! Așa cum spunea părintele profesor, era cel care știa să adauge și să mângâie, așa cum a făcut cu părinții pensionari și cu toți cei care au avut nevoie de ajutorul lui.

Aș vrea să remarc și prezența monahală, pe lângă cea preoțească. Părintele

Nicolae, el însuși fiind călugăr, iubea călugării. În calitate de exarh, de multe ori mă gândesc la mănăstirile care o duc mai greu și, după exemplul părintelui stareț de la Putna – chiar dacă are mai multe posibilități decât Mănăstirea Nicula –, îl rugam pe Părintele Stareț Nicolae să facă bine și să meargă la mănăstirile cutare și cutare, să ducă din prisos, iar el nu dădea doar din prisos. Iubea călugării, călugărițele și mănăstirile din eparhia noastră și de pretutindeni.

Părintele Nicolae, așa cum l-ați auzit spunând pe Părintele profesor Chirilă, avea multe sensibilități, în cel mai bun sens al cuvântului. În ziua de Bobotează, la care s-a referit și părintele profesor, era rânduit de peste douăzeci de ani să fie invitați atât la slujbă, cât și la agapă credincioșii din Gherla, cei care au sprijinit și sprijină mănăstirea noastră. A doua zi de Crăciun, cei de la Dej. Mulți dintre ei sunteți prezenți, astăzi, aici. În aceste zile de mare sărbătoare, slujea Mitropolitul Bartolomeu la

mănăstirea noastră și, atunci, cu atât mai mult era o agapă duhovnicească, prin împărtășire din cuvântul său de învățătură, care era de neîntrecut. Despre legătura Părintelui Nicolae cu clujenii și mai ales cu Catedrala Mitropolitană este de prisos să vă vorbesc. Spun doar că marea majoritate a părinților Catedralei au metania la Mănăstirea Nicula, iar credincioșii au fost și ei atașați de Părintele nostru Nicolae.

Aș vrea, de asemenea, să spun că, în această seară, județul Bistrița-Năsăud este

prezent la cel mai înalt nivel, prin domnul președinte al Consiliului Județean, Emil Radu Moldovan. Vă sunt recunoscător din tot sufletul, domnule președinte. Mă gândeam că, dacă v-aș fi invitat să spuneți câteva cuvinte, nu știu dacă dumneavoastră ați fi fost în stare să le roștiți, știindu-vă foarte sentimental în ceea ce îl privește pe părintele nostru stareț. Însă, în volumul care se va publica *in memoriam* și pe care îl vom lansa la parastasul de 40 de zile, în ziua Sfântului Nicolae, aici, la Mănăstirea

Nicula, v-aș ruga să adăugați un cuvânt la tot ceea ce am încercat noi în aceste zile. Părintele Nicolae s-a născut în județul Bistrița-Năsăud, acolo și-a făcut studiile, acolo a muncit, acolo și-a făcut foarte mulți prieteni și a iubit acel loc toată viața lui. De aceea vă suntem recunoscători tuturor celor care ați venit de la Bistrița-Năsăud, celor care conduc județul, dar și satele și orașele, toți având o legătură deosebită cu părintele nostru stareț.

De asemenea, este de prisos să spun că este prezentă familia Părintelui Nicolae, soția fratelui Gheorghe, Marieta, cei doi nepoți, Remus și Mihai, soțiile lor și strănepoții Părintelui Nicolae, precum și alte rudenii. Părintele profesor Ioan Chirilă, la finalul cuvântului său, s-a referit la

faptul că Părintele Nicolae i-a dăruit lui Dumnezeu, Bisericii, *spațiu de locuire*. Dimpreună cu fratele său Gheorghe, părintele nostru a dăruit casa părintească bisericii din sat, care s-a transformat într-o minunată casă parohială. Îl avem aici martor pe Părintele paroh Lucian Badale. Iată, deci, încă o jertfă a Părintelui nostru Stareț Nicolae pentru Biserica noastră străbună.

Cunoscându-vă pe toți, așa cum vă cunoștea Părintele Nicolae, aș putea să vă numesc pe rând, încercând să exprim sentimentele fiecăruia în acest moment. Aș vrea însă să închei subliniind încă o dată cuvântul Părintelui profesor Ioan Chirilă, și anume că învățăm de la Părintele Nicolae, iar învățătura sa este de mare preț, fiindcă mare a fost inima lui: și-a lăr-

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

git inima în așa măsură încât a cuprins nemărginirea, plecând la Cel Nemărginit, Dumnezeu nostru.

Vă mulțumesc tuturor, vă sunt recunoscător! Măine, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, după ce vom săvârși Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, îl vom primi pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop

și Mitropolit Andrei și, în sobor, cler, cin monahal și popor drept credincios îl vom petrece pe Părintele nostru Nicolae către locul de veci din cimitirul mănăstirii. Dumnezeu să-l ierte, Dumnezeu să-l odihnească, cu dreptii să-l numere!

În veci să fie pomenirea Lui!

ÎMBRĂȚIȘARE ÎN IUBIRE

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂȘTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Suntem în duminica a douăzeci și doua după Rusalii, când ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos care ne relatează situația sau starea în se aflau bogatul nemilos-tiv și săracul Lazăr (cf. *Luca* 16, 19-31). În fapt, situația și starea, fiindcă nu totdeauna situația în care te găsești este și starea ta sufletească sau psihică – duhovnicească, am vrea noi. Situațiile în care ne găsim sunt foarte diferite și tot așa și stările, iar și unele și celelalte sunt adesea distincte între ele, starea noastră sufletească sau psihică sau chiar duhovnicească depășind sau contrastând cu situația.

Exemplele pot fi multe, dar Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne pune înaintea ochilor duhovnicești, astăzi, două personaje, dacă vreți, două personalități: boga-

mul nemilos-tiv și săracul Lazăr. Situația în care se găseau cei doi erau complet distincte. Bogatul nemilos-tiv se situa într-un anumit loc în societate, era avut, purta haine strălucitoare, trăia într-o casă pe măsură, nu ducea lipsă de nimic, dimpotrivă, îi prisosea. Putea să dăruiască și altora din avutul său și nu o făcea. Era plin de el și foarte egoist. Pe de altă parte, avem situația săracului Lazăr, care stătea la porțile acestui bogat, bolnav, rănit, plin de bube, flămând, gol, doar câinii își făceau milă cu el, fiindcă veneau și-i lungeau rănilor. Aceasta era situația, am putea spune noi decăzută, a unui om la periferia societății.

Însă starea sufletească a celor doi era și ea complet diferită și într-un raport răsturnat. Sfântul Nicolae Velimirovici spune că „strălucirea din afară a bogatului era

oglindea stării lăuntrice a săracului Lazăr, iar rănile deschise ale săracului oglinda stării lăuntrice a bogatului”. Bogatul nu avea starea lăuntrică potrivită situației în care se găsea. În vreme ce săracul Lazăr, în situația lui precară, se găsea într-o stare lăuntrică potrivită, de strălucire, de lumină. Iar Sfântul Nicolae Velimirovici spune că „în oglindă”. Atunci când bogatul îl privea pe Lazăr, se vedea pe el pe dinlăuntru. Tot așa, Lazăr, când îl privea pe bogat în strălucirea lui, se vedea pe sine pe dinlăuntru. Aceste situații și stări, potrivnice, ne încercă și pe noi. De multe ori ne arătam strălucitori, într-o situație foarte bună și, poate, mult mai presus decât a altora, însă

starea sufletească lasă de dorit. De aceea, oamenii cei mai bogați din această lume trăiesc nefericirea și încearcă să-și înecă amarul în droguri și mulți au murit de supradoze sau mulți și-au pus capăt vieții lor, din cauză că situația lor nu era în concordanță cu starea lor sufletească.

Pe de altă parte, sunt oameni săraci, însă fericiți cu puținul pe care îl au sau și-l închipuie că îl au. Săracul Lazăr trăia o stare de fericire, de rai, răbdându-și situația precară, asumând-o, și în Rai a ajuns, în sânul lui Avraam. Se vede însă că bogatul trăia o stare de iad, pentru că în iad a ajuns. Trebuie să medităm la aceste lucruri, ca noi, unul fiecare, să ne găsim în starea potrivită, pe care o dorește Dumnezeu de la noi, care nu trebuie neapărat să fie în contrast cu situația noastră, ea poate fi în armonie cu o situație bună. Bogația și sărăcia prin ele însele nu mântuiesc, nu te apropie de Dumnezeu, nu ele te recomandă înaintea Lui. Nu e adevărat că dacă ești sărac ajungi automat în rai, iar dacă ești bogat ajungi în iad. Starea ta lăuntrică este cea care te recomandă, adevărata ta viață, cea tainică, nu cea pe care o afișezi și o vede toată lumea.

Lucrurile au căpătat o întorsătură gravă atunci când protopărinții noștri Adam și Eva au căzut în păcat. Până în momentul acela erau goi, nu aveau nevoie de îmbrăcăminte, pentru că erau într-o stare de fericire. Când au ajuns să fie nefericiți, din cauza neascultării, a fost nevoie de haine, să-și acopere nefericirea în care se găseau, chiar dacă se *situau* încă în Rai. Înțelegem, astfel, care este originea contrastului între situația și starea în care noi înșine ne găsim și, înțelegând, să medităm și să ne însușim nu păcatul, ci virtutea, bogăția în Dumnezeu și sărăcia în păcate, astfel încât să-I plăcem lui Dumnezeu, ca să ne sălășluiască în sânurile lui Avraam și să ne ferească de iad. Fiindcă iadul, în contrast cu fericirea Raiului sau a Împărăției lui Dumnezeu, este o situație și o stare de nefericire care nu se poate exprima în cuvinte. Nici situația și starea de fericire a Raiului nu o putem exprima în cuvinte, avem însă intuiția și pregustarea ei mai ales în Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie. Cu toată tristețea noastră, cu toate „bubele” noastre, cu toată sărăcia noastră, cu toată moartea noastră, astăzi, la Sfânta Liturghie, am fost într-o stare

sufletească fericită, din punct de vedere duhovnicesc, fiindcă Liturghia și Biserica sunt raiul lui Dumnezeu pe pământ.

În ce privește imaginea iadului, marele Dostoievski o înfățișează ca fiind starea de suferință „de a nu mai putea să iubești”, când, după ce în viață omul „nu s-a învred-

nicit pe nimeni a iubi, ci a rămas nesimțitor” și, părăsind lumea, sufletul său vede slava lui Dumnezeu și pe cei care s-au învrednicit a iubi, își spune: „Azi știu tot... și aș vrea să iubesc, dar iubirea mea nu mai poate fi, căci petrecerea mea printre muritori și-a împlinit sorocul, și Avraam nu va veni să răcorească măcar cu un strop de apă vie... văpaia setei de dragoste sufletească ce mă mistuie, a dragostei pe care am nesocotit-o cât am fost pe pământ; împlinitu-s-au vremurile și ceasul meu a trecut! Oricât aș fi de fericit să-mi jertfesc viața pentru alții, acum nu se mai poate, căci viața pe care o puteam aduce prinos dragostei s-a istovit, și o adâncă genune o desparte de veșnicia în care acum sălășluiesc!”¹ Astfel, iadul

¹ Feodor Mihailovici Dostoievski, *Frații Karamazov*. Vol. I. Traducere de Ovid Constantinescu și Izabella Dumbravă. Editura Univers, București, 1982, pp. 459-460.

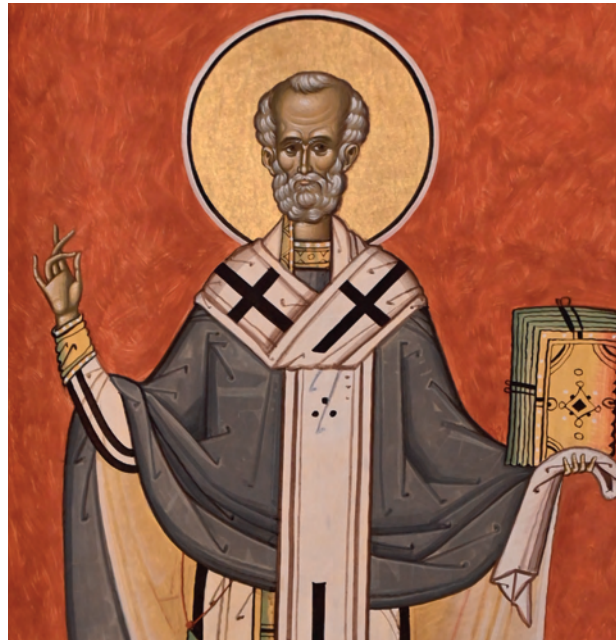
este starea omului singur, care nu poate iubi, locul unde, precum spune o apoftegma din *Pateric*, oamenii sunt legați spate în spate, fără a se putea vedea, fără a putea comunica unul cu celălalt; deși mulți la un loc, trăiesc o singurătate profundă.

Omul care nu poate iubi trebuie să-și pună întrebarea dacă este în comuniune cu Dumnezeu și va afla că, nefiind în stare(a) să iubească, trăiește *starea iadului* încă de pe pământ și cu atât mai mult în iad. La imaginea dostoievskiană a sufletului care n-a iubit pe pământ și care, în iad, cunoscând iubirea lui Dumnezeu și a semenilor din Rai, se mistuie de dorința de a iubi și nu mai poate, adaug cuvântul Sfântului Isaac Sirul care spune: „cei din iad vor fi biciuiți de flăcările iubirii”. Ce înseamnă biciuirea, arderea în flăcările iubirii? Tocmai suferința de nerostit a neputinței de a mai iubi, când văd că semenii lor îi iubesc, când văd că mai ales Dumnezeu îi iubește, inclusiv pe ei, cu dragostea Sa desăvârșită. Dragostea semenilor și a lui Dumnezeu arde sufletele neiuitoare, sunt flăcările iubirii care îi condamnă și îi chinuie. De aici și logica duhovnicească

pe care ne-a propovăduit-o Domnul Iisus Hristos – și nu ca răzbunare! – de a-i iubi inclusiv pe vrăjmașii noștri. Dacă îi vom iubi, întâi, flăcările iubirii dumnezeiești nu ne vor arde pe noi și, apoi, poate că flăcările iubirii noastre îi vor încălzi și pe ei pe pământ, determinându-i să iubească, și, astfel, nu îi vor mai arde în iad.

Luând aceste exemple, de la Dostoievski, din *Pateric* și de la Sfântul Isaac Sirul, înțelegem că în Rai oamenii sunt „legați”, în libertate și iubire deplină, să fie față către față unul cu celălalt și mai ales cu Dumnezeu. Nu vrem noi să-L vedem pe Dumnezeu, să avem o legătură față către față, precum ne spune Sfântul Apostol Pavel (cf. *I Corinteni* 13, 12), ca bucuria noastră să fie deplină?! În rai ne putem privi în ochi, Îl putem privi în ochi pe Dumnezeu. Aici, pe pământ, ridicăm noi ochii către cer și privim icoanele, adesea îndrăznim să ne uităm în ochii minunați ai Maicii Domnului de la Nicula, dar ne rușinăm repede, însă odată ajunși în Rai, rămâne sfiala, dar dispare rușinea. Acolo Îl putem privi pe Dumnezeu în ochi, iar El Se uită în ochii noștri. Dar cu ce privire? Nu aceea a între-

bărilor, a acuzațiilor, ci privirea dragostei. Dumneavoastră știți, atunci când doi oameni se iubesc, ce fel de strălucire au în ochi. Cunoașteți acest sentiment, iar dacă nu-l cunoașteți, să fiți îngrijorați. Ei bine, în Rai nu mai există nicio graniță, aici suntem cu adevărat așa cum ne-a lăsat Dumnezeu, ca îngerii din Ceruri, unde oamenii „nici nu se însoară, nici nu se mărită” (*Matei* 22, 30), ci orice om se poate privi în ochi cu adevărată dragoste, cu dragostea lui Dumnezeu, Cel care „ne-a iubit întâi” (*I Ioan* 4, 19).

În iad nu ne putem privi în ochi, nu ne putem vedea unul pe celălalt, nu putem să vorbim unul cu celălalt. Bogatul nemilosiv din Evanghelia de astăzi a vorbit cu Avraam, în sânul căruia era Lazăr. Știți de ce i s-a dat dreptul să vorbească din iad, fiind condamnat la tăcere? Fiindcă, deși bogatul nu-l iubea pe Lazăr, acesta îl iubea pe bogat și în dragostea și datorită rugăciunii lui Lazăr, Dumnezeu i-a dat dreptul la cuvânt. Prin urmare, înțelegem de ce suntem datori să ne rugăm pentru cei care pleacă din această lume și nu mai

pot face pentru ei înșiși nimic, de ce sunt rânduite slujbele de parastas și pomenirea celor morți. Ele sunt expresia iubirii noastre, care le dă posibilitatea și celor din iad să se exprime. Așadar, suntem datori să ne rugăm și să-i iubim pe cei care au plecat dintre noi, înaintea noastră.

În ceea ce-l privește pe Părintele nostru Nicolae, am credința fermă – și cred că sunteți în asentimentul meu și cler, și popor, iar dovada este prezența dumneavoastră atât de numeroasă, cu tot sufletul, așa cum sunt și cei care nu pot fi aici fizic

–, că dragostea aceasta a noastră se revarsă dintr-un preaplin care a fost umplut de cel care ne-a iubit pe noi: Părintele nostru Nicolae Moldovan Arhimandritul, starețul Mănăstirii Nicula. Și mai am credința, chiar certitudinea (toți cred că o avem!) că Părintele Nicolae este în sânul lui Avraam, care înseamnă sânul Dumnezeieștii Treimi, de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl, *părtaș al firii celei dumnezeiești* (cf. 2 Petru 1, 4). Aceasta este destinația noastră a oamenilor, iar Părintele Nicolae a ajuns la destinație înaintea noastră. Putem să spunem că ne bucurăm, dar suntem și supărați pe el, fiindcă a făcut-o fără știrea noastră și ne-a lăsat lăuntrul nostru gol de prezența lui. Ne-a bulversat viața. Încă din zorii zilei de joi, când am aflat ce s-a întâmplat, am simțit că s-au răsturnat cerul și pământul. Aceasta a făcut Părintele Stareț Nicolae, a zdruncinat din temelii făptura omenească pe care el a iubit-o și pe care și-a asumat-o. Un călugăr adevărat se face asemenea Mântuitorului Hristos, Fiul lui Dumnezeu Întrupat, Care Și-a asumat întreaga umanitate, întreg *adamul*. Părintele Nicolae, în calitatea lui de monah și slujitor

al Sfântului Altar, și-a asumat întreaga umanitate, călugărul fiind dator să se roage pentru lumea întreagă. Acest călugăr, Părintele Nicolae, s-a rugat pentru lumea întreagă, a asumat-o și ne poartă cu el la destinația la care el a ajuns, în sânul Dumnezeieștii Treimi.

Am vărsat lacrima și atât de greu m-am stăpânit, astăzi, la Liturghie, în toate zilele, mai ales că a fost necesar să mă implic în amănunt în toate problemele care trebuiau rezolvate până când așezăm trupul Părintelui Nicolae în cimitirul mănăstirii. Mi-am călcat pe inimă și-am strâns din dinți și din pumni ca să pot rându-i lucrurile așa cum se cuvine și după inima lui. Dar rămâne lacrima, care niciodată nu-și va mai

opri căderea pe inima mea. L-am iubit din tot sufletul, i-am spus-o adesea, îi spun și acum. Dar poate nu i-am spus îndeajuns, pentru că dacă noi toți îi spuneam cât de mult îl iubim, îi biruiam iubirea lui și-l mai făceam să întârzie, să mai rămână printre noi. Nu i-am spus-o îndeajuns, o facem, astăzi, cu prisosință, însă, deși nu e prea târziu, Evanghelia care s-a citit la Sfânta Liturghie ne spune că nu este necesar ca un om să învie din morți, ca noi să avem certitudinea că Dumnezeu există și ne iu-

bește mai mult decât putem noi să iubim. Dragostea noastră ar putea să-l învieze din morți, dar ne spune însuși părintele nostru Avraam că nu este necesar.

Și cum să-l mai oprim noi din acest mers pe drumul veșniciei, care a fost dorul lui de tânăr, care s-a împlinit la vârsta deplinătății, cum preafrumos o exprimă cuvintele poemului poetului anonim, dar și omonim, al Mitropolitului Bartolomeu, *Miorița*?! Astăzi, nunta Părintelui Nicolae s-a desăvârșit. Dacă la călugărie, atunci

când depunem voturile monahale, ne logodim, la moartea noastră – dacă putem numi moarte trecerea la *viață!* –, ne cununăm cu Cel pe care Îl iubim, cu Dumnezeu nostru. Însă nu doar monahii, ci toți suntem chemați la această nuntire cu Dumnezeu, lucru care va fi lămurit înainte de Crăciun, în duminica în care suntem chemați la nunta fiului de împărat (cf. *Mattei* 22, 1-14). Nu suntem chemați doar să fim comeseni cu Dumnezeu sau doar să ne logodim, ci să ne cununăm cu El! Ce înseamnă cununie, dragii mei? Cununia înseamnă ca mai multe persoane să devină una

singură, o singură unitate, iar noi, întreaga făptură omenească, care este una singură și atâtea persoane, câte au fost, sunt și vor fi, fiind făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, Unul în Ființă și Întreit în Persoane, trebuie să ajungem la unitate, astfel încât să ne recapitulăm în Persoana Domnului Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și să ne regăsim în sânul Dumnezeieștii Treimi, într-o nuntire veșnică, deoarece comuniunea Sfintei Treimi înseamnă dragostea deplină a celor trei Persoane: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

La sosirea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, împreună cu colaboratorii Înaltpreasfinției Sale, vom săvârși slujba de înmormântare a Părintelui Nicolae, iar la final, vom înconjura biserica cu *moaștele* sale, precum o înconjurăm cu Icoana Maicii Domnului de hram, iar apoi îl vom așeza în locul de veci. Le mulțumesc pietrarilor care m-au ascultat și au făcut mormântul ca și cum ar fi fost pregătit dintotdeauna. Iar pe dumnea-voastră, în numele și în duhul Părintelui Nicolae, vă îmbrățișez pe toți în dragoste.

Amin!

PĂRINTELE TIMPULUI TRĂIT

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MÂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Inaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop și Mitropolit, Preasfinția Voastră, Precuvioși și Precucernici Părinți, Precuvioase Maici, onorate oficialități militare și civile, distinsă și îndoliată familie, iubiți credincioși și dragii mei, a venit vremea să ne luăm rămas bun de la Părintele nostru Nicolae. Este cel mai delicat moment, fiindcă toți ne-am sensibilizat în aceste zile și lacrima se prelinge, încercând deja dorul pe care îl vom resimți, pe zi ce trece, tot mai mult, față de Părintele Nicolae. Dorul este un sentiment pe care noi, românii, ni l-am pus la inimă și ca pansament pentru rănilile noastre sufletești, dar și ca nădejde, fiindcă, în calitatea noastră de creștini, avem conștiința că acest dor se va ostoi în Împărăția lui Dumnezeu, când ne vom reîntâlni față către față, privindu-ne în ochi

și sorbindu-ne dragostea împărtășită prin Cel care ni Se împărtășește nouă tuturor, Dumnezeu nostru, Care Iubire este.

Unul dintre părinții Mănăstirii Nicula spunea că Părintele Nicolae este „părintele timpului”. Am adăugat la acest gând: nu al timpului pierdut, ci *al timpului trăit*. Părintele Nicolae era părintele timpului trăit la maximă intensitate. De aceea și momentul trecerii lui în veșnicie, a timpului care ni se pare nouă întrerupt, în fapt, este tot un timp trăit la maximă intensitate, însă de noi, care, acum, ne dăm seama cât de mult au însemnat răstimpurile pe care le-am trăit dimpreună cu Părintele Nicolae. Fiecare ne-am amintit și reamintit momente deosebite pe care nu le vom uita niciodată, fiindcă Părintele Nicolae nu poate fi înlocuit, el rămâne omul cu care nu-ți

petreceai timpul, ci trăiai timpul. Oricum, noi, cel puțin călugării și preoții, dar și oricare creștin, trebuie să ne ancorăm în eternitate și să operăm cu ea. Așa cum spunea Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, Părintele Nicolae era un om al rugăciunii, iar omul care se roagă trăiește deja eternitatea, fiindcă intră în comuniune cu Cel Veșnic, Care nu Se înscrie în timpul istoric, în care viețuim noi în lume, El fiind fără de început și fără de sfârșit. Or, Părintele Nicolae, la propriu, opera cu eternitatea la fiecare întâlnire pe care am avut-o și mai cu seamă la fiecare rugăciune pe care împreună ne-am străduit să I-o adresăm lui Dumnezeu mai ales în Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie. Dar Părintele Nicolae opera cu eternitatea și în scaunul spovedaniei, și când fiecare

dintre noi sau pelerinii, credincioșii, care cercetau mănăstirea, aveam nevoie de puțin răgaz. El avea atâtea răgazuri, încât ele se învecinau cu eternitatea.

Acum, îmi revine sarcina de a da glas biografiei Părintelui nostru Nicolae, ca să reiterăm timpul său trăit. În mare măsură, Părintele nostru Patriarh Daniel a rostit-o deja în cuvinte alese, pe potriva Părintelui Nicolae și a mănăstirii noastre de la Nicula.

Biografia pe care am să o citesc, cu completările de rigoare aduse acum, a fost creionată deja de unul din părinții mănăstirii noastre, care s-a străduit să-l immortalizeze pe Părintele nostru Nicolae cu doi în urmă, când a apărut frumosul volum aniversar la împlinirea a zece ani de la instalarea ca stareț și a treizeci de ani de la călugărie.

**Arhimandritul Nicolae Moldovan,
Starețul Mănăstirii Nicula
- Biografie¹ -**

În Agrișu de Sus, sat transilvan așezat nu departe de Beclean, județul Bistrița-Năsăud, în sânul unei vechi comunități creștin-ortodoxe (satul este atestat documentar în *Monografia* lui József Kádár, la 1364), în familia Moldovan, din părinții Iustin și Ludovica, la 23 decembrie 1959, se naște al doilea lor fiu, botezat de către preotul Ioan Giurgiuca de la Parohia Figa, cu numele Sfântului Mare Ierarh care străjuiește începutul anului calendaristic – Vasile, nași de botez fiindu-i consătenii Vasile și Valeria Moldovan. Primul fiu al familiei, Gheorghe, avea deja 4 ani.

Pruncul Vasile a crescut în casa părintească și a primit o educație bazată pe valorile Bisericii și ale neamului. A urmat Școala cu clasele primare din Agrișu de Sus, în perioada 1967 - 1971, sub îndrumarea vrednicului de pomenire învățătorul Ioan Mureșan. În perioada imediat următoare, 1971 - 1975, a frecventat Școala

Generală din Agrișu de Jos, avându-l ca diriginte pe profesorul Valentin Lăpușan. Anii petrecuți în școală au fost presărați cu întâmplările copilăriei, alături de colegii pe care părintele nu-i va uita niciodată și la revederea cărora vor fi fost depănate ca amintiri. În perioada gimnaziului, mama, lelea Rodovică, se îmbolnăvește și suferă o intervenție chirurgicală oftalmologică, însă tot nu-și recapătă vederea, iar tatăl, Iustin, om mic de statură, dar vânjos, lucra pe șantier toată săptămâna și venea acasă doar la sfârșitul ei; fiul cel mare urma liceul la Beclean. În felul acesta, fiul Vasile este nevoit să preia îndatoririle din gospodărie, dimineața trezindu-se mai devreme pentru a îngriji animalele ca doar apoi să meargă la școală. Luând exemplu

¹ Biografia a fost realizată de Părintele Arhidiacon Gavriil Boga.

de la fratele mai mare, în perioada 1975 - 1979, tânărul Vasile pleacă la Bistrița și urmează cursurile Liceului Industrial nr. 1.

Trecerea la maturitate se face prin efectuarea stagiului militar, între 1980 - 1981, la Unitatea Militară din Bacău. Întors din armată, se angajează la „Utilaj Bistrița”, timp de un an, după care se transferă la Întreprinderea „Laminorul” din Be-

clean, unde rămâne până în 1991. În acest timp, își fac loc în sufletul tânărului Vasile întrebările privind viitorul, căutările asidue. Mai întâi, iubind foarte mult sportul, mai ales fotbalul, pe care îl joacă profitând de orice ocazie, devine arbitru în diviziile inferioare.

Dovada faptului că era foarte responsabil și serios în tot ceea ce făcea o consti-

tuie relațiile, atât cu tovarășii de muncă, cât și cu coechipierii, dar și pregătirea fizică pe care o avea, alergând pe distanțe considerabile pe teren accidentat.

Sportul nu era singura căutare, nici cea mai hotărâtoare. În urma discuțiilor cu mai mulți duhovnici și la îndrumările preotului paroh de atunci, Ioan Beudean, tânărul Vasile își descoperă chemarea către slu-

jirea lui Hristos, tânjind după o viață duhovnicească autentică tot așa cum tânjește cerbul după izvoarele apelor (*Psalmul 41, 1*). Așa se face că în toamna anului 1991, tânărul Vasile îmbrățișează calea monahismului intrând în obștea Mănăstirii Nicula, la 30 septembrie. A plecat la mănăstire după ce le-a spus părinților că iubește mai mult pe cele ale lui Dumnezeu, decât

pe cele ale lumii acesteia. A luat cu el grija duhovnicească față de părinții trupești și le-a lăsat bucuria că fiul lor a urmat o asemenea cale. De altfel, mândria lor părintească s-a concretizat în atașamentul față de mânăstire, deseori jertfind din puținul lor, dar și în prezența la fiecare moment deosebit din viața tânărului călugăr, până la înveșnicirea lor (tatăl, în 1999, și mama, în 2000). Pilda de milostenie, deprinsă în familie, a făcut ca tot ceea ce a adunat în timpul cât a fost angajat, ca economii, să dăruiască mânăstirii, care la vremea aceea era foarte săracă, astfel încât iarna care a urmat parcă nu a fost atât de crudă.

Nu după mult timp, în seara de 5 decembrie 1992, la Vecernia Sfântului Ierarh Nicolae, este călugărit de către starețul din acea vreme, Preasfințitul Vasile Flueraș, avându-l naș de călugărie pe ierodiaconul

Ilarion Mureșan, primind numele Sfântului Ierarh. În 1993, este numit econom al mânăstirii. Este hirotonit de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Bartolomeu Anania ca diacon, în data de 12 februarie, și preot, în 19 februarie 1995, la Catedrala Arhiepiscopală din Cluj-Napoca. Între anii 1997 - 2012 este egumen al mânăstirii. În anul 2000, este hirotosit protosinghel, iar în 14 august 2012 este hirotosit arhimandrit și numit stareț al Mânăstirii Nicula de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

În cei 12 ani de stăreție la Mânăstirea Nicula, Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan a slujit cu timp și fără timp, identificându-se cu nevoile spirituale și materiale ale obștii pe care a condus-o, coordonând proiectele în desfășurare (construirea clopotniței cu muzeu, pictarea bisericii noi, ridicarea arhondaricului și consolidarea bisericii vechi de zid), zidind suflute, împărțind binecuvântări și bunătate, făcându-se pe sine tuturor toate, spre slava lui Hristos și spre binele Bisericii.

În dimineața zilei de 31 octombrie a văzut Zorii Zilei celei neînserate...

Acum, își ia rămas bun, așa cum se cuvine, de la Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei al Clujului. Mă gândesc că Părintele Nicolae a avut ceasurile lui de taină cu Părintele nostru Mitropolit și, de asemenea, îndrăznesc să cred și să am nădejde că le va avea și de acum înainte. Își ia rămas bun de la Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. De asemenea, își ia rămas bun de la obștea monahală de la Nicula, care, precum spunea aseară Părintele profesor universitar Ioan Chirilă, de la Facultatea noastră de Teologie, trebuie să se roage pentru sufletul părintelui, dar să și învețe de la el cele mai profunde virtuți care îl țin pe om și mai ales pe monah în echilibru. Își ia rămas bun de la familie: de la cumnata Marieta, de la nepoții Remus și Mihai, dimpreună cu soțiile lor, și de la strănepoții Sfinției sale. Sunt greu de ales cuvintele, dar părintele v-a așezat la suflet multe din experiențele sale și am credința că ele vor fi folosite la vreme, iar rugăciunea vă va aduce mereu în comuniune cu el și părintele dumneavoastră, cu fratele

său, domnul Gheorghe Moldovan. Își ia rămas bun de la toate rudeniile după trup și după duh și, în special, de la consătenii din Agrișu de Sus, respectiv, de la Părintele Lucian Badale, preotul paroh, și de la credincioșii lui. Își ia rămas bun de la slujitorii Centrului Eparhial al Arhiepiscopiei noastre, de la fiecare în parte și de la toți laolaltă. Își ia rămas bun de la parohiile și mănăstirile din cuprinsul eparhiei noastre și de pretutindenii. Își ia rămas bun de la preoți dimpreună cu credincioșii lor și de la toți monahii, monahiile și alți viețuitori ai mănăstirilor noastre. În special, își ia rămas bun de la preoții și credincioșii din Ucraina, cu care a avut o legătură cu totul aparte, astăzi confirmându-se o prietenie. Își ia rămas bun de la toți cei care fac parte din diferite instituții, începând de la Guvernul României și continuând cu Armata

Română, Jandarmeria Română, Poliția Română, de la mai-marii județelor, orașelor și ai satelor, exponenți ai societății civile și militare, cu precădere din județele Cluj și Bistrița-Năsăud. Își ia rămas bun de la toți cei prezenți, cler, cin monahal și popor drept credincios.

În încheiere, vă împărtășesc câteva gânduri pe care le-am cules de la Ovi-

diu Purdea-Someș și care cred că reflectă foarte bine acest moment: „Nimeni, dar nimeni nu plânge mai curat, mai adânc, mai dumnezeiesc decât Icoana de la Nicula în amurg. Părinte Nicolae, vin țărani din Bistrița cu pită și margini de cer în desagi, bat clopote, bat clopote, auzi, și din țărani, și din desagi curg lacrimi”.

Amin!

PĂRINTE ÎNCÂNTĂTOR

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Am săvârșit slujba de parastas pentru Părintele nostru Nicolae, starețul Mănăstirii Nicula, care făcea parte din obștea monahală a Catedralei Mitropolitane, așa cum noi, obștea monahală de la catedrală făceam parte din obștea Sfinției sale, fiindcă noi avem metania la Mănăstirea Nicula, unde ne-am călugărit. De aceea el era starețul nostru și cu atât mai mult se justifică cuvântul pe care îl rostim la ectenii, când îl pomenim „Nicolae Arhimandritul, părintele nostru”. Pentru noi, dar și pentru dumneavoastră, el era și rămâne un adevărat părinte.

Doar cu o săptămână în urmă, în ziua Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Părintele nostru Nicolae a slujit, în sobor, la Catedrala noastră Mitropolitană. O făcea în fiecare an, și de Sfântul Dimitrie, și în ziua de 18 martie, pentru că noi, frați de mână-

năstire fiind și împreună-slujitori ai Maicii Domnului de la Nicula, el ținea cu tot dinadinsul să fie în aceste zile în catedrala din Cluj-Napoca. La rându-ne, noi ne-am obișnuit cu el, iar aceste două zile, de 18 martie și de 26 octombrie, nu aveau farmec fără el, fiindcă Părintele Nicolae avea acest dar de a aduce un farmec aparte locului, situației, oamenilor pe care avea ocazia să-i „ocupe” – mintea și inima lor –, așa cum umplea și timpul, pe care, precum am spus la slujba înmormântării, el nu-l pierdea, ci îl trăia. A trăit atât de intens timpul, încât se vede, prin plecarea lui, la o vârstă la care încă se mai puteau săvârși multe, că nu i-a mai ajuns, ci a ales veșnicia, nu alta decât veșnicia lui Dumnezeu.

Cât de important este să dai farmec unei situații, unei atmosfere, să faci ca oa-

menii care te înconjoară, care te ascultă, să se simtă bine, să aibă un confort! Or, Părintele nostru Stareț Nicolae era omul care oferea confort, te odihneai în preajma lui, te bucurai, era de-a dreptul încântător! Această virtute a sa au resimțit-o toți cei care l-au cunoscut și au avut prilejul de a petrece răstimpuri împreună: împreună-vorbind, împreună-simțind, împreună-bucurându-se și împreună-întristându-se. Astfel, i-a odihnit pe mulți oameni și în toate zilele cât l-am privegheat la Mănăstirea Nicula și mai ales ieri, în ziua înmormântării, s-a arătat adevărata lui față, aceea de a-i odihni pe oameni. Iar cei *odihniți* de Părintele Nicolae au ținut cu tot dinadinsul să vină, în număr foarte mare – a fost cât un hram slujba de ieri –, ca pentru

ultima dată în această lume să-i simtă farmecul, pe care Părintele Nicolae îl avea ca virtute și care ne făcea pe noi să ne simțim bine în preajma lui.

Cunoașteți cuvântul ecfonisului de la slujba Utreniei: „Că Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru Sfinți Te odihnești”. Iată că în acest ecfonis, în aceste cuvinte, îl regăsim pe Părintele Nicolae, care odihnea și a reușit să-L odihnească pe Însuși Dumnezeu în ființa lui. Iar din această odihnă a lui Dumnezeu oferea odihnă și celorlalți, existând raportul nu doar față de persoana Părintelui Nicolae Moldovan, ci și față de instituția starețului, nu altul decât cel al Mănăstirii Nicula. Un stareț, în sensul de duhovnic adevărat, trebuie să-și odihnească fiul duhovnicesc, precum și acesta

trebuie să-și odihnească duhovnicul. Iar Părintele Nicolae era, în ce mă privește, și una, și cealaltă, fiindu-mi și stareț, dar și fiu duhovnicesc. Deci îmi era părinte, frate și fiu. Așa mi-am și început cuvântul pe care l-am lăsat înscris în albumul aniversar de la zece ani de stăreție, care s-a publicat cu doi ani în urmă.

Mulțumesc părinților Catedralei noastre Mitropolitane, pentru sprijinul lor, văzut și nevăzut, în tot ceea ce s-a petrecut în ultimele zile la Mănăstirea Nicula, eu fiind nu doar exarhul mănăstirilor, ci și slujitorul Catedralei Mitropolitane clujene. Voi avea nevoie de sprijinul lor și în

perioada următoare, pentru faptul că Mănăstirea Nicula are nevoie să treacă cum se cuvine peste acest impas, și prin prezența mea, cel care o cunoaște foarte bine, fiind eu însumi starețul de dinainte al Niculii, în fapt și corect exprimat, *proinstareț*, așa cum se cunoaște în cultura noastră monahală, de vreme ce hirotesia într-un stareț, odată primită, rămâne. Această misiune mă străduiesc să o împlinesc în aceste zile pentru părinții mănăstirii, pentru Mănăstirea Nicula în sine și pentru toate rosturile ei care trebuie împlinite până când îl va primi în sânul ei pe noul stareț, rânduit de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

Părintele Nicolae a iubit-o mult pe Maica Domnului și noi toți o iubim deosebi pe Maica Domnului, iar în orice mănăstire, starețul adevărat, pe lângă episcopul locului, este Maica Domnului. Așadar, niciunul dintre noi nu are pretenții în ceea ce privește această demnitate a stăreției de la Nicula, atâta timp cât la Mănăstirea Nicula stă de strajă Stareța noastră a tuturor, Maica Domnului, iar noi spunem Maica Domnului de la Nicula.

Încă o dată le mulțumesc părinților dimpreună-slujitori, tuturor celor care s-au implicat, văzut și nevăzut, fiindcă vă puteți închipui că trebuie să ai multe pârghii și oameni la capătul fiecărui fir, astfel încât firul să stea întins ca nimic să nu scape în asemenea împrejurări. Le mulțumesc tuturor! Vă sunt recunoscător și dumnea-voastră, pentru că v-am simțit rugăciunea, căldura și binecuvântarea lacrimii. În veci să fie pomenirea lui!

AȘTEPTÂND AM AȘTEPTAT...

ARHIM. DUMITRU COBZARU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

La răspântia de nouă zile, am săvârșit parastas pentru Părintele nostru Arhimandrit și Stareț Nicolae Moldovan. În rânduiala Bisericii noastre, se face parastas la trei zile după ce pleacă un creștin în veșnicie, moment care, în general, coincide cu slujba înmormântării, la nouă zile – noi am rânduit să fie duminica, să fie mai solemn –, la patruzeci de zile, apoi la un an și, după aceea, în fiecare an. Unii adaugă la trei și la șase luni. Este important să ne rugăm pentru cei care au plecat în veșnicie înaintea noastră.

Mi-aduceam aminte, astăzi, la Sfânta Liturghie, că Părintele Nicolae întârzia la slujbă – nu spun acest lucru ca să-l judec, eu îl iubesc pe Părintele Nicolae și dumneavoastră știți aceasta –, inclusiv când veneam eu, în mod oficial, ca exarh al mână-

năstirilor, iar starețul ar fi trebuit să mă aștepte. În momentul în care intră episcopul sau exarhul în biserica unei mânăstiri, starețul se cuvine să fie la ușa bisericii, să-l întâmpine și să-i predea bastonul, episcopul sau exarhul având o poziție superioară. Însă, când veneam, începeam slujba, iar Părintele Nicolae se adăuga mai apoi. Se întâmpla la fel și în vremea în care eram starețul Mânăstirii Nicula și am încercat să-l determin în diferite moduri să vină la slujbă la vreme. Desigur, nu l-am pus să facă cincizeci de metanii sub candelabru!, însă cum intra în altar pe ușa laterală, am decis ca în momentul în care începe Sfânta Liturghie să încuiem ușa, ca Părintele Nicolae să vină pe ușa principală, să vadă toată lumea că întârzie, așa poate se va rușina și va veni la vreme. Venea pe ușa

principală, însă ca un stareț, binecuvântând pe tot poporul, privindu-vă și mângâindu-vă pe toți. Atunci, am lăsat din nou ușa descuiată la altar. Astăzi, *am lăsat ușa deschisă*, așteptându-l cu lacrimi în colțul ochilor, dar n-a mai venit... Acum, noi toți, deopotrivă călugări și credincioși, înțelegem cu adevărat multe lucruri pe care la prima vedere nu le-am înțeles sau ni se păreau nouă nejustificate. Ne dăm seama cu adevărat de ceea ce era în spatele gestu-

rilor Părintelui Nicolae: toate ascundeau dragostea față de noi, călugării, și față de dumneavoastră, credincioșii.

Un stareț – am această experiență – doarme puțin, are multe gânduri, este foarte frământat, caută soluții, iar zilele și nopțile lui sunt cu totul diferite de ale celorlalți călugări din mănăstire. De altfel, îmi mărturisea adesea că numai el știe cum a trecut noaptea. Iar înainte de a fi stareț, a început prin a face ascultare la bucătărie, unde frământa și cocea până târziu în noapte, ca noi să avem a doua zi pâine proaspătă pe masă, iar mai apoi, ca egumen, avea, de asemenea, foarte multe responsabilități, care-i împușinau odihna.

Acum, am așteptat, așadar, să intre pe ușa altarului, să slujim împreună, să mă bucur de prezența lui... N-a venit, însă Părintele Nicolae rămâne pentru mănăstirea noastră, pentru istoria ei, un reper, rămâne pentru obștea mănăstirii de referință, ca un călugăr foarte bun, și rămâne pentru dumneavoastră toți omul care v-a încăput în inima lui. L-a încăput, precum spuneam la slujbele de priveghi, pe Însuși Dumnezeu Cel Necuprins. Noi zicem că a făcut

infarct, însă inima lui a fost atât de mare, încât nu i-a mai încăput în piept, revărsându-se pe dinafară, ca să-L cuprindă pe Dumnezeu nostru.

Am început să scriu cuvântul-înainte la cartea *in memoriam*, care va fi lansată și dăruită la parastasul de patruzeci de zile, în ziua Sfântului Nicolae, când vă așteptăm pe toți să veniți să ne rugăm pentru sufletul lui și să primim din dragostea lui. Titlul acestui cuvânt este inspirat din Scriptura Vechiului Testament, din Cartea lui Daniel, pe care Însuși Dumnezeu l-a numit „un om de la capătul dorului” (*Daniel 9, 23*). Ei bine, Părintele Nicolae, din momentul plecării în veșnicie, a devenit *omul de la capătul dorului*. Să nu uitați că la celălalt capăt suntem noi, iar pentru el, noi suntem *oamenii de la capătul dorului*. Să fim încredințați că dorul nostru și dorul lui se întâlnesc pe drum. Unde anume? Aici, la Mănăstirea noastră Nicula. Și să luăm aminte, dragii mei, atât timp cât trăim în această lume, să nu fim la un capăt sau altul al dorului, nici să ne întâlnim pe drum, ci să fim cât mai aproape unul de celălalt, ca dorul nostru să se împlinească.

Îi dăm slavă lui Dumnezeu, îi suntem recunoscători Maicii Domnului cu toată viața noastră, le mulțumim părinților mănăstirii, celor care au cântat la strană și dumneavoastră tuturor!

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

OMUL LUI DUMNEZEU

MIRCEA ABRUDEAN

SECRETAR GENERAL AL GUVERNULUI ROMÂNIEI

Părintele Arhimandrit Nicolae a fost un om al lui Dumnezeu, un om bun, harnic, gospodar, care avea întotdeauna o vorbă bună pentru fiecare.

Așa l-am cunoscut și eu, neobosit în a face lucruri minunate pentru Mănăstirea Nicula și pentru oricine îi cerea ajutorul.

Cu siguranță va rămâne în amintirea tuturor ca un reper al Bisericii noastre! Sunt onorat ca am avut ocazia să îl cunosc!

PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN – CHIP SENIN, SUFLET SMERIT ȘI ÎNȚELEPT

COLONEL DR. IOAN MUNTEANU
COMANDANTUL BAZEI 4 LOGISTICĂ „TRANSILVANIA”
ȘI COMANDANT AL GARNIZOANEI DEJ

Vestea trecerii la cele veșnice a Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, a adus multă tristețe în inimile tuturor celor care am avut șansa și bucuria să ne numărăm printre apropiații Preacuvioșiei Sale.

Vreme de treizeci și trei de ani de viață în Grădina Maicii Domnului de la Nicula, blândețea, bunătatea, smerenia, dăruirea de sine și multe alte calități, pe care mării săi sfătuitoari de la începutul căii monahale (ÎPS Justinian al Maramureșului și PS Vasile Someșanul) le-au intuit, încă de pe atunci, în tânărul Vasile, au înflorit atât de frumos în viața monahului Nicolae, iar mireasma acestora le-a mângâiat tuturor sufletele. Chipul său senin, sfatul său înțe-

lept, vorba sa domoală, presărată cu puțin umor, au fost balsam pentru multe suflete rănite și zbuciumate.

Un loc aparte în inima mare a părintelui îl aveau cei ce prin jurământ s-au legat să-și apere țara chiar cu prețul vieții: militarii Armatei Române. Pentru noi, militarii din Garnizoana Dej, dar și pentru camarazii noștri din alte garnizoane aflați în trecere sau cu alte prilejuri în această parte de țară și care au pășit pe poarta Mănăstirii Nicula, Părintele Nicolae era mereu gazda primitoare gata oricând să dăruiască și să se dăruiască.

Nu de puține ori părintele stareț ne-a fost și oaspete drag, răspunzând cu mare bucurie la invitația de a participa la mo-

mentele importante din viața și activitatea noastră. Prezența Preacuvioșiei Sale la ceremoniile militare și religioase prilejuate de Ziua Națională, Ziua Drapelului Național, Ziua Eroilor, Ziua Armatei, Ziua unității, dar și la slujbele religioase săvârșite cu diferite ocazii la biserica de Garnizoană, a însemnat pentru noi o revărsare de har venită din dealul Niculii, de acolo de unde Maica Domnului a ales să-și facă Sfânt Lăcaș.

Am simțit întotdeauna că Părintele Nicolae ne poartă în gândul și rugăciunile sale. Acum, când a fost chemat în veșnicile lăcașuri ale Tatălui Ceresc, știm că lucrarea sa de mijlocire pentru fiii săi duhovnicești, pentru poporul român și pentru lumea întreagă, nu va înceta.

Bunul Dumnezeu să-i dea odihnă veșnică și răsplată bună pentru toate ostenele sale!

TAINA APROAPELUI

COLONEL ALIN-FLOVIN MARIAN

COMANDANTUL BRIGĂZII 81 MECANIZATĂ „GENERAL GRIGORE BĂLAN”

PREOT MILITAR CRISTIAN MARȚIAN

Cu adâncă tristețe am aflat vestea trecerii la Domnul a Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula. Pentru noi, militarii Brigăzii 81 Mecanizată „General Grigore Bălan”, Părintele Nicolae a fost și va rămâne cel care ne-a descoperit „Taina aproapelui” pe care, deopotrivă, slujitorii sfințelor altare, dar și militarii trebuie să o cunoască și să o practice. Ne va rămâne vie amintirea călugărului blând, smerit, răbdător și rugător.

În aceste momente grele, suntem cu sufletul alături de obștea Mănăstirii Nicula și Îl rugăm pe Mântuitorul Hristos, Arhiereul Veșnic, să așeze sufletul Părintelui Nicolae în ceata sfinților Săi slujitori.

Veșnica lui pomenire din neam în neam!

UN PIOS ȘI ULTIM OMAGIU!

COLONEL SEBASTIAN-FLORIN CLIȚAN

COMANDANTUL GRUPĂRII DE JANDARMI MOBILE CLUJ-NAPOCA

In calitate de reprezentant al Jandarmeriei Mobile Cluj-Napoca, una dintre multele instituții cu care Mănăstirea Nicula are relații apropiate, așternem azi pe hârtie câteva gânduri de rămas bun pentru cel plecat prea devreme dintre noi, Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan.

Cu adâncă tristețe și durere sufletească, am primit vestea năprasnică despre trecerea neașteptată la cele veșnice a Părintelui Arhimandrit Nicolae, starețul nostru drag și respectat.

Cunoscându-l personal și fiindu-ne apropiat nouă ca instituție și familie, întâlnindu-ne deseori la mănăstire sau la diferite evenimente publice și nu numai, fiind împreună cu numai câteva zile în urmă la o întâlnire, parcă știind că poate fi ultima,

am fost cu atât mai îndurerăți și surprinși de tragica înștiințare a trecerii la Domnul a bunului Părinte Nicolae.

Atât cât l-am cunoscut, l-am apreciat ca slujitor al lui Dumnezeu, cu o credință neostoită și nestrămutată, dar l-am apreciat și ca om deopotrivă, fiind respectat și prețuit de întreaga comunitate, de oameni și de instituții.

Iubitor de pace și de oameni, a venit întotdeauna în întâmpinarea lor, având numai cuvinte frumoase, de mângâiere sufletească și de pace duhovnicească pentru toți cei care l-am cunoscut.

Atitudinea binevoitoare, sufletul mare și cald, dorința și răbdarea de a asculta pe cei care îl căutau și de a-și ajuta semenii au fost cele pe care le-am simțit întotdeau-

na la dânsul. Așa cum am simțit că ne-a primit întotdeauna cu drag, că ne-a purtat în rugăciune și în gând, sau ne-a așezat la masă, că a avut întotdeauna o vorbă bună pentru noi toți.

Inimos în toate, cinstit, altruist și onest, a fost deosebit de iubit, de respectat și de prețuit de oamenii care l-au cunoscut, precum și dânsul a iubit oamenii, a iubit natura și viața.

Și-a iubit și și-a respectat foarte mult familia, greu încercată, de altfel, despre care povestea de multe ori, cu dragoste și evlavie. A ținut la locurile în care s-a năs-

cut și de unde își trage rădăcinile. A respectat și a ținut la oamenii pe care i-a întâlnit în viață, din copilărie începând, din tinerețea sa și până la obștea mănăstirii, precum și la ierarhii eparhiei sau de mai departe. Iar cel mai mult a ținut, a muncit și s-a luptat pentru Sfânta Mănăstire Nicula, în care a viețuit peste treizeci de ani.

Și pot spune că a ținut aproape, a respectat și a cinstit oamenii în uniformă, din instituțiile jandarmeriei, ale poliției și ale armatei, din Cluj sau din alte județe.

L-am invitat cu drag la evenimentele noastre instituționale și întotdeauna participa la acestea cu bucurie, fiindu-ne alături în toate momentele importante ale instituțiilor noastre, cât și la cele din familie. L-am considerat ca făcând parte din marea noastră familie, așa cum și dânsul știe că ne-a considerat pe noi.

Ne-am rugat împreună, am depănat împreună amintiri, am purtat discuții despre lume și viață, despre frământări și despre gânduri ale fiecăruia dintre noi, ne-am bucurat ori ne-am întristat împreună, am plâns și am râs, ori am glumit, am dezbătut proiecte de viitor.

Pentru că și dânsul a avut proiecte și visuri, s-a gândit și a vorbit despre ele, după starea sufletească pe care o avea în diferite momente ale vieții, pentru că s-a frământat și s-a zbugiumat mult..., căutând căi de a face mai mult și de a fi mai bun.

L-am condus pe ultimul drum, cel fără de întoarcere, atâția și atâția oameni care i-am fost dragi și care i-am fost prezenți alături la atâtea evenimente frumoase, de la hramul mănăstirii la praznice împăratești și la slujbele de fiecare zi. Și cât se bucura când ne vedea pe toți...! Și cât ne aștepta să venim la dânsul! Ne pregăteam să venim la sărbătoarea Sfântului Nicolae, să ne rugăm împreună și să-l felicităm cum făceam în fiecare an.

Regretăm, așadar, nespus, plecarea prea devreme dintre noi a Părintelui Arhimandrit Nicolae și ne vom ruga pentru sufletul lui, pentru a ajunge în locul liniștit pe care și l-a dorit și la care s-a gândit de multe ori.

Odihnă veșnică dă-i lui, Doamne, și Lumina cea fără de sfârșit să-i strălucească lui! Cu pioasă recunoștință îi dorim să se odihnească în pace!

OM AL CREDINȚEI ȘI AL IUBIRII DE APROAPELE, BLÂND ȘI CALD

EMIL RADU MOLDOVAN

PREȘEDINTELE CONSILIULUI JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂSĂUD

La ceas de vremelnică despărțire, când sufletele noastre se îndreaptă spre cer în rugăciune și dor, gândul îmi zboară, ca o lumină lină, spre chipul Părintelui Stareț Nicolae.

A fost pentru noi toți un slujitor al Domnului, un om al credinței și al iubirii de aproapele, un îndrumător plin de har, care ne-a adus mai aproape de Dumnezeu și de puterea vindecătoare a credinței. Prin cuvintele sale, ne-a călăuzit, ne-a mângâiat și ne-a oferit sprijin în momentele grele, devenind pentru noi un adevărat păstor al sufletelor.

Înțelepciunea sa rămâne vie în inimile noastre, ca o lumină neclintită, inspirându-ne să trăim cu iubire, smerenie și credință. Moștenirea sa spirituală este mai

mult decât o amintire; este o flacără care ne va călăuzi drumul spre Dumnezeu, către mântuire. Ne-a învățat să privim dincolo de încercările vieții și să vedem în fiecare suferință o cale de apropiere de Ceruri.

Născut în județul Bistrița-Năsăud, Părintele Stareț Nicolae a fost pentru noi un motiv de mândrie sfântă, căci a adus cinste locurilor de unde a pornit. Noi, bistrițenii, ne-am regăsit în părintele nostru, simțind că suntem și noi o parte din strădania sa neobosită și din jertfa sa de zi cu zi. Pentru noi, Mănăstirea Nicula a fost întotdeauna „acasă”, loc de pelerinaj și de înălțare sufletească, iar Părintele Nicolae ne-a deschis larg ușile acestui loc sfânt.

Îmi amintesc de copilărie, de zilele când, alături de bunicul meu Alexandru,

plecam în pelerinaj pe jos, din satul natal Chintelnic, către Mănăstirea Nicula. Era primul meu drum la această mănăstire, care pentru noi era ca „Mecca și Medina” pentru alte credințe. În suflet mi-a rămas acel respect profund pentru cei care și-au dăruit viața lui Dumnezeu, pentru călugări și călugărițele care se roagă neîncetat pentru pacea și binecuvântarea noastră.

Cu bucurie și mândrie îmi aduc aminte de ziua în care am aflat decizia Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Andrei, din 2012, de a-l numi pe Părintele Nicolae stareț al Mănăstirii Nicula. Era o recunoaștere a vredniciei sale și un dar pentru noi, cei care ne mândream că unul dintre noi, un fiu al Bistriței, slujea într-un loc atât de sfânt.

În fiecare dintre noi există bucuria de a fi contemporani cu cei care aduc cinste comunității noastre, iar Părintele Stareț Nicolae a fost cu adevărat un astfel de om.

De-a lungul anilor, am revenit mereu la „Perla mănăstirilor transilvane”, la Nicula, unde icoana făcătoare de minuni, pictată cu atâta har, ne-a fost mereu alinare și lumină. Această icoană ne aduce aminte de speranță, de credință și de puterea rugăciunii. Iar Părintele Nicolae era mereu acolo, slujind, primindu-ne cu blândețea și căldura sa inconfundabilă.

Ziua despărțirii de părintele stareț a fost pentru noi o zi de profundă durere. Ca oameni, regretăm plecarea sa dintre noi, însă ca și creștini, ne încredințăm că această plecare face parte din planul lui Dumnezeu, din rânduiala sfântă a Celui de Sus.

Părinte Nicolae, ne vei lipsi, dar iubirea și rugăciunile noastre te vor însoți. Te vom păstra în sufletele noastre și vom continua să ne rugăm pentru odihna ta, ca tu, de acolo de sus, să ne pomenești la Liturghia Cerească și să ne veghezi drumul, așa cum ai făcut-o mereu. Cu recunoștință și credință!

PĂRINTELE NICOLAE, ÎN VECI ÎN SUFLETUL NOSTRU!

ING. MACARIE ALEXANDRU MOLDOVAN

DIRECTOR GENERAL ADJUNCT AQUABIS S.A. BISTRIȚA

In ultimii opt ani, de când l-am cunoscut pe Părintele Arhimandrit Nicolae, am avut prilejul de a-l avea alături la toate evenimentele cu adevărat importante din viața mea. A fost alături de mine și de familia mea ori de câte ori am avut nevoie, ne-a călăuzit cu vorba bună și cu sprijinul necondiționat. Ne aștepta la Mănăstirea Nicula întotdeauna cu brațele deschise, transformând fiecare vizită într-o amintire care se cuibărea adânc în suflet și ne aducea mai aproape de Dumnezeu.

A fost un maestru desăvârșit în valorificarea timpului și un vindecător de suflete, fiecare secundă petrecută cu Sfinția sa avea valențe profunde. Dialogul cu părintele aducea mângâiere, deschidea porți spre speranță. A fost și este un liant neprețuit între Dumnezeu și credincioși. Nu o

dată mi-a pus la suflet cuvinte de învățătură creștină, mi-a luminat mie și celor dragi gândurile cu harul său de a mângâia prin cuvinte de rugă. A trăit o viață dedicată slujirii divine, o viață dedicată semenilor.

În veci să fie pomenirea lui! În veci în sufletul nostru!

A PLECAT DIN ACEASTĂ LUME FĂRĂ A ȘTI CÂTĂ LUME L-A PREȚUIT

ARHIDIACON CLAUDIU IOAN GRAMA

CONSILIER EPARHIAL

ARHIEPISCOPIA VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

O dată cu trecerea timpului, tot mai multă nostalgie mă cuprinde atunci când Părintele nostru Mitropolit Andrei, într-o situație sau alta, într-un moment sau altul, într-un loc sau altul, încercând să ne facă atenți, pe noi, clerici și mireni deopotrivă, asupra unuia dintre cele mai importante subiecte care ar trebui să ne preocupe în momentele de vremelnică viațuire pe acest pământ, și anume efemeritatea vieții noastre, se folosește de cuvintele poetului Traian Dorz din poezia *Un lung tren ne pare viața*.

Aceasta se întâmplă și datorită faptului că versurile sunt pline de duiosie și de un realism absolut, pe care îl conștientizăm înaintând în vârstă, dar și deoarece aces-

te versuri mă trimit cu gândul la câteva cuvinte simple, pe care un om fără multă școală, dar care a absolvit cu calificativul maxim școala vieții, tatăl meu drag, mi le-a sădit în minte pentru a-mi fi, spera dânsul, călăuză în viață. Îmi spunea adesea: „Singurul lucru sigur în viață este că, odată, vom muri”. Atunci, poate, nu le-am înțeles rostul, considerând că e prea devreme să mă gândesc la moarte. Părinții îmi erau tineri, la fel prietenii și cunoștii. Dar timpul ne-a schimbat pe toți și observ cum și cei mai apropiați, încet, încet, încep să răspundă la chemarea Tatălui Ceresc. Am început să înțeleg de ce mi le spunea citind cuvintele Sfântului Apostol Pavel trimise efesenilor: „Răscumpărați vremea

că zilele sunt rele” (*Efesenii* 5, 16). Atunci, demult, tatăl meu mi-a transmis un adevăr, lăsându-mă și provocându-mă să trag o concluzie.

Revenind la călătoria cu trenul vieții, care pentru fiecare dintre noi este timpul dintre naștere și mutarea în veșnica eternitate, cu bucurii și tristeți, cu zâmbete și lacrimi, cu realizări și eșecuri, cu bune și cu rele, trebuie menționat că, deși suntem mulți călători, fiecare ne comportăm și raportăm diferit. Unii urcă, alții coboară. Unii urcă în vagon cu noi sau urcă în alte vagoane. Unii ajung chiar în compartimentul nostru, devenindu-ne foarte apropiați. Urcăm pe rând și coborâm pe sărite și nu suntem siguri de durata călătoriei și nici nu știm dacă vom ajunge la destinația dorită. Când coboară câte cineva care nu călătorește în același vagon cu noi, de cele mai multe ori, suntem nepăsători. Însă când cel care coboară se află în vagonul nostru sau, mai mult, în compartimentul nostru, durerea devine cumplită. Iar dacă această coborâre nu este anunțată în nici un fel, durerea este de-a dreptul răvășitoare.

Așa a fost coborârea din trenul vieții a celui împreună-călător cu noi, Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan, care, timp de doisprezece ani, a fost starețul Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula.

Nimic nu prevestea această despărțire atunci când, în urmă cu doar zece zile, l-am întâlnit, slujind la hramul Mănăstirii „Sfinții Mărturisitori Ardeleni” de la Ciceu Corabia. S-a comportat atunci așa cum l-am cunoscut: plin de bucurie și poftă de viață. Nu-mi puteam imagina că salutul de la finalul agapei frățești avea să fie ultimul pe care să i-l transmit în această lume. Tardiv, acum îmi pare rău că nu am vorbit mai

mult. Dacă am ști ce se întâmplă mâine..., câte nu am face astăzi altfel?

Ieșind din Catedrala Mitropolitană, după Sfânta Liturghie din data de 31 octombrie anul acesta, am primit un telefon care m-a întristat. Cu vocea sfâșiată de durere, Părintele Exarh Dumitru m-a informat că Părintele Nicolae a murit și că înmormântarea va avea loc duminică, de la ora paisprezece. Doar atât. Scurt. Nu am putut procesa instantaneu informația primită. Am închis telefonul încercând să mă dumiresc dacă este adevărat sau nu. Îmi era imposibil să cred. Și totuși...

Vestea s-a răspândit cu repeziciune, în țară și nu numai: Starețul Mănăstirii Nicu-la, ce adăpostește icoana Maicii Domnului atât de îndrăgită de credincioși, s-a mutat la Domnul.

În această stare fiind încă, telefonul a început să sune. Mulți dintre cei ce au aflat din presă mă sunau să mă întrebe dacă este adevărat. Ierarhi, preoți, profesori universitari, conducători de instituții și simpli credincioși se arătau neîncredători, sperând că este doar un zvon. Confirmându-le, unii dintre ei, pe lângă îndătinatul „Dumnezeu să îl odihnească”, i-au

făcut scurte caracterizări Părintelui Nicolae (așa cum l-a perceput fiecare de-a lungul întâlnirilor avute): „a fost un om bun”, „a fost un om blând”, a fost un om discret”, „a fost un duhovnic care m-a ajutat mult în viață”, „a fost un om milostiv”, „a fost un om iubitor”, „mi-a fost un bun prieten”.

Știam că toate acestea îi erau proprii (și cu siguranță nu doar acestea), însă nu mi-ar fi trecut vreodată prin minte să-l caracterizez așa cum a făcut-o unul dintre părinții profesori de la Facultatea de Teologie din Sibiu, numindu-l „un camarad”. Or, un camarad este mai mult decât un prieten și chiar decât un frate. Camarad îți este cel care îți stă aproape, poate până la sacrificiul de sine, în momentele cele mai grele ale vieții: pe front, în armată, în școală, departe de părinți și frați, departe de cei dragi.

S-a stins din viață în timpul Sfintei Liturghii, pe care ar fi trebuit să o slujească, liniștit, în chilia Sfinției sale. Cu siguranță, adeseori a meditat la cuvintele din ectenia cererilor „Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui

Hristos, să cerem”. Poate că o scurtă durere înaintea morții a avut, dar nu a fost o suferință grea. Știindu-l om dârz și demn, cred că a stat drept înaintea mării treceri, neînfruntând nici momentul și nici voia lui Dumnezeu, aceasta, cred, aducându-i pacea care i se putea citi pe chip atunci când l-am văzut în sicriu, pe catafalc, în biserica Mănăstirii Nicula. Răspunsul bun la judecată, nădăjduim că îl va auzi!

În cele trei zile de priveghere, pe la catafalcul Părintelui Stareț Nicolae, s-au perindat mulțime de preoți și credincioși. Lacrimile și florile recunoștinței multora dintre ei s-au îngemănat. Cu siguranță, fiecare dintre aceștia ar mai fi avut ceva să-i spună și fiecăruia le-ar mai fi avut și el ceva de spus. O vor face, de acum, în taina inimilor.

La slujba înmormântării, biserica, deși de dimensiuni impresionante, s-a dovedit mult prea mică pentru mulțimea credincioșilor sosiți din toate colțurile țării pentru a-i aduce un ultim omagiu, pentru a-l conduce pe ultimul drum pământesc (nu foarte lung), până în cimitirul mănăstirii, aceasta, nu înainte de a înconjura biserica,

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

pe care mult a iubit-o și pe care și-ar fi dorit să o vadă terminată.

Acum, la împlinirea a patruzeci de zile de la mutarea din lumea aceasta, vreau să îi transmit și eu un gând de care m-am convins în acest răstimp: „Părinte Nicolae, ați plecat din lumea aceasta fără a ști câtă lume v-a iubit și prețuit!” Dumnezeu să vă odihnească în pace!

PĂRINTELE NICOLAE, STAREȚUL ȘI DUHOVNICUL BLÂND ȘI BUN

ARHIM. ANDREI COROIAN

VICAR ADMINISTRATIV EPARHIAL AL EPISCOPIEI DEVEI ȘI HUNEDOAREI

Pe Părintele Stareț Nicolae de la Mânăstirea Nicula l-am cunoscut acum mai bine de treizeci de ani, în vremea stăreției Episcopului Vasile Flueraș (1991-1994), de vrednică pomenire, părințele monahismului niculean din Eparhia Clujului, din perioada post-comunistă. Părintele Nicolae era un monah cu părul negru-castaniu, chipeș, bine legat, care purta părul despletit (l-a purtat așa mulți ani), aducând, oarecum, ca asemănare fizică, cu o icoană a Domnului Iisus Hristos. Din timpul stăreției Părintelui Veniamin (1994-1996), continuând cu cele din timpul Părinților Sofian (mai-decembrie 1996) și Visarion (1996-2000), a fost economul mânăstirii, iar noi, frații, mai apoi monahii, ne-am înțeles foarte bine cu Sfinția sa.

Mergeam la ascultări, la câmp, la slujbe, povățuiți de Părintele Nicolae, de care ne-am legat cu legătură de dragoste și evlavie, pe care am păstrat-o peste timp. Acum, după trei decenii, când s-a mutat la cele cerești, la Hristos, am rămas în suflet cu aceeași *dragoste* și bucurie.

În ziua de 31 octombrie 2024, când am plecat la Hristos, după ce am terminat slujba Utreniei și Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală din Deva, ajuns la chilie, *am simțit*, preț de câteva minute, intens și constant, *prezența* Părintelui Nicolae. Mi s-a trezit în suflet un sentiment de iubire și de dor față de Sfinția sa. Nu ne văzusem de câteva luni și mi-am zis că atunci când am să merg spre casă, la Huta, am să intru pe la Nicula, să ne întâlnim, mai ales că

aveam și o carte pregătită să-i dau, iar de acum o să ne vedem periodic, așa cum s-a întâmplat de-a lungul timpului. După o jumătate de ceas, am primit vestea că Părintele Nicolae s-a mutat la Domnul... Atunci am înțeles *prezența Sfinției sale în duh*, la mine în chilie. A doua zi, vineri, am visat că ne-am întâlnit și ne-am îmbrățișat. Era *vesel, plin de pace, bucuros și iubitor*, ca întotdeauna. Mi-a zis: „Au umplut ăștia internetul cu mine, dar cam exagerează”. Așa a fost dintotdeauna: *smerit, modest, bun, blând, bucuros, pașnic, iubitor*.

Din anii trăiți împreună la Nicula (1994-1999), am numai amintiri frumoase cu Sfinția sa. De la primele discuții mi-am dat seama că este un monah de vocație, că are în minte și inimă aspirațiile idealului călugăresc: *despățimirea - desăvârșirea*. Înainte de a intra în mănăstire, îi cercetase pe marii duhovnici de atunci, Părinții Paisie Olaru și Cleopa Ilie, acum *sfinți*, căutând exemple de trăire monahală autentică. Părintele Nicolae nu avea deloc interese pământești, dar se îngrijea cu râvnă de *casa lui Dumnezeu și de bunul mers al mănăstii*.

rii. Era la început, în anii post-decemбриști, când obștea crescuse la peste treizeci de viețuitori, iar baza administrativă și clădirile existente la *Casa Maicii Domnului de la Nicula* erau vechi și insuficiente. Toți munceam cu râvnă, la câmp, la gospodărie, la pădure, la construcția gardului mănăstirii și a altor terenuri din poienile Niculei, iar noaptea mergeam la slujbe și rugăciune, trăind o mare bucurie duhovnicească.

Părintele Nicolae, pe lângă grijile economatului mănăstirii, venea regulat la slujbe, iar mai apoi, fiind hirotont ieromonah, slujea când avea rândul, iar noi cântam la strană. Îmi amintesc că în anii de început ('94-'95), urmăream, pentru folos duhovnicesc, pe părinții care se roagă mai mult, noaptea, la chilie. La Părintele Nicolae, care stătea pe același palier cu Părinții Teofil, Dumitru, Visarion, Ieremia, Zenovie, Emanuel și Rafael, vedeam lumină până târziu și mă bucuram.

Am slujit zeci (poate sute) de slujbe împreună (eu, la strană, și Sfinția sa, la altar) și ne-am apropiat mult sufletește. În 1995, când a murit bunicul dinspre tată, l-am chemat la înmormântare în parohia

Strâmbu. Părintele Nicolae nu predicase niciodată (nici mai apoi, nu prea dorea să predice, cuvântările sale erau mai mult cu faptele și cu rugăciunea), deși era un călugăr citit (autodidact) și, din discuțiile noastre, eram conștient de cunoștințele sale teologice și duhovnicești. Am stăruit să spună câteva cuvinte, care până la urmă s-au transformat într-o *predică impresionantă*, bine documentată și bine primită de credincioșii prezenți la înmormântare.

Am petrecut acei ani (1994-1999) cu mare bucurie duhovnicească, pentru iubirea frățească dintre noi și râvna pentru slujbe și cele duhovnicești. Am fost acasă la Sfinția sa, la Agrișu de Sus, i-am cunoscut părinții, *blânzi și luminoși*, Iustin și Ludovica, pe fratele Gheorghe, pe care l-am vizitat în 2009, ajungând împreună, prin mijlocirile doamnei Marieta, cumnata părintelui, la marele duhovnic Părintele Arsenie Papacioc. Mai apoi, tot împreună am fost și la înmormântarea Părintelui Arsenie.

În anul 1999, fiind doar ierodiacon, am fost trimis la Metocul și Parohia Huta, satul meu natal. Părintele Nicolae, împreună cu Părintele Arhidiacon Ilarion, mutat

acum la Domnul, a venit și a slujit Sfânta Liturghie de mai multe ori cu mine, odată chiar de praznicului Nașterii Maicii Domnului, în sobor fiind prezenți Episcopii Gurie, de vrednică pomenire, și Gherontie, fi ai satului, pe atunci protosingheli și slujitori la Catedrala Mitropolitană din Craiova. Împreună cu Părintele Nicolae, am săvârșit primul botez la Huta, la nepoata Andreia, iar apoi, după ce, în mai 2000, am fost mutat la nou-înființata mănăstire Cristorel, am păstrat legătura, iar Sfinția sa m-a ajutat cât a putut, cu unele materiale necesare unei mănăstiri începătoare. De-a lungul anilor, Părintele Nicolae a rămas economul mănăstirii și a devenit un duhovnic căutat, cu mulți fii duhovnicești, datorită *blândeții, răbdării și bunătății* sale. După anii 2000, sub stăreția Părintelui Exarh Dumitru, a devenit și egumenul Mănăstirii Nicula. A participat activ la proiectul de rectificare a mănăstirii: *noua biserică, Casa de Creație, Centrul de Studii Patristice* și celelalte. În ianuarie 2009, când după opt ani de stăreție la Cristorel, Râșca Transilvană și un an la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, la stăru-

ințele Părintelui Exarh Dumitru, m-am întors stareț la mănăstirea de metanie, cel care m-a întâmpinat cu dragoste și mi-a vorbit în numele său și al părinților a fost Părintele Nicolae. Mi-a spus: „Nu pot să uit dragostea și devotamentul cu care ai făcut Sfinția ta ascultare față de mine”. În timpul stăreției mele (2009-2012) am avut cu Părintele Nicolae o colaborare foarte bună, îngrijindu-ne împreună de toate trebuințele mănăstirii. Am cumpărat (în 2009) piatra de travertin, pentru placarea noii bisericii, am conceput (împreună cu domnul Iosif Berindei – Dumnezeu să-l ierte!) ușile noii biserici, am reconstruit stăreția, am început clopotnița și muzeul, crucile de piatră la cimitir, lucrările de la amfiteatrul din Centrul de Studii „Sfântul Ștefan cel Mare” și reînnoirea Paraclisului „Sfântul Ierarh Nicolae” (cel mult drag nouă), unde am trăit slujbe minunate cântând la strună, cu Părinții Dumitru, Visarion, Nicolae și Serafim, slujind la Sfântul Altar. Așa s-a clădit și păstrat o prietenie și o frățietate duhovnicească de-a lungul anilor. După venirea mea la Deva, în 2012, ne-am văzut cel puțin de câteva ori pe an, la Nicu-

la, la Huta, la Deva. M-am spovedit la dânsul o vreme, deși era foarte ocupat, după ce Preasfințitul Vasile s-a îmbolnăvit.

Mutarea sa la Hristos poate părea prematură pentru unii dintre noi, căci după ani, mai avea încă potențial de viață. Însă judecățile lui Dumnezeu sunt întotdeauna mai bune. El caută întotdeauna numai binele și folosul nostru. În vreme puțină se împlinesc ani îndelungați, potrivit Înțelepciunii lui Dumnezeu, iar pentru *cei care răscumpără vremea* (cf. *Efesenii* 5, 16), *desăvârșirea și plinătatea vârstei lui Hristos* nu așteaptă numărul anilor. Așa precum Preasfințitul nostru Gurie, de vrednică pomenire, Părintele Stareț Nicolae a împlinit în *vreme puțină ani îndelungați*.

A lucrat cu râvnă și stăruință pentru mănăstire și Biserica lui Hristos, atât în cele duhovnicești, cât și în cele gospodărești. Iar lucrările sale vor rămâne peste timp și vor fi răsplătite de bunul Dumnezeu cu viață, bucurie și fericire veșnică. *Duhovnicia, rugăciunea, bunătatea, blândețea, răbdarea, izvorâte din inimă curată și iubire dăruitoare, jertfelnică*, sunt virtuți care

rămân în sufletul celui care le-a practicat și în memoria celor care l-au cunoscut.

Părintele Stareț și Exarh Dumitru, cu care Părintele Nicolae a fost într-o strânsă legătură de iubire duhovnicească, frățietate și bună colaborare și care a inițiat, împreună cu vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu, rectorierea Mănăstirii Nicula, s-a îngrijit de slujbele de priveghere ale Părintelui Nicolae, de înmormântare, de pomenirea zilnică și cele la soroacele rânduite, precum și de acest volum comemorativ și, dimpreună cu toți cei care l-am cunoscut, iubit și apreciat, preoți, monahi și credincioși, ne rugăm Mântuitorului Iisus Hristos să-i facă odihnă veșnică, cu sfinții și cu dreptii, în cereasca Sa Împărăție.

Cu sfinții odihnește, Hristoase, sufletul adormitului robului Tău, Nicolae Arhimandritul, starețul și duhovnicul, părintele, fratele și rugătorul nostru, întru Împărăția Ta, și fă-i lui, Doamne, veșnică pomenire din neam în neam!

PĂRINTELE NICOLAE, CHIP ICONIC ȘI ÎNTRUCHIPAREA TATĂLUI

ARHIM. MINA PLETOSU

EXARHUL MĂNĂSTIRILOR DIN EPISCOPIA SĂLAJULUI

La vârsta de cincisprezece ani, în anul 1996, din mila lui Dumnezeu și cu ajutorul Maicii Domnului, am luat calea monahismului.

Sunt moldovean, din Vaslui, și-mi doream tare mult să ajung la Mănăstirea Nicula, unde auzisem că e loc de mare rugăciune. Dar, odată sosit, primul care mi-a spus că sunt prea mic la vârstă și prea copilăndru ca statură a fost însuși starețul mănăstirii, Părintele Visarion, cel care, cu blândețea-i cunoscută, mi-a recomandat să mă duc acasă, la Vaslui, și să revin peste vreo câțiva ani, „când oi fi mai copt la trup, la suflet și la minte”. Doar că părintele stareț nu știa că eu de la șase ani urcam singur dealul spre mănăstirea de la mine din sat, că participam la toate slujbele și-

mi făcusem un locșor al meu în strană, iar după ce L-am slujit pe Dumnezeu, în felul meu copilăresc, m-a apucat un dor pe care numai călugăria mi l-ar fi putut ostoi. Fapt pentru care, așa cum am putut, am luat țara de-a latul și-am venit din zona Bârladului tocmai până la Nicula.

Iată, însă, că Dumnezeu a lucrat în inima Părintelui Stareț Visarion și mi-a îngăduit să stau în mănăstire câteva zile, iar în acest timp m-a luat ca ucenic Părintele Zenovie, ca să lucrez cu dânsul în stupină. Acolo, la stupină, a dat de mine vrednicul de pomenire Părinte Nicolae, care m-a cercetat, m-a sfătuit și a mijlocit pentru mine să fiu primit ca frate la Nicula.

Așadar, primul meu pas în monahism i-l datorez Părintelui Nicolae, care, în toți

anii petrecuți de mine în obștea Mănăstirii Nicula, mi-a fost duhovnic, tată și model de urmat.

Părintele Nicolae era un călugăr foarte rugător, om blând și bun, avea râvnă mare în ținerea rânduielii și iubea Biserica și pe Dumnezeu mai presus de orice. Era un exemplu minunat pentru noi, tinerii de atunci, prin felul său de a fi: luminos, prietenos și vesel, dar și profund și înțelept, când era cazul.

La Mănăstirea Nicula am petrecut anii de frate și cei de rasforie, după care o parte din obște am primit ascultare de a ne muta la Mănăstirea Cristorel, însă învățăturile Părintelui Nicolae m-au urmat peste tot și le voi păstra mereu vii, fiindcă de la Sfinția sa am dobândit formarea duhovnicească, nu doar eu, ci multe generații de călugări, care acum sunt stareți și chiar episcopi.

Îmi amintesc cu drag cât de mult iubea pacea și cum mijlocea între noi pentru împăciuire și păstrarea armoniei în obște. Iar când era vreun moment greu ori vreo ispită, el rămânea mereu calm și cu încredere în Dumnezeu, ca omul senin, cu mare

așezare sufletească și cu credință solidă și profundă.

Așadar, pot să spun că pentru mine Părintele Nicolae a avut un rol complex: de tată, în locul tatălui meu trupesc, de duhovnic și îndrumător, dar și de coordona-

tor, în perioada când era econom, iar eu lucram la pangar, de model de viețuitor în obștea monahală și multe altele. Alături de el, o port în inimă și pe Maica Filofteia, modelul mamei iubitoare, dar și pe Părintele Iosif, marele om al rugăciunii și al ascetismului desăvârșit.

Un lucru interesant despre Părintele Nicolae este faptul că, deși în anii aceia era tânăr, toți îl consideram bătrânul mănăstirii, deoarece prin modestia și dreapta

sa cumpănire, era aducător de echilibru și armonie și întotdeauna ne înțelegea, ne ierta neputințele și ne povățuia cu dreptă judecată.

Așa îl am în suflet pe Părintele Nicolae, un chip senin, ca din icoană, care mi-a marcat evoluția pentru totdeauna, mie și zecilor ori, poate, sutelor de călugări, cărorora, cu generozitate, le-a oferit grijă și îndrumare pe tot parcursul existenței sale pământești.

FAPTELE FIREȘTI ÎNVEȘNICITE

ARHIM. PAISIE ILOAIE

STAREȚUL MÂNĂSTIRII „SFÂNTUL ILIE TESVITEANUL” NUȘENI

Dumnezeu ne cheamă și nu știm când și nici nu ne așteptăm la moment. Însă e foarte important ca acest moment să fie înțeles de noi și de aceea mă bucură odihna din această seară.

Îi mulțumesc Părintelui Nicolae. Dumnezeu să-l odihnească, iar noi să păstrăm în suflete că ceea ce este aici e trecător și ceea ce urmează este fără de sfârșit. Nu ne este ușor, dar viața creștină ne recompensează inclusiv pentru lucruri care sunt aproape naturale. A merge la un priveghi este o participare la viață, iar a participa la un astfel de eveniment este o faptă pe care Dumnezeu ne-o recompensează. Mântuitorul ne va spune un lucru cât se poate de simplu: „Nu vă primesc în Rai pentru că voi nu v-ați făcut pentru voi”. Iar celor pe care îi va primi, nu le va zice: „Veniți!”, ci

le va spune: „unde vă este comoara, acolo va fi și inima voastră” (*Luca* 12, 34), adică: „Veniți în Rai, pentru că prin ceea ce ați făcut pe pământ, v-ați făcut comoară în Ceruri, nejefuită.” Aceasta este binecuvântarea lui Dumnezeu. De aceea, trebuie să facem fapte naturale, firești, dar care au dimensiuni veșnice, fără de sfârșit. Sfântul Ioan Botezătorul, dascălul pocăinței, ne îndeamnă la astfel de momente și ne spune tuturor: „Pocăiți-vă...!” (*Matei* 3, 2). Dar pe cei care erau nemulțumiți față de Mântuitorul, care erau indiferenți față de El, nu-i înțelege și îi avertizează numindu-i cu greutatea unui cuvânt pe care nu-l voi rosti astăzi.

Pe Părintele Nicolae l-am avut ca pe un prieten adevărat, de mulți ani. N-am avut multe întâlniri față către față, dar cele pu-

ține care au fost au fost foarte edificatoare. Una dintre cele mai frumoase convorbiri, cel mai frumos dialog a fost despre intrarea Sfinției sale în mănăstire. Mi-a povestit cum s-a dus să intre la Mănăstirea Frăsinei, la Părintele Neonil, și ce i-a spus Părintele Neonil și felul în care i-a spus. M-a impresionat și întotdeauna m-am gândit că, poate, a fost mereu sub egida și sub purtarea lui de grijă. Să dea Dumnezeu ca vrednicul stareț al Mănăstirii Frăsinei, care i-a îndemnat pașii spre Mănăstirea Nicula, să îl ajute și acum, pentru că a fost unul dintre marii stareți. Mănăstirea Nicula este o

lavră și va rămâne o lavră, iar Sfinția sa s-a înscris în categoria bunilor părinți stareți.

Bunătatea pe care a avut-o să-l ducă în Rai, ea să fie unitatea de măsură prin care Dumnezeu să-l recompenseze. Suferința morții a fost, poate, suferința unei inimi îngreuiate. Dar în bunătatea inimii lui, chiar dacă avea o durere în ea, a răbdat îndelung, a tăcut, a fost îngăduitor în orice context, în orice situație, lucru pe care noi nu îl facem, de aceea Sfinția sa poate fi un model pentru toți. Stăreția însăși, la care nu se gândise, nu și-o programase, a luat-o ca pe o osteneală, poate ca pe o cru-

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

ce, dar și ca pe o binecuvântare, ca pe un dar. Acest binecuvântat dar al stăreției să fie un binecuvântat dar al regăsirii sale cu Dumnezeu în cele bune!

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească! Transmit mesajul nostru de condoleanțe, dorurile și darurile din dragostea noastră

părinților care sunt îndurerați. Voi participa și la slujba de înmormântare, când va fi un sobor mare de arhieri și preoți, o slujbă frumoasă, care va fi o comemorare a vieții și a odihnei. Să-i fie prezența în fața lui Dumnezeu așa cum i-a fost bunătatea inimii Sfinției sale!

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN – OMUL CARE NU A CĂUTAT ALE SALE

PROTOS. NATANAEL ZANFIRACHE

SLUJITOR AL CATEDRALEI MITROPOLITANE DIN CLUJ-NAPOCA

La începutul lunii octombrie, mă afluam pentru câteva zile în schitul românesc Prodromu din Muntele Athos. După cum este tradiția, în Sfântul Munte slujbele se săvârșesc în timpul nopții. Într-o dimineață, pe când ieșeam de la biserică, am avut bucuria de a-l zări pe Părintele Stareț Nicolae în curtea schitului. Era însoțit de o parte dintre părinții din obștea Mănăstirii Nicula și, de asemenea, de un număr mare de ucenici.

În acea dimineață am fost rugat de Părintele Nifon, paracliserul schitului, să închid eu ușa bisericii, fapt pentru care aveam cheia la mine și cu mare drag le-am deschis biserică, ne-am închinat icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită Prodromița, am cântat Axionul,

apoi i-am condus în trapeza mănăstirii, unde am servit masa. Deși eram obosit după slujba de noapte, nu am putut să mă dezlipesc așa ușor de părintele stareț și de cei care îl însoțeau și am decis să-i conduc și la locurile importante din jurul schitului, îndeosebi la cimitir și la peștera Sfântului Atanasie Athonitul. A fost o atmosferă foarte plăcută, cu multă pace. În drum spre peșteră, am povestit, am mulțumit Maicii Domnului că a rânduit să ne întâlnim în grădina Ei. După ce ne-am întors în schit, am poposit în arhondaric și i-am servit cu o cafea și un pahar de apă. Ceea ce m-a impresionat tare mult a fost faptul că însuși părintele stareț a ținut să scrie un pomelnic cu toată obștea mănăstirii, lăsându-l la schit.

Ultima mea întâlnire cu Părintele Stareț Nicolae a fost în seara zilei de 26 octombrie, în biroul Părintelui Arhimandrit Dumitru Cobzaru, Exarhul Eparhiei noastre, când am intrat să îl felicit cu ocazia zilei onomastice, părintele stareț mulțumindu-mi personal pentru găzduirea de la schitul Prodromu.

Despre Părintele Nicolae, starețul Mănăstirii Nicula, se pot scrie multe lucruri frumoase – eu l-aș numi „omul care nu a căutat ale sale”.

În *Pateric*, găsim un cuvânt profund legat de acest lucru și anume: „Dacă vrei să ai pace, oriunde te-ai duce, nu te numără pe tine”. Acesta a fost și Părintele Nicolae, omul care nu s-a numărat pe el însuși și, totuși, s-a bucurat de multă cinste din partea clericilor, a monahilor și a tuturor credincioșilor care l-au cunoscut. El a fost socotit cel dintâi, chiar dacă nu și-a dorit acest lucru.

Împlinea întru totul cuvântul Domnului Iisus Hristos, din Evanghelia după Luca, capitolul 14, versetul 10: „Ci, când vei fi chemat, mergi și te așează pe locul cel mai de la urmă pentru ca, atunci când va veni cel care te-a poftit, să-ți spună: Prietene, mută-te mai sus! Atunci vei avea cinste în fața tuturor celor ce stau la masă cu tine”.

S-a asemănat în slujirea sa cu Domnul Hristos, cuvântul Evangheliei făcându-ne lămurire și în acest sens: „că nici Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci să slujească și să-Și dea viața răscumpărare pentru mulți” (*Marcu 10, 45*).

Simțim cu toții o durere și un gol în suflet pentru pierderea Părintelui Stareț Ni-

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

colae. El a plecat în veșnicie în intervalul unor zile însemnate pentru cei adormiți, pricină pentru care toată suflarea l-a purtat în rugăciune. Este un semn că a iubit poporul lui Dumnezeu.

O rugăm pe Maica Domnului, în a cărei mânăstire a slujit și s-a nevoit, să-l aibă în ruga Ei fierbinte pe Părintele Nicolae și să mijlocească înaintea Fiului Ei pentru sufletul lui blând și bun.

Veșnică să-i fie pomenirea!

PĂRINTELE TIMPULUI

PROTOS. PAISIE PAȘCU

DUHOVNICUL MĂNĂȘTIRII „SFÂNTUL IERARH SPIRIDON”, STRÂMBA

P*rezentul*. Nu putem să-L gândim pe Dumnezeu decât prezent, un prezent continuu. Dacă încercăm să-L vedem/gândim trecut sau viitor, greșim. Greu îi este omului să-L trăiască pe Dumnezeu, pentru că omul nu se poate desprinde de trecut și îl înspăimântă viitorul. Ca omul să poată să-L trăiască pe Dumnezeu, are nevoie de nevoință duhovnicească, de exercițiu duhovnicesc.

Timpul. Mult timp am trăit și am petrecut în preajma Părintelui Nicolae Moldovan. Când am pășit pe poarta Mănăstirii Nicula, părintele era economul; venisem, împreună cu PS Teofil Roman, pe atunci duhovnic al Mănăstirii Salva, să vedem mănăstirea și să cerem sfat și îndrumare părinților la gândul nostru, acela de a intra în mănăstire. În biroul stăreției era Pă-

rintele Visarion Pașca, starețul de atunci al mănăstirii, împreună cu Părintele Nicolae. Apoi, după câteva zile, când am trecut pragul mănăstirii pentru a fi primiți – împreună cu mine intrând și fratele Gabriel –, Părintele Nicolae a fost cel care ne-a dus să ne arate chilia, apoi ne-a întrebat de ce avem nevoie. După două luni, am primit ascultarea de a fi șofer, începând de atunci, multe au fost zilele în care am călătorit împreună. Și tot din primele luni l-am avut pe Părintele Nicolae și duhovnic.

Părintele timpului. Sunt aproape douăzeci și șapte de ani de când m-a primit sub patrafir. Părintele timpului. Da! De ce al timpului? Este foarte greu să-mi dau seama cum percepea părintele timpul, cum se raporta la timp, la trecerea lui ireversibilă. Părea că nu-l interesează curgerea lui de-

cât din perspectiva întâlnirii cu semenul său. El știa un lucru: cel din fața lui, oricare era el, de la vlădică la opincă, era cel mai important, nu mai exista altceva sau altcineva, parcă uita de toți și toate. Știa să-l asculte pe fiecare, să-i primească pe toți, să fie al tuturor. Atunci când îl aborda cineva pentru o problemă, părintele își scotea din buzunar sau din geantă hârtie și pix, apoi aștepta ca cel din fața lui să-i spună durerea, neliniștea. Îi spunea câteva cuvinte, scria un pomelnic, pomelnic care era rânduit să fie pomenit patruzeci de zile, cel puțin. Oamenii mergeau spre casă încrezători și parcă fața li se schimba. Câte aș putea spune despre cât timp petrecea în camera de spovedanie... ore, ore...

Răbdarea. Aș putea să-i mulțumesc părintelui pentru că m-a ajutat în acest exercițiu, nu am reușit prea mult, dar, pentru cât am reușit, îi sunt recunoscător. Nu de puține ori a trebuit să-l aștept, de la câteva minute la câteva ore, au fost și douăsprezece ore în mașină.

Părintele! Despre părintele ar putea fi spuse multe lucruri, multe lucruri frumoase. De când am mers ca duhovnic la

Mănăstirea „Sfântul Spiridon” Strâmba, îmi doream să-mi fie alături la anumite evenimente din viața mănăstirii. Când venea și îl știam aproape, parcă aveam mai multă pace și liniște, toate treceau altfel, pentru că era umărul pe care te puteai rezema.

Dumnezeu. Părintele Nicolae L-a trăit pe Dumnezeu într-un fel unic. A știut să trăiască în prezent, pentru că a avut exercițiu duhovnicesc.

Părinte, o să-mi fie greu fără Sfinția Voastră!

PĂRINTELE NICOLAE, CHIP ICONIC ȘI ÎNTRUCHIPAREA TATĂLUI

PR. IOAN IRINEU CRĂCIUN

PAROHIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ „DUMINICA SFINȚILOR ROMÂNI”

DUBLIN, IRLANDA

Din depărtare, dorim să participăm și noi la doliul obștii niculene prin pierderea prematură a starețului său, a vrednicului de pomenire Nicolae Arhimandritul, părintele nostru. Rămân recunoscător că în vara acestui an, mai precis în luna iulie, am avut cinstea de a fi fost primit de Preacuvioșia sa, care mi-a dăruit generos din timpul său.

Dumnezeu să-i rânduiască sufletul bun în Împărăția Luminii Sale celei neapuse.

Cu smerită metanie și deosebită considerație întregii obști, vă rugăm să ne pomeniți în rugăciune, așa cum și noi o facem, rămânând în iubirea sfântă ce ne leagă prin Sfânta Icoana a Maicii Domnului de la Nicula.

GÂNDURI LA ÎNVEȘNICIREA PĂRINTELUI STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN, CEL IUBITOR DE DUMNEZEU ȘI DE OAMENI

PR. LECT. UNIV. DANIEL MOCANU

FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ, CLUJ-NAPOCA

Înainte de a-l întâlni propriu-zis, despre Părintele Nicolae am aflat din lungile convorbiri cu Preasfințitul Vasile Flueraș, bunul părinte care mi-a vegheat creșterea duhovnicească și mi-a amprentat puternic întreaga viață, odată cu venirea mea, ca student, la Cluj-Napoca. Când mă invita să-l însoțesc în slujirile sale misionare, în calitate de cântăreț, iar mai apoi, de diacon, vlădica pomenea adesea, cu mult umor și (auto)ironie, despre „Școala de muzică a Preasfințitului Vasile”, în care-l revendica pe Părintele Nicolae Moldovan de la Nicula drept întâiul ucenic și cel mai apropiat pe linia „calităților” vocale, dintr-o listă nu prea lungă de preoți clujeni și bistrițeni. Cu timpul,

aveam să-mi dau seama că nu doar stilul particular de cântare îi unea și-i asemena pe Preasfințitul Vasile și pe Părintele Nicolae, cât mai ales iubirea de Dumnezeu și de semeni, blândețea și seninătatea firii, dar și binecuvântarea de a fi fost amândoi stareții Mănăstirii Nicula.

Cel mai important așezământ monahal al Transilvaniei și unul din cele mai însemnate ale Ortodoxiei românești, Nicula este, pentru lungul șir al pelerinilor care-i trec pragul, locul în care se întâlnesc periodic cu Maica Domnului, spre a se împărtăși de dragostea și mila sa nemărginită, spre a primi alinare la necazurile cu care se confruntă, spre a-și redobândi tihna sufletească și echilibrul vieții. Pentru

rugăciunile și credința acestor pelerini și, desigur, prin milostivirea Maicii Sfinte, Nicula a devenit, în timp, o adevărată *poartă a Cerului*, așa cum auzim citindu-se într-una din paremiile de la vecernia Praznicului Adormirii Maicii Domnului (*Face-rea 28, 17*), sau *icoana neamului*, după cum inspirat a numit-o vrednicul de pomenire Mitropolitul Bartolomeu Anania. Nicula este, totodată, locul în care Împărăteasa Cerului a ales să fie *Stareța* prin excelență a comunităților de monahi închinovați

aici de-a lungul timpului, iar faptul că i-a încredințat vremelnic această demnitate Părintelui Nicolae dovedește dragostea de care l-a învrednicit Preasfânta, socotindu-l între aleșii săi.

Slujirea aproape douăzeci de ani la strana de la Nicula cu prilejul hramului, apoi, în ultimul deceniu, de câteva ori pe an, liturghisirea la altarul mănăstirii mi-au oferit prilejul cunoașterii directe și al apropierii timide de Părintele Nicolae. Treptat, am descoperit că, fără a face nici-

când un titlu de glorie din realizările sale edilitare și administrative, Părintele Nicolae se îngrijea cu pricepere și fermitate de cele ale Martei: lucrările de edificare a noii biserici și de îmbogățire cu noi clădiri a complexului monahal, intervențiile asupra vechii biserici în vederea translatării acesteia, gestionarea fermei și a proprietăților agricole, organizarea impecabilă a hramurilor niculane cu zeci de mii de pelerini, sprijinirea acțiunilor culturale, susținerea (inclusiv financiară) a proiectelor școlilor teologice clujene și gospodărirea cotidiană a obștii niculane dovedesc cu prisosință aceasta.

În pofida timpului și a energiei răpite de asemenea activități, am observat, de câte ori i-am trecut pragul, că Părintele Nicolae reușea un echilibru perfect cu lucrarea Mariei: slujea cu smerenie Sfânta Liturghie și celelalte Sfinte Taine fără a căuta slava care-i ispitește pe atâția alții aflați într-o postură ierarhică similară; asculta cu cuviință Cuvântul Domnului și al celor pe care-i invita cu generozitate să-l tâlcuiască; prețuia cântarea liturgică frumoasă, dorind să sporească duhul de ru-

găciune al comunității de credincioși pe care s-a ostenit să o adune în jurul Potirului niculan; se străduia să coaguleze obștea și să mențină pacea între monahi, dar mai ales se bucura de prezența oaspeților săi, pe care-i omenea cu ce avea mai bun și-i îndemna la adăstare și vorbă. Dincolo de ospitalitatea-i proverbială, gestul Părintelui Nicolae ascundea lecția subiacentă a descoperirii bucuriei comuniunii cu semenii, a ascultării cuminte a celuilalt și a detașării, preț de câteva ore, de problemele și zbulciul cotidian. Practicată cu umanitate și căldură, cu blândețe și bună-tate, această pedagogie discretă îl plasează pe Părintele Nicolae în descendența spirituală a bunului Părinte Episcop Vasile Someșanul, întâiul său stareț, și reflectă preocuparea de căpătâi a amândurora, aceea de a-i urma în toate Maicii Domnului.

De fapt, genul de spiritualitate pe care Părintele Nicolae a încercat să o cultive la mânăstire, discreția cu care și-a asumat stăreția, lăsând să se înțeleagă că, la Nicula, puterea îi aparține Stareței din Icoana făcătoare de minuni, ne-au îndemnat să căutăm tot mai des tihna acestui spațiu bi-

necuvântat. Așa se face că, în ultimii ani, ori de câte ori eu și soția mea ne vizităm părinții la Bistrița, obișnuim să oprim, fie și numai câteva minute, și la părinții niculani, adică, așa cum ne exprimăm în limbajul familial, „acasă la Maica Domnului”. În acest fel am procedat, spre exemplu, la Nașterea Maicii Domnului în anul 2023, când ne-am gândit să prăznuim la Nicula, ajutând totodată strana la liturghia săvârșită de un sobor condus de Părintele Exarh Dumitru Cobzaru. În timpul chinonicului, cu încuviințarea părintelui stareț, Părintele Pantelimon mi-a făcut invitația de a participa, împreună cu obștea, la un pelerinaj în Sfântul Munte. M-am grăbit să accept, încredințat că e un dar de preț al Maicii Domnului, pe care se milostivea să mi-l facă chiar de sărbătoarea ei. Cu această ocazie, am descoperit și latura părintească și duhovnicească a starețului Nicolae, care, în săptămâna periplului nostru athonit, a știut să ne sudeze într-o mică obște de pelerini ai Maicii Domnului pe toți câți ne-am învrednicit de acest drum: monahi și mireni, tineri, adulți și copii, de aproape sau de mai departe, cunoscuți vechi sau

străini unii de alții. Starețul nostru avea un fel aparte de a ne călăuzi și de a rânduind bunul mers al lucrurilor, fără a abuza de autoritate, fără a ne constrânge la ceva, fără a da porunci aspre; dimpotrivă, respecta libertatea fiecăruia dintre noi, îngrijindu-se să ne fie bine, cum foarte mult își dorea, dar, în același timp, să rămânem în ascultare față de ceea ce rânduia pentru noi. Redescopeream, astfel, la Părintele Nicolae, o manieră de duhovnicie pe care o văzusem pusă în lucrare mai întâi la Preasfințitul Vasile și, apoi, la alte personalități importante ale vieții spirituale, cu care m-am întâlnit în lecturile mele.

Dintre numeroasele experiențe memorabile trăite la Muntele Athos în obștea de pelerini a Părintelui Nicolae, aș evoca acum doar pe aceea a participării la privegherea de toată noaptea, săvârșită la Schitul Prodromu în cinstea Praznicului Nașterii Maicii Domnului, unde am reușit să ajungem în ultimul moment, după multe încercări de a găsi un microbuz care să ne transporte din Kareys. Prin purtarea de grijă a Părintelui Nicolae, Preacurata ne oferea darul de a-i celebra din nou împre-

ună sărbătoarea Nașterii, la treisprezece zile după cea niculană, și de a gusta din harul său inconfundabil, după nouă ore de privighere după tipicul athonit, împărtășirea la Sfânta Liturghie și nevoița rugăciunii obștești. Bucuria duhovnicească ce dubla osteneala acestei privegheri avea să ne însoțească pe fiecare multă vreme după ce ne-am întors la rosturile noastre.

Îi port o vie recunoștință Părintelui Nicolae pentru căldura cu care m-a primit

în familia niculanilor și strădania de a mă fi făcut să mă simt mereu așteptat și binevenit la Nicula. Ca atâția alții care, de-a lungul anilor, s-au bucurat de bunătatea și ospitalitatea sa, de cuvântul blând ori rugăciunile rostite cu credință multă, am fost extrem de tulburat de vestea mutării sale la Domnul. În seara priveghiului, am urcat dealul Niculii cu inima îndurerată, dar tulburarea mi s-a risipit și durerea a devenit dor de îndată ce m-am apropiat

de trupul neînsuflețit al părintelui stareț, vegheat, în biserica mare, de Icoana Preacuratei. La fel ca atunci când era printre noi, Părintele Nicolae răspânda în juru-i pace și seninătate, invitând la adăstare și rugăciune împreună. Mi-am dorit mult să am prilejul unui duios rămas bun și să-l dăruiesc pe Părintele Nicolae cu o ultimă cântare la îngropăciunea sa, însă făgăduința de a liturghisi în acea duminică la hramul unei parohii situate dincolo de Bistrița, făcută cu mult timp în urmă, zădărnicea oarecum acest gând. Totuși, după săvârșirea Sfintei Liturghii și – așa cum știam sigur că Părintelui Nicolae i-ar fi plăcut – câteva minute de zăbavă la masa gazdelor, am pornit spre Nicula cu nădejde, chiar dacă aplicația de bord îmi arăta că voi ajunge cu o întârziere de zece minute după ora planificată pentru oficierea înmormântării. Pe drum ar fi putut apărea atâtea și atâtea, însă Maica Domnului a lucrat din nou, așa cum lucrează de fiecare

dată: am străbătut cu bine drumul până în sat; jandarmii ne-au deschis calea, chiar dacă se îndoiau că vom mai putea parca, dat fiind puhoiul de lume care urcase de dimineață la mânăstire; am întâlnit un cunoscut căruia i-am încredințat grija mașinii, apoi am străbătut cu greu mulțimea de oameni adunată în biserică și, abia când m-am așezat la strană și am deschis cartea de cântări, Înaltpreasfințitul Andrei, care întârziase și el câteva minute, a început oficierea ritualului de îngropăciune. Părintele Nicolae reușise să ne adune încă o dată împrejuru-i și se vede că mijlocise pentru noi la Împărăteasa Cerului, ca ea să le rânduiască pe toate cele de cuviință. Slujba de înmormântare a avut solemnitatea și tihna celei de hram, iar peste tristețea despărțirii vremelnice a celor prezenți de starețul mânăstirii s-a așezat pacea și harul Stareței Niculii, Maica Domnului, pe care Părintele Nicolae Moldovan atât de mult a iubit-o. În veci să fie pomenirea lui!

EROUL INIMILOR NOASTRE

PR. EMILIAN GEABANA

PAROHIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ „SFÂNT CUVIOS IOAN CASIAN”

GUADALAJARA, SPANIA

Așa trăiesc în lume eroii, așa trăiesc în veșnicie eroii oamenilor și sfinții lui Dumnezeu.

Pentru lumea aceasta comportamentul creștinesc este eroic și numai așa poate fi dobândită Veșnicia Împărăției lui Dumnezeu și veșnicia acestor vremuri care curg. Eroicul este calea sfințeniei. Sfinții sunt eroi pentru această lume: trăiesc eroic pentru contemporani și exemplar pentru generațiile care vor urma.

Părintele Nicolae a viețuit

- ascultându-ne într-o lume care nu mai stă față către față;

- având răbdare și timp într-o lume care nu are timp și răbdare;

- slujind, cu drag și cât mai des, lui Dumnezeu pentru oameni într-o lume care slujește sinelui;

- ne-a învățat BUNĂTATEA, GRIJA și MILA Domnului față de oameni.

VEȘNICĂ este pomenirea Părintelui Nicolae!

STAREȚUL NICOLAE – RUDENIA NOASTRĂ

PR. DR. LAURIAN RUS

PAROHIA „NAȘTEREA SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL”, ȘOMCUTU MIC

De un amar de zile, mă gândesc că, pentru a așterne câteva rânduri despre starețul Nicolae, se impune, întâi de toate, să merg în Agrișul său natal, acolo unde Sfinția sa a văzut pentru prima dată zorii acestei lumi, acolo unde s-a bucurat de dragostea și de ocrotirea familiei sale după trup.

Am pășit pe ulițele satului său natal, am privit biserica și casa încercând să găsesc ecourile bucuriei pe care au trăit-o părinții Iustin și Ludovica atunci când în casa lor a mai venit un copil. Mă gândesc și acum: oare cum și-au trăit bucuria? Oare ce cântece i-au cântat când îl legănau sau când îl strângeau în brațe de drag? Cum s-au bucurat când a făcut primii lui pași și când a rostit primele cuvinte? Oare câte seri au vorbit la lumina focului despre fiul

lor, care alesese calea îngerească la Marea Lavră a Niculii?

Cel mai sigur că nu vom ști niciodată toate acestea, ei coborând, vorba Sfântului Mitropolit Varlaam al Moldovei, *în casa de lut a moșilor și a strămoșilor noștri*, cu tainele lor cu tot. Și-au lăsat însă copiii în lume, care au avut amândoi rosturi de seamă în viața comunităților în care au trăit. Dar cu toate acestea, părinți fiind, Iustin și Ludovica au plecat din viața aceasta îngrijorați pentru copiii lor. Cea mai mare dramă pentru un părinte este să moară din lume și să-și lase copiii, chiar deveniți maturi, în marea involburată a acestei vieți. Dacă până atunci un părinte nu pune preț deloc pe el și pe sănătatea lui, sacrificând totul pentru bunăstarea familiei, în ceasul morții, privindu-și copiii, el își dă seama, vor-

ba ariei scrisorii din opera *Tosca*, „că nu a iubit niciodată atât de mult viața”. Ce se va întâmpla cu copiii lui după ce el nu va mai fi în lume, e întrebarea care stăpânește mintea oricărui părinte, mai mult decât: *oare unde mă voi duce?*

Dacă cei după trup n-au mai fost, nici părinții și nici fratele Gheorghe, atunci Părintele Nicolae a devenit al nostru, al celor ce îi eram și îi suntem rudenii duhovnicești. Părintele era familia noastră și va fi pentru totdeauna parte a patrimoniului nostru spiritual. Cum altfel aș putea

să-l consider pe omul care m-a purtat în jurul Sfintei Mese când am pășit pe calea preoției și căruia i-am purtat și eu chivotul când el pășea pe calea veșniciei?! Dacă cei după trup l-au ocrotit la venirea sa în lume, era sarcina noastră, a celor după duh, să-l petrecem pe calea veșniciei. Nu știu ce au trăit ei, dar știu tristețea noastră, amestecată cu bucuria a fi avut alături un om care, vorba aceleiași opere, *a trăit pentru artă* (arta artelor), *a trăit pentru iubire* (iubirea de oameni și de frumos) și *nu a vătămat niciodată o ființă vie*.

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – DUHOVNICUL CE SEAMĂNĂ SENINĂTATEA

PR. LUCIAN BADALE ȘI FAMILIA

PAROHIA „SFÂNTUL NICOLAE”, AGRISU DE SUS

Părintele Nicolae ne-a fost omul vorbeii bune, al discuției pilduitoare, al cuvântului senin semănat cu generozitate în sufletele fiilor săi duhovnicești. Cu siguranță, această vorbă bună nu era un simplu meșteșug al sufletului său vrednic de cinstire, ci un adevărat rod al rugăciunii sale îndelungate și al momentelor de taină petrecute cu Mântuitorul și cu Maica Sa.

De câte ori ne-a povățuit, în viața spirituală, în parcursul nostru socio-profesional, ba chiar și când mergeam să luăm blagoslovenie, părintele avea grijă să ne spună ca, atunci când vrem să ne întâlnim cu sfinții, să privim la icoane, să le vedem zâmbetul. Mânați de o curiozitate aparte, dar purtând în suflet o infimă și firească îndoială, nu am reușit niciodată să descoperim această seninătate pe care părinte-

le ne-o propunea. Cu toate acestea, Sfinția sa, de fiecare dată când privea la casnicii Domnului, transmitea o bucurie neobișnuită, parcă întorcându-le zâmbetul. La început, nu am înțeles. Apoi, însă, ne-am dat seama: sfinții îi râdeau din deplina lor bucurie duhovnicească.

Ne-am dat seama că exaltarea cu care părintele îi primea pe toți, mici și mari, de departe ori de aproape, cunoscuți ori necunoscuți, păcătoși sau îmbunătățiți spiritual, nu era o bucurie oarecare, ci un sentiment profund, de-a dreptul sacral, aprins în sufletul său de Domnul Însuși.

Părintele nostru stareț ne îndeamnă pe toți să privim, la lumina candelii, zâmbetul divin. El însuși fiind o candelă pâlpândă, aprinsă de dragostea lui Hristos, își dorește ca noi, fiii săi duhovnicești, să

trecem de această lumină fizică, a focului, gustând-o pe cea nevăzută, dorind sfințenia și tinzând spre veșnicie. Părintele ne-a primit pe toți sub aripa sa, făcându-se nouă școală a rugăciunii și a bucuriei duhovnicești. El, prin modul său de a fi, era – și rămâne – un „manual” de spiritualitate, un „manual” ce conține exemplul demn de urmat al iubirii creștine, al rugăciunii sincere, al poveței și al ajutorului neconținut.

Lumina veșnică a părintelui ne va însoți mereu. Cuvintele sale ne vor răsună în urechile conștiinței. Chicotele sale ne vor stârni lacrimi de eternă recunoștință. Dorul ne va cuprinde mai ales în momentele de trăire obștească ale agrișenilor, la care venea cu atâta bucurie! Întreaga suflare a satului îl primea cu sufletele deschise, aș-

teptând de la dânsul cuvinte pilduitoare, povești despre livezi și despre „cot” (locul din fața casei părintești, unde odinioară juca fotbal) sau evocări despre cei trecuți în „sătucul de pe deal”. Părintele știa toate potecile, iar astăzi potecile duc dorul pașului său domol.

Seninătatea părintelui nostru va fi mereu cu noi, cei pe care ne pomenea, din memorie, pe rândul satului, după cum ne-a mărturisit de nenumărate ori. Părintele Nicolae a fost și este omul care, prin rugă, le-a biruit pe toate și ne-a ajutat pe toți.

Astăzi nouă ni se împletesc pe chip zâmbete și lacrimi, dar știm că zâmbetele i-ar fi plăcut mai mult. Suntem convinși că, de acum, ne zâmbeste cu sfinții, din Ceruri.

PELERINAJ LA UN PĂRINTE SFÂNT ȘI DRAG...

PR. VASILE TURI

PAROHIA ORTODOXĂ „SFINȚII ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIIL”, SIC

Dumnezeu să îl primească în Împărăția Sa pe Părintele Nicolae!

Azi, când am ajuns la Nicula, nu am simțit că merg la o înmormântare, ci că am fost într-un pelerinaj la un părinte sfânt și drag. Parcă eu aveam nevoie că Sfinția sa să se roage pentru mine, și nu invers. A fost o experiență înaltă pentru mine (și sunt sigur că pentru toți de acolo), atât emoțional, cât și duhovnicește.

Vă îmbrățișez cu prețuire, drag Părinte.

SCRISOARE DE RĂMAS BUN

ARHIDIACON GAVRIIL BOGA

MĂNĂSTIREA „ADORMIRII MAICII DOMNULUI” NICULA

Blagosloviți, părinte stareț!

Ați plecat fără să ne spuneți nimic!

Imi este tare greu să vă scriu, dar vreau să știți că noi suntem tot așa cum ne-ați lăsat, fiecare cu ascultarea lui, pe care ne-ați dat-o. Ne străduim, cei pe care ne știți, să ducem mai departe ce ne-ați învățat și povățuit, dar vă ducem și dorul.

Personal, îmi lipsiți enorm și mi-e dor. Mi-aș dori măcar să vă mai aud la telefon, cum îmi spuneți: „Ce faci, Gavriluc? Ești gata? Trebuie să mergem”. Tare aș vrea, măcar o dată, să mă mai sunați și să ne pornim la drum ca altădată. Știți că și mașina vă așteaptă, și veșmintele sunt gata pregătite pentru slujire.

Dacă ați ști câte trăiri mă încercă de când ați plecat! Îmi este dor și vă caut cu privirea peste tot, dar nu mai sunteți.

Aș vrea să vă fac o mărturisire. La o zi sau două după ce ați plecat, l-am condus pe Părintele Dumitru la Cluj, iar după ce m-am întors și m-am văzut singur în mașină, fără să vă mai zăresc în dreapta mea, am simțit că mor. Am simțit că nu îmi voi mai găsi niciodată starețul și că nu veți mai fi niciodată acolo unde vă era locul. Și îmi doream atât de mult să îmi spuneți, măcar pentru ultima dată, ajunși acasă: „Gavriil, șmecher, iar m-ai zgâlțâit!”

Multe altele v-aș mai spune, dar știu că îmi cunoașteți bine sufletul și că, de acolo, de Sus, mă vedeți.

Mi-e tare dor să vă mai pun melodia „Gheorghe, Gheorghe” să o ascultați, așa cum obișnuiați după moartea fratelui Sfin-

ției Voastre. Atunci v-am simțit inima sfâșiată de durere, strigând: „Măi, Gheorghe, unde te-ai dus?” Dar acum știu că v-ați întâlnit din nou și sunteți bine, împreună, cu toții.

Să mă iertați, părinte stareț, dar nu mai pot scrie din cauza lacrimilor și a durerii din suflet. Totuși, vreau să mai scriu un lucru, pe care mi l-ați spus deseori: „Fiecare

își are locul și rostul lui”. Iar rostul Sfinției Voastre a fost să dăruiți iubire din toată inima, tuturor. Și sunt sigur că locul dumneavoastră este în ceata dreptilor.

Să nu ne uitați în rugăciune, acolo unde sunteți. Vă port în sufletul meu mereu, cu dor nespus.

Al Sfinției Voastre,
Gavriluc, „șmecher”

DUMNEZEU A ALES!

MARIETA MOLDOVAN

Dumnezeu a ales! Și a ales să cheme în Împărăția Sa două suflete dragi mie, doi frați care păreau plini de viață și de putere, de neclintit, și de care nu aș fi crezut că o să mă despart vreodată. Părintele Nicolae, cumnatul meu drag, a plecat dintre noi fulgerător în 31 octombrie 2024, sprijinul nostru moral, omul pe al cărui umăr am putut să plângem, eu și copiii mei, atunci când soțul meu și-a găsit sfârșitul într-un mod tragic, în urmă cu un an și nouă luni.

Amintirile sunt multe și frumoase. Datorită soțului meu Gheorghe Moldovan (Ghiță, cum îi spuneam noi), am ajuns să cunosc o mică parte din Ardeal și m-am îndrăgostit pe viață.

Am ajuns pentru prima dată în satul Agrișu de Sus, de lângă Beclean, din județul Bistrița-Năsăud, în toamna anului 1982, înainte de căsătoria noastră. Ghiță a

ținut să mă prezinte părinților și fratelui său Vasile. Am fost plăcut impresionată de căldura cu care m-au primit, am cunoscut o parte dintre rude, m-am simțit așa de bine, încât abia așteptam să revin.

Eram stabiliți în comuna Albești, județul Constanța, motiv pentru care ajungeam destul de greu în acea parte de țară. Am hotărât să sărbătorim Crăciunul în Agriș în anul 1983. A fost cel mai frumos Crăciun pe care l-am sărbătorit vreodată, chiar dacă drumul a fost mai greu, fiind însărcinată în opt luni și trenurile aglomerate. Am călătorit din Mangalia până în Beclean aproape 15 ore, neavând locuri decât în picioare. Am ajuns la socrii mei în dimineața Ajunului de Crăciun, foarte obosiți. Am fost așteptați cu multe bunătăți, prăjituri făcute de mama soacră și chiar în ziua aceea cumnatul meu Vasile a cumpărat un televizor să ne facă o bucurie

și să ne simțim bine. În seara de Crăciun a venit la noi un văr, Vasile, a lui mătușa Raveca, să ne ia cu el la colindat. Neștiind obiceiurile din Ardeal, i-am spus că „nu am ajuns să cânt pe la ferestrele oamenilor”, mai ales că eram însărcinată și-mi era greu după acel drum. S-au distrat de spusesele mele, dar nu m-au lăsat și așa am colindat toată noaptea în tot satul. Acolo am auzit pentru prima oară cele mai frumoase colinde: *O ce veste minunată, Deschide ușa, creștine*, colinde care, în vremea aceea, în

partea de sud a țării, nu se cântau și pe care le-am învățat și le fredonam destul de des acasă, pentru că rămăsesem cu gândul la Crăciunul de la Agriș.

Cu vremea, având copiii, mergeam cât de des puteam, le plăcea mult, se simțeau bine, cumnatul și socrii mei le făceau toate voile, îi răsfățau și-i iubeau. În rest, corespundam prin scrisori.

La un moment dat, am văzut apropierea cumnatului meu Vasile de Biserică mai mult decât ne-am fi gândit. Chiar dacă la

început nu am înțeles lucrarea lui Dumnezeu, încet-încet, ne-am obișnuit cu ideea.

În septembrie 1991, ne-a anunțat că va pleca la mănăstire. La momentul acela, am simțit tristețe, părinții urmau să rămână singuri, fără cel mai mare sprijin al lor. Parcă o aud pe mama soacră cum îi spunea: „Dragu mamei, ne dorim să ajungi preot, dar să ai familie și să fii cu noi, aici, în sat. La mănăstire ești prea departe de noi!”

În acea perioadă, ne-am dus mai des la Agriș, am stat mai mult cu ei și mergeam împreună la mănăstire să-l vedem pe frațele Vasile. Îl găseam în halat la bucătăria mănăstirii curățând legume sau făcând diverse munci care țin de gospodărie. Dar el era fericit și împlinit. Ne întâmpina mereu cu zâmbetul pe față.

Mi-aduc aminte cu drag de ziua în care a fost călugărit. Era 5 decembrie 1992. Nu am uitat niciodată acea zi. Am plâns toată slujba, nu știu de ce, dar așa am simțit. A fost un moment foarte emoționant, botezul lui cu numele Nicolae! Era prima slujbă de călugărie la care participam și ziua în care împlineam treizeci de ani. N-o s-o uit niciodată.

Nu după mult timp, am fost chemați să participăm la slujba la care a fost hirotonit preot, în Catedrala din Cluj. Alt moment emoționant, ca și celelalte, în care a primit grade de avansare: protosinghel și arhimandrit.

Era în mănăstire, dar gândul i-a fost și la noi, familia lui, la copiii noștri Remus și Mihăiță. I-a iubit foarte mult, i-a îndrumat, i-a sfătuit și i-a purtat în rugăciuni. A fost și este pentru noi un exemplu. Omul care a vindecat multe suflete rănite, care a făcut ascultare, un duhovnic căutat, cu multe calități, un munte de bunătate, de răbdare și modestie.

Am făcut și noi ascultare de el. La îndemnul lui, ne-am înrudit cu o familie de fii duhovnicești, familia Aliman Mihai și Felicia, cărora cu drag le-am cunoscut fica Alina cu ginerele Radu. L-am botezat pe finuțul nostru Nicolae, care poartă numele părintelui. Toți i-au fost alături mereu, necondiționat.

În anul 2012 a fost numit Stareț. Mare bucurie și minune pentru noi să-l vedem stareț la Mănăstirea Nicula, simbolul Ardealului.

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

Au trecut zece ani de stăreție și la această aniversare de hramul mănăstirii, Adormirea Maicii Domnului, la 15 august 2022, am fost și noi prezenți. Sub binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, i-a fost dedicată o carte în care este descrisă viața lui de pelerin al acestei lumi. Am simțit o mare bucurie și trăire

alături de Părintele nostru Nicolae. Ghiță, soțul meu, a scris și el un capitol în această carte, cu mari emoții. Atunci a fost ultima dată când Părintele Nicolae s-a revăzut cu fratele lui Gheorghe.

Plângând vă scriu că pe data de 5 februarie 2023, soțul meu a avut un accident de mașină și a plecat la ceruri într-o se-

cundă, lăsând o mare durere în urma lui. M-a lăsat pe mine, pe copiii lui, pe cei patru nepoți, pe care-i iubea nespus, și pe Părintele Nicolae. Am crezut că s-a răsturnat cerul și pământul în acele clipe.

Cu toții am suferit enorm, dar acum când scriu, mă gândesc că Părintelui Nicolae i-a fost peste puteri să suporte această pierdere, având și probleme de sănătate.

Ajung la 31 octombrie 2024, la numai un an și nouă luni de la trecerea în veșnicie a soțului meu, când m-a sunat Părintele Gavriil de la mănăstire să-mi dea această veste cumplită, că nu-l mai avem nici pe Părintele nostru drag Nicolae.

Pentru a doua oară am simțit că lumea s-a sfârșit. Mi-aș fi dorit să pot zbură să ajung într-un suflet la Nicula și să descopăr că este doar un vis urât și el să ne aștepte în fața stăreției cum o făcea de fiecare dată. Dar n-a fost așa. De data asta, ne-a așteptat în biserică, într-un sicriu, încunjunat de flori și fără suflare, fără să ne îmbrățișeze sau să ne mai zâmbească. Au fost momente grele, impresionante. S-au făcut priveghiuri, trei seri la rând, cu mulți preoți, care au slujit și au vorbit foarte

frumos despre el. Părintele Exarh Dumitru Cobzaru, care i-a fost prieten și duhovnic, a ținut predică la fiecare slujbă, povestind cu regret și cu lacrimi despre anii frumoși petrecuți împreună la Nicula. De asemenea, am fost impresionată de mulțimea de oameni care a venit să-l plângă și să-i sărute mâna care nu demult i-a binecuvântat. Oameni din Agrișu de Sus și din Agrișu de Jos, în frunte cu Părintele Lucian Badale, au venit să-și ia rămas bun de la el. Oameni simpli, veniți de aproape și de departe, fii duhovnicești pe care îi cunoșteam mai mult sau mai puțin, oficialități din partea Administrației de stat, Armatei, Poliției, Jandarmeriei, toți venind din dragoste pentru el, pentru Părintele Nicolae.

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

Slujba înmormântării a fost oficiată de Înaltpreasfinția Sa Andrei Andreicuț, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului, și de un sobor mare de preoți.

A fost înmormântat ca un împărat, datorită strădaniei Părintelui Exarh Dumitru Cobzaru și a întregii obști a Mănăstirii Nicula, care au organizat totul cum nu se putea mai bine. Noi, familia, le rămânem profund îndatorați.

Am pierdut doi oameni dragi, valoroși, două repere și modele de urmat.

Mă uit spre cer și parcă văd familia lor întregită: mama, tata și cei doi fii.

Mă rog la Dumnezeu să facă să se întâlnească, să-i bucure, să-i mângâie și să-i mântuiască, iar nouă să ne dea multă putere și ajutor pentru a ne alina cât se poate suferința.

Cu drag și dor, Marieta

ARHIMANDRITUL NICOLAE, UNCHIUL MEU

PAUL MIHĂIȚĂ MOLDOVAN

PRIMARUL COMUNEI ALBEȘTI, JUD. CONSTANȚA

Arhimandritul Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, pentru o lume întregă, dar pentru mine, unchiul meu... Acel om cu chip și suflet blând care găsea întotdeauna o vorbă bună cu care să ne aline sufletele.

Parcă acum o clipă eram mic, copil năzdrăvan și alintat de toți cei dragi, bucurându-mă de lucrurile simple pe care le oferea copilăria. Așteptam cu sufletul la gură vacanțele de vară să plecăm în Ardeal, la Agrișu de Sus, satul natal al tatălui meu, pentru a-mi vedea bunicii și pe unchiul Nicolae.

În Agriș, timpul trecea foarte repede și ne bucuram de fiecare clipă, zburdam prin livadă, așteptam să vină cireada de bivoli de la câmp să bem lapte proaspăt. Apoi, părinții ne duceau pe mine și pe fratele meu mai mare, Remus, la Sfânta Mănăstire

Nicula, unde ne aștepta unchiul Nicolae. De îndată ce ajungeam, îi săream în brațe și mă jucam cu barba lui tânără la acea vreme. Țin minte cum ne ducea în biserică să ne închinăm la Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, vorbindu-ne cu atâta dragoste despre Fecioara Maria și Pruncul Iisus, încât a reușit să zidească cu blândețe credința în sufletele noastre încă de mici copii.

Acum îmi dau seama de faptul că unchiul a reușit să depășească bariera distanței dintre Cluj și Constanța, fiind alături de noi în fiecare etapă a vieții noastre.

Ajuns în clasa a VIII-a, în vacanța de Paști, părinții mei, de comun acord cu unchiul Nicolae, m-au dus la Gherla, în casa familiei Aliman, unde bunul și dragul profesor Mihai s-a ocupat de pregătirea mea pentru examenul de capacitate. N-am să uit niciodată cu ce dragoste am fost primit

în sânul acelei familii, cum doamna Felicia îmi făcea toate poftele și mă alinta ca pe propriul copil.

Cu toate acestea, mi-am dorit să rămân câteva zile și la Nicula, alături de unchiul Nicolae, lucru care s-a și întâmplat. A fost momentul în care am putut să văd îndeaproape viața din mănăstire. Mă trezeam odată cu obștea, mergeam la Sfânta Liturghie, unde îl vedeam pe Părintele Nicolae cum slujește și eram tare de mândru de el. După slujbă, așteptam nerăbdător să mergem la masă și țin minte că mă încercam ceva sentimente de gelozie atunci când vedeam că întârzie fiind reținut de fiii duhovnicești. Îl vedeam rar și de aceea

îmi doream să petrec mai mult timp cu el, să povestim, să îi ascult vorbele înțelepte. În acele zile a stat mult alături de mine, mi-a vorbit despre viață, credință și familie, mi-a așezat în suflet valori morale și virtuți care m-au ghidat de-a lungul vieții.

Îmi spunea adesea cât de important este să fii smerit, să nu te pui niciodată pe primul loc. Vedeam aceste lucruri la el zi de zi și îl admiram foarte mult.

Țin minte că într-o seară, stând la Stăreție, l-am cunoscut pe Părintele Arhimandrit Dumitru Cobzaru. Eram captivat de discuțiile lor și de cât de apropiați erau unul de celălalt. Părintele Dumitru m-a primit cu toată dragostea, m-a îndrumat mereu, m-a sfătuit și mi-a fost alături atât în cele mai frumoase momente ale vieții, cât și în cele mai grele încercări. Mereu am avut sentimentul ca la Nicula nu am doar un unchi, ci doi.

Zilele petrecute acolo m-au făcut să-mi schimb percepția despre viață, m-au maturizat și mi-au întărit credința foarte mult.

În perioada liceului și a facultății, când aveam temeri și simțeam că nu mai fac față, îl sunam pe unchiul Nicolae seara târziu,

atunci fiind mai liber, și stăteam ore în șir de vorbă. Avea darul de a mă îmbărbăta, de a-mi da încredere în mine. Îmi povestea încercările prin care a trecut și el la rândul său și îmi dădea sfaturi, mă făcea să-mi dau seama că niciodată nu suntem singuri și că Dumnezeu niciodată nu ne dă mai mult decât putem duce.

Ajungând în pragul căsătoriei, am mers împreună cu viitoarea mea soție, Liana, să o cunoască și să ne dea binecuvântarea. Mi-a rămas întipărită în minte bucuria care i se citea pe față și lacrima din colțul ochiului, care i-a căzut pe barba albită.

Apoi, în familia noastră bucuriile s-au înmulțit prin venirea copiilor, cei doi băieți ai mei și cele două fetițe ale fratelui meu. Unchiul era fascinat de nepoți, se bucura neșpus de fiecare dată când îi trimiteam poze cu ei și venea cât de des putea împreună cu Părintele Exarh Dumitru să îi vadă.

Eram o familie fericită și mare.

În 5 februarie 2023, o tragedie ne-a zdruncinat din temelii, când tatăl meu, Moldovan Gheorghe sau Ghiuri, cum îl alintam noi, familia, a murit într-un tragic accident de mașină. În acel moment, toată viața

mea s-a schimbat. Îmi murise tatăl, mentorul și protectorul meu. Nici până în ziua de azi nu îmi vine să cred că nu mai este.

Unchiul Nicolae a suferit enorm după pierderea fratelui său. Cu toate acestea, a încercat să ne fie sprijin, să ne fie ca un al

doilea tată. A ascuns în el toată durerea și suferința.

Anul trecut, în august, am fost împreună cu toată familia la Nicula pentru parastasul tatălui meu. Părintele Nicolae ne-a primit cu multă căldură și am petrecut timp prețios împreună. Știam că are unele probleme de sănătate, dar el, ca întotdeauna, mă liniștea spunându-mi: „Slava lui Dumnezeu, nu mă pot plânge”. Îmi aduc aminte cum la momentul plecării noastre stătea în ușa stăreției privindu-ne nostalgic, cu aceeași blândețe pe chip.

În ziua de 31 octombrie 2024, la ora 11, mă aflam la Judecătoria Mangalia, unde

depuneam jurământul pentru funcția de primar al Comunei Albești, comuna unde tatăl meu a fost primar timp de șaisprezece ani, respectat și iubit de toată lumea pentru munca și sacrificiul lui. Eram atât de emoționat la gândul că voi avea șansa să duc mai departe munca tatălui meu, încât de abia îmi stăpâneam lacrimile. Așteptam nerăbdător să se termine jurământul, să îl pot suna pe unchiul să îi povestesc... În schimb, am primit telefon de la fratele meu, Remus, care, printre lacrimi, mi-a dat groaznică veste: „Unchiul a murit azi dimineată, trebuie să plecăm în Ardeal!” Mi-am dorit să fie doar un coșmar din care să mă trezesc. A fost cel

mai trist drum către Nicula. Ajungând la mânăstire, am fost întâmpinați în lacrimi de Părintele Exarh Dumitru, care ne-a dus la trupul neînsuflăit al Părintelui Nicolae, de pus lângă Icoana Maicii Domnului, pe care a iubit-o și a slujit-o neîncetat.

Nu știam ce sentimente mă cuprind: durere, frică, nesiguranță, și cui aveam să le mai spun...?

În toate zilele de priveghi, ca și în ziua înmormântării, au venit sute de oameni să își ia rămas bun de la cel care le-a fost duhovnic, îndrumător, frate de suferință. A avut o slujbă de înmormântare exact cum și-

ar fi dorit, organizată de fratele său de cruce, Părintele Exarh Dumitru, căruia îi vom fi recunoscători toată viața. Se putea citi o tristețe imensă atât pe fața oamenilor veniți să îi transmită un ultim omagiu, cât și pe cea a preoților adunați în număr mare alături de Înaltpreasfințitul Mitropolit Andrei pentru a-i fi alături pe ultimul drum.

Stând pentru ultima dată la capul lui, i-am mulțumit pentru toată grija și dragostea cu care ne-a ocrotit de-a lungul vieții.

Odihnește-te în lumină alături de părinți și frate, sufletul nostru blând! Într-o zi ne-om revedea!

PĂRINTELE. *IN MEMORIAM*

PROF. MIHAI ALIMAN

LICEUL „ANA IPĂTESCU”, GHERLA

Indiferent de poziția sau de valoarea pe care un om o are în societate, plecarea pe celălalt tărâm aduce tristețe și regret în sufletele celor apropiați, care nu pot fi exprimate în cuvinte.

Am primit cu oarecare strângere de inimă îndemnul Părintelui Dumitru Cobzaru, Exarhul mănăstirilor din eparhia noastră, de a scrie câteva rânduri despre Părintele Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, plecat prematur și fulgerător din lumea aceasta.

Vestea dispariției dintre noi a Părintelui Stareț a fost primită cu multă tristețe și durere de către cei care l-au cunoscut direct, dar și de către numeroșii credincioși care frecventau Mănăstirea Nicula.

Multe s-ar putea spune despre acest om cu suflet nobil, iubit și căutat de un număr

incredibil de mare de credincioși de pe tot cuprinsul Ardealului și nu numai.

Părintele Nicolae a fost un OM ca toți oamenii, cu lumini și umbre, dar luminile erau copleșitoare.

Deplângem cu toții pierderea prematură, păstrând imaginea sa luminoasă, chipul său blând și binevoitor cu oricine și în orice situație. Fără Părintele Stareț, la Nicula nu va mai fi cum a fost. La Nicula sunt și vin să slujească mulți preoți, apeleți și cu numele. Singur, starețul era doar Părintele pentru cei care veneau la mănăstirea noastră.

Într-o dimineață de duminică sosise la mănăstire un grup de credincioase din zona Năsăudului. Una dintre ele, văzând lipsa mașinii din locul obișnuit de parcare, a exclamat parcă dezamăgită: „Părin-

tele nu-i acasă!” De-acum, Părintele va fi tot timpul acasă, într-o veșnicie, e adevărat, dar nu ne va mai zâmbi. Am avut șansa și onoarea de a fi apropiat de Părintele de peste treizeci de ani, așa că am pretenția că l-am cunoscut bine. Îndată ce a intrat în mânăstire, a fost preocupat să își desăvârșească studiile. Voia să urmeze cursurile Facultății de Teologie. Pe vremea aceea, o probă de admitere era limba română contemporană, mai precis gramatica, lexicul, morfologia, sintaxa. M-am oferit să îl ajut, așa că am învățat împreună. Am fost surprins de cât de sârguincios era, de cât de repede înțelegea problemele, de cum își făcea temele ca un elev pentru note.

Îmi aduc aminte cât de asaltat era pentru spovedanie, înainte de a fi stareț, de către numeroși credincioși din județul nostru, din Țara Năsăudului și a Maramureșului, și din alte zone. Greu își găsea momente de relaxare.

Apoi, am avut privilegiul în duminici și sărbători, după Sfânta Liturghie, să petrecem clipe minunate la o cafeluță, alături de preoții slujitori din ziua respectivă sau alături de alți invitați de marcă. Mă gân-

desc la actorul și omul de cultură Dorel Vișan, la iluștrii profesori de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, la Vasile Timiș, inspector și secretar de stat, la Părintele exarh Dumitru Cobzaru, la distinși preoți pensionari Ioan Morar, Gheorghe Știr, Aurel Mureșan și alții, pe care nu mi-i amintesc acum în graba cu care scriu. Era o adevărată desfătare. Părintele era fermecător. Ne desfătam cu discuții interesante pe diverse teme. Părintele avea harul comunicării, al prieteniei, al apropierii de oameni, harul bucuriei de a întreba. A legat punți cu români din întreaga țară, cu români de peste granițe, din zona Cernăuților, din Basarabia, din Serbia, din Bulgaria, din Ungaria, care, la rândul lor, veneau la mânăstirea noastră de dragul Părintelui și erau primiți de acesta cu bucurie. În primăvara acestui an, ne-am întâlnit la mânăstire cu un preot român din Cernăuți, cu care am discutat despre situația celor de acolo. Am convenit amândoi că acele pământuri strămoșești sunt pierdute și românii înstrăinați definitiv. Îmi spunea câtă bucurie și fericire are când trece în Ardeal, că este pentru a opta oară la mânăstire,

că preoteasa dânsului i-a spus să stea mai mult, să se sature, pentru că în familie mereu-mereu aducea vorba de Nicula.

Greu îmi găsesc cuvintele pentru a evoca personalitatea Părintelui Nicolae. Prea multe laude pot fi stânjenitoare pentru cei în viață. Așa că Părintele fiind „plecat”, încerc să spun cum l-am perceput eu în cei treizeci și doi de ani de când îl cunosc. Însă nu numai eu l-am perceput așa: un om iubitor și iubit, deschis și omenos, bucurous de oaspeți, de întâlniri, răbdător. Era

cumpătat la vorbă, gata oricând să dea sfaturi sau să spună câte o glumă. Prezența sa oferea liniște și încredere.

Ca preot, duhovnic și stareț, excela prin blândețe, smerenie, bunătate, optimism, dăruire. „Să gândești numai lucruri bune despre celălalt”, spunea adesea Părintele Nicolae.

Dădea dovadă de multă deschidere, empatie, înțelegere față de oameni, dar, din păcate, unii dintre noi nu l-am înțeles întotdeauna. Credincioșii, oamenii de

rând, ca și personalitățile care au vizitat mănăstirea, precum și participanții la „Colocviile de la Nicula” i-au apreciat cu toții frumusețea sufletească, fireasca modestie moștenită și comuniunea afectivă față de orice interlocutor, înțelepciunea, calmul, echilibrul. Se arăta întotdeauna îndatoritor. La agapele organizate cu diferite prilejuri participa multă lume, iar la sfârșit, venea la fiecare masă, mulțumea că i s-a răspuns la invitație și uneori mai strecura câte o glumă care destindea atmosfera. Părintele era un om curios de a cunoaște, iscoditor. Voia să știe multe despre istoria trecută și prezentă a neamului, voia să știe despre lume, despre cultură, despre personalități. Parcă îl văd cum sorbea cuvintele domnului Dorel Vișan sau ale Părintelui profesor universitar Ioan Chirilă și ale altor invitați. Îmi aduc aminte că, doar cu puțin timp înainte de a se stinge, ne-a făcut o vizită care s-a prelungit, căci am început să discutăm despre curiozități istorice, despre scriitori și literatură, despre politica interbelică și actuală. Îi spuneam despre gesturi sau expresii memorabile ale bătrânilor satului meu. Surprins de

cele auzite, mi-a spus de mai multe ori în seara aceea să le sintetizez într-o temă și să le prezint la „Colocviile de la Nicula”. Părintele Nicolae, care își iubea nemăsurat satul, a replicat că și oamenii satului său au fost și sunt deosebiți, că pe mulți dintre ei, deși morți de multă vreme, parcă îi vede aieva prin ogrăzile lor. A evocat cu nostalgie drumul greu, plin de sacrificii și renunțări din copilărie, până când s-au realizat ei, copiii.

Iată că a venit, în urmă cu doisprezece ani, consacrarea ca stareț al Mănăstirii Nicula. Sunt sigur că a primit această ascultare cu îngrijorare, cu strângere de inimă. Motivele au fost diverse: Nicula era cea mai mare, mai vestită, mai căutată mănăstire din Ardeal, dar avea probleme multe, a căror rezolvare era întârziată din cauza litigiilor cu greco-catolicii. Trebuia edificată o nouă biserică, trebuia translată cea veche, trebuia finalizat Centrul de Studii și încă multe altele. Și apoi, mai avea și obște mare, fermă de vaci de rasă, terenuri agricole multe. Se va înhăma oare întreaga obște, ca un singur om, la o asemenea muncă?

Cu siguranță Starețul și-a pus această întrebare, deoarece știa că a munci cu oamenii este dificil. Tâmplarul obosește mai puțin. El lucrează cu lemnul. Omul este cel mai complicat partener de lucru. Mulțumești pe unul, nemulțumești pe altul. Subalternii exercită presiune asupra ta, șefii altă presiune. Și tu ești la mijloc. Ce să știi face? Starețul nostru a știut, însă numai Cel de Sus a înțeles ce a fost în sufletul său când a trebuit să ia unele decizii.

Dând dovadă de simț al datoriei și al răspunderii, Starețul Nicolae Moldovan s-a zbatut, a alergat și lucrurile au început să se miște. N-a fost deloc ușor, dar cred că a plecat la cele veșnice cu mulțumirea că și-a onorat misiunea cu credință și devotament. Cât a ars, însă, știu, întrucâtva, câțiva apropiați cu care mai comunica și care îi observau uneori o umbră de tristețe pe față la gândul că lucrările nu înaintează în ritmul pe care și l-ar fi dorit dânsul. Eu, care am fost douăzeci și nouă de ani în funcție de conducere, pot bănui cât consum, câtă neliniște, câte căutări și frământări a avut, care și-au pus amprenta asupra sănătății sale.

Părintele Nicolae, Starețul, a trăit și dulcele și amarul misiunii sale, conștient fiind că viața are și proză, și poezie. Trebuie să avem înțelepciunea să ne împăcăm cu toate.

Chiar dacă rezultatele nu au fost pe măsura eforturilor și frământărilor Sfinției sale, îmi place să cred că a plecat dincolo cu mulțumirea datoriei împlinite, că a ținut și a contribuit la prestigiul Mănăstirii Nicula. A simțit asta ca pe o obligație morală și creștină, onorând ca nimeni altul ascultarea de călugăr, de duhovnic, de stareț.

Și a venit dimineața zilei de joi, 31 noiembrie 2024, când cumplita veste a morții neașteptate a Părintelui nostru s-a răspândit ca fulgerul, din Dobrogea până în Maramureș.

Cu sufletele copleșite de durere, mulțime de credincioși au început să urce dealul mănăstirii. În toate zilele care au urmat, joi, vineri, sâmbătă, puhoi de oameni au participat la rugăciuni și privegheri în jurul sicriului, alături de numeroși preoți, călugări și călugărițe. Aceste seri de priveghere și rugăciune și mai ales ziua

Înmormântării au confirmat treapta maximă a recunoștinței și iubirii de care s-a bucurat Părintele nostru din partea unui imens număr de credincioși, unii veniți de la mari depărtări. A avut parte de o înmormântare regală prin imensa mulțime care a participat, ca la hramul mănăstirii, prin mesajul Patriarhului Daniel, prin luările de cuvânt ale Mitropolitului Andrei și ale Părintelui Exarh Dumitru Cobzaru. L-au condus la cimitir un șir nesfârșit de preoți, de monahi și monahii, de mult popor.

Părintele Stareț și-ar fi putut spune alături de Horațius, fiul libertului, „Nu voi muri de tot” (*Non omnis moriar*), căci rămâne ceea ce a înfăptuit, rămâne în memoria și în inima miilor de credincioși care l-au iubit și pe care i-a iubit și care își vor aminti omul de omenie, blând și binevoitor și înțeleghător.

Din Statele Unite ale Americii, am primit în acele zile un telefon de la o doamnă profesoară stabilită acolo și care a însoțit

de multe ori grupuri de olandezi, de germani, de francezi la mănăstire, fiind traducătoare. Auzind trista veste a plecării Părintelui, și-a exprimat tristețea și regretul, cunoscându-l foarte bine, iar în final mi-a spus: „Părintele Nicolae a fost un om deosebit, a fost un suflet nobil”.

De câtă înțelegere, omenie și empatie a dat dovadă acest om vom ști să apreciem de-acum înainte, când nu mai este.

Ori de câte ori pașii și gândul ne vor duce la Mănăstirea Nicula, vom revedea cu ochii minții imensa mulțime care nu l-a lăsat singur și care l-a urmat la mormânt în acele zile triste.

De-acum, Nicolae Moldovan, arhimandritul, nu mai este duhovnicul și părintele nostru, dar vom păstra în memoria noastră imaginea luminoasă a personalității sale.

Părinte, ne vom ruga lui Dumnezeu să vă aibă în grija Sa și să vă odihniți în pace!

Să vă fie țărâna ușoară și drumul luminos ca lumina din sufletul Sfinției Voastre!

PLÂNGÂND ÎN RAI DE DRAGUL NOSTRU...

FAMILIA AUGUSTIN ȘI MARIA-CAMELIA JULA

*„Uneori nu știm valoarea unui moment,
decât atunci când devine amintire.”*

Dr. Seuss

Doi părinți tineri, alături de fetița lor de cinci ani, căutându-și liniștea în rugăciune, la Mănăstirea Nicula... Așa ne-a cunoscut pe noi Părintele Nicolae, în urmă cu treizeci de ani. Serile în care urcam pe jos dealul Niculii, pe drumul încă pietruit, uneori încărcat cu zăpadă și luminat doar de razele lunii, rămân printre cele mai de preț momente pe care le-am trăit. La capătul drumului, ne odihneam sufletul în mâinile Sfintei Fecioare și în primirea duhovnicului.

Omul care nu se grăbea cu niciun preț, care nu avea timp și măsură în dăruire, asemeni darnicului Sfânt Ierarh Nicolae, care își neglija nevoile proprii în favoa-

rea celor ale aproapelui, așa l-am cunoscut noi pe Părintele Nicolae.

Familia noastră a avut binecuvântarea să îl poată asuma în nenumărate roluri, de-a lungul timpului, de la cel de părinte duhovnic, la cel de frate, prieten sau colaborator în necesități profesionale.

Vestea trecerii sale la Domnul a venit ca un fulger într-o zi senină, pentru noi cei ale căror suflete le-a cunoscut până în cele mai ascunse trăiri și secrete, acele stări de taină pe care le încredințezi doar Mântuitorului, prin mijlocirea părintelui duhovnic.

Cu o aplecare deosebită spre orice trebuință a oamenilor care îl abordau, sau

subiect adus în discuție de interlocutori, Părintele știa mereu să se modeleze verbal și gestic pe orice suflet. Indiferent de vârstă, statut social sau educație, nu exista nimeni care să se simtă stângaci, inoportun sau insuficient în preajma Părintelui. Capacitatea de a netezi pliurile suferinței celor care i se descopereau în spovadă, sau în conversații de taină, izvora din harisma cu care fusese binecuvântat, iar sincera modestie și smerenia ce o radia îl făceau cu adevărat un om după chipul și asemănarea Creatorului.

Se spune că în clipa mării treceri ți se desfășoară sub ochii minții, cu repeziciune, filmul vieții. Pentru familia noastră,

acest lucru s-a întâmplat în momentul în care am aflat de mutarea Părintelui Nicolae la cele de sus, cu toate amintirile care îl cuprindeau. Suferința profundă, durerea și lacrimile s-au împletit cu sentimentele de recunoștință adâncă de a fi avut privilegiul și binecuvântarea să construim acele amintiri.

Rămâne aprinsă memoria Crăciunurilor cu zăpezi mari și curate, cu Părintele colindând alături de călugări dragi ai Mănăstirii Nicula, vestind Nașterea Pruncului din Betleem credincioșilor veniți la marele praznic, a Paștilor cu Părintele oferindu-ne lumina Învierii Mântuitorului, a duminicilor cu Părintele binecuvântând și zâmbind fiecărei inimi. Rămâne vie rugăciunea și speranța că una din razele stelei Crăciunului va fi sclipirea sufletului Părintelui, care ne va veghea și va mijloci pentru noi de acest praznic al Nașterii Domnului. Rămâne în ochii minții imaginea unui părinte plângând în Rai de dragul nostru, cu fruntea pe genunchii Sfintei Fecioare, pe care atât de mult a iubit-o în această lume... Iar în inimile noastre frânte, rămâne încăpățânarea de a-l păstra viu...

DĂRUIND MEREU...

IUSTIN, RADU ȘI CAMELUȚA LAZĂR

*Lumea întreagă este o înșiruire de miracole.
Dar suntem atât de obișnuiți cu ele, încât le numim lucruri normale.”*

Hans Christian Andersen

M-am întrebat adesea cum ar fi arătat lumea mea, dacă nu aș fi trăit și crescut sub adumbrirea miracolului numit Mânăstirea Nicula. Dacă în loc de doar doi părinți dăruți de Dumnezeu, nu i-aș fi avut și pe ceilalți, ai mânăstirii, unii dintre ei apropiați de vârstă, ca niște frați, aproape de suflet în orice împrejurare pe care o doream împărtășită. Nu am știut că acest sentiment de a fi parte a unei familii dobândite spiritual va aduce cu sine și pe cel de amărăciune profundă, atunci când am aflat de mutarea la Cer a Părintelui Nicolae.

Avându-l duhovnic vreme de aproape treizeci de ani, Părintele a știut să povățu-

iască blând copilul care făcea primii pași spre spovedanii, să sfătuiască adolescentul care avea impresia că zburciul între-gii lumi îi apasă pe umeri, să ridice studentul care căzuse în deznădejde și dezolare, să bucure inimile tinerilor care aveau să se căsătorească, să încurajeze viitoarea mămică plină de neliniști și frici, să mângâie proaspeții părinți încărcăți de emoția și angoasele necunoscutului, să râdă și să se joace cu copilul lor, să susțină moral adulții, în profesia pe care o urmau, cu problemele și provocările inerente. Acesta a fost Părintele Nicolae pentru mine și mai târziu pentru soțul și băiatul meu. Omul care nu a știut niciodată cum să ne spună „nu”

și care s-a modelat firesc după mintea și sufletul fiecăruia, de la mic la mare.

Rupând mereu bucăți din sufletul său, pe care să le pui ca piese de *puzzle* rupte din al tău, peticind și completând de la el, acolo unde ție îți lipsea și aveai mai mare nevoie, zâmbind chiar și atunci când lacrima îi sclipea în ochi, Părintele Nicolae părea a-și fi luat solemnul angajament de a cinsti și desăvârși munca Sfântului Ierarh, dăruind mereu. Când povara îți era prea mare și ușurarea nu se mai găsea în cuvinte, Părintele răspundea cu o mângâiere pe creștetul capului, o însemnare plină de speranță cu semnul Sfintei Cruci și rostea simplu „Dumnezeu și Maica Domnului..”.

Așteptând apoi cuminte și smerit propria odihnă sufletească, din mila Sfintei Fecioare, în rugăciune perpetuă și anulare a sinelui, Părintele putea fi văzut adesea poposind câteva secunde în plus cu fruntea pe masa Sfântului Altar în timpul Sfintei Liturghii.

Ne-am văzut pentru ultima dată la sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie și ne-am plâns de oboseală... Credincioșii se apropiau cerându-i binecuvântarea și

anticipând momentul în care avem să îl sărbătorim de ziua numelui, peste puțină vreme. În aglomerația de conversații, ne-am îndepărtat fără se ne luăm la revedere, cu gândul că ne vom întoarce să mai stăm de vorbă și Părintele va fi tot acolo. Plecase ca o adiere, ca o baterie de aripi, așa cum i-a fost și plecarea din lumea aceasta. Avem convingerea că își găsește acum odihna în Primăvara Dulce, iar noi am rămas să ne odihnim în rugăciune și speranță, în această toamnă târzie, cu obligația de a transforma orice lucru normal în miracol, după modelul Sfântului Ierarh Nicolae. Mulțumim, Părinte!

ÎNGERUL MEU DIN CERURI

PETRA-MARIA GRAD

Ieri și-a croit drum spre cer un suflet nespus de bun, iubitor și răbdător. Ieri am pierdut un om pe care îl iubeam nespus și care pentru mine era al doilea meu *tată*, iar acest lucru nu e puțin.

Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, a fost un om care avea atâta dragoste de oferit celor care îi ieșeau în cale, încât uneori te copleșea. Răbdarea era infinită, în ton cu iubirea lui pentru oameni.

A fost un om rugător, care m-a ajutat să înțeleg anumite lucruri și m-a ajutat să trec peste probleme (deși dânsul nu știa). Mereu avea o vorbă bună, blândă, un sfat și o încurajare..., lucruri care îmi vor lipsi nespus.

Cuvintele nu sunt îndeajuns pentru a cuprinde toată personalitatea deosebită a acestui om. Și nu sunt îndeajuns pentru a

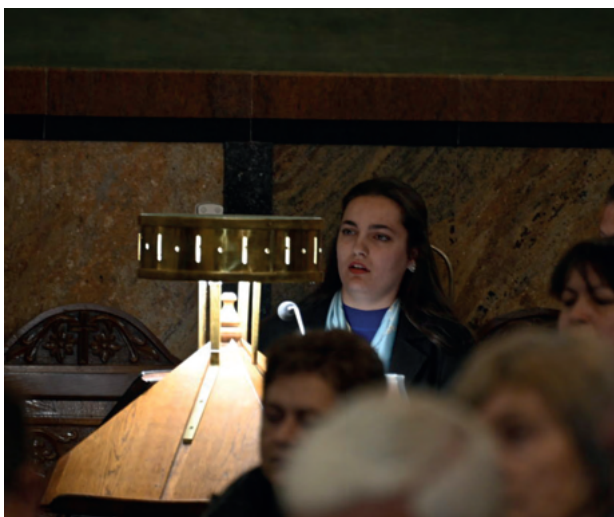

exprima durerea pe care o simt. Dar, cum spunea adesea, Dumnezeu și Maica Domnului au mereu un plan. Aceasta mă întărește, pentru că sunt sigură că au avut mai mare nevoie de el în cer. Din îngerul meu păzitor pe pământ, Părintele Nicolae a ajuns îngerul meu din ceruri.

Ar mai fi atâtea de spus, multe vor rămâne în taina inimii și îmi voi aminti cu drag momentele minunate, ținându-i amintirea vie.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și liniște!

Nu vă voi uita niciodată, Părinte Stareț!

*Spre ceru-nalt ți-ai croit drum lin
Chiar când m-așteptam mai puțin...
Ai plecat și la Dumnezeu tu te-ai retras,
La Maica Domnului în cer ai găsit popas.*

*O, suflet plămădit din dragoste deplină,
Lași în spate o urma-adâncă de lumină
Și... deși inima acum îmi bate în adagio,
Îmi iau curaj și cu dor îți spun... adio!*

AMINTIRI FRUMOASE ÎN HRISTOS

EMIL POP

Am sosit la Mănăstirea Nicula la 1 noiembrie 1991. Preasfințitul Vasile Flueraș era stareț, îl cunoșteam de la parohie, fiindu-mi și duhovnic. M-a primit cu bucurie și mi-a arătat chilia unde voi locui, mi-a zis că voi sta cu un frate, pe nume Vasile Moldovan. M-am prezentat, apoi m-am instalat și am plecat împreună să ajut la ce era nevoie. Am stat aproape doi ani împreună cu acest frate: era odihnitor în toate, îl surprindeam dormind îmbrăcat de oboseală, pentru ca întreținea centrala cu lemne iarna și veghea să nu se stingă focul și să fie lemne destule pe lângă, fiindcă ajuta mult la bucătărie.

Povesteam despre sfinți și multe alte subiecte frumoase, era sensibil, evlavios și avea o maturitate aparte. Pentru mine era ca un frate mai mare, îl îndrăgeam, ne ajutam în toate, așa eram cu toții atunci: toți la biserică și toți peste tot unde era ne-

voie. Era o bucurie deosebită să fim cu toții împreună aproape peste tot, așa am învățat de toate și pe noi între noi. Eram vreo 16...

Dimineața, la Nicula, se lăsa ceața dinspre pădure, iar soarele își arăta răsărind razele printre copaci, spre biserică și, de multe ori, era un peisaj parcă de har. Atunci, ne chema împreună cu un frate să vedem și noi și priveam cu toții frumusețea priveliștii. La fel se întâmpla și la apusul soarelui, când ieșeam de la Vecernie,

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

mergeam pe la morminte, apoi ne duceam cu toții să ajutăm la masă. Am avut trăiri frumoase împreună cu toți de atunci, mereu când ne întâlneam peste ani le depănam.

Am să închei cu o asemenea amintire. O dată, pe când era econom, uitase sau nu am mai ajuns să strângem recolta dintr-o gră-

dină de lângă casa pompelor de apă. Am sărbătorit Crăciunul, iar după a treia zi, ne-a zis la masă ca vom merge cu toții să scoatem cartofii din pământ! A fost un moment hazliu și de neuitat pentru toți, chiar dacă unii mai bombăneau, el ne-a adus atâta voie bună, încât a rămas o zi de neuitat.

PRIETENIE, AMINTIRI, DOR, TRISTEȚE – DIN SATUL NOSTRU DRAG

RADU POP

Sunt printre cei care, încă din leagănul copilăriei, în sufletul satului nostru drag, Agrișu de Sus, am avut bucuria întâlnirii cu Vasile, cel care a devenit mai apoi *pelerin, novice, monah, duhovnic* și *stareț* al Mănăstirii Nicula – Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan.

Am cunoscut o parte dintre frământările alegerii căii de urmat în viață, când se închideau unele uși, dar i s-a deschis calea „urmează lui Dumnezeu”. Slujire la care mereu suntem invitați prin cuvintele „oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (*Marcu 8, 34*), iar Părintele Arhimandrit Nicolae a urmat cu sârguință acest îndemn și a primit în bună măsură darul duhovniciei.

A fost blând semănător de cuvinte, deschis, prietenos și primitiv cu semenii.

Rugăciunile sale au fost lucrătoare, vii și însuflețite pentru împlinirea poruncilor, primind chemarea „intra într-o bucurie Domnului tău” (*Matei 25, 21*).

Am nădejdea că ne va purta în rugăciuni, chiar dacă a plecat de lângă noi, atât de repede și brusc, lăsând în urmă multă tristețe și un dor care se intensifică cu fiecare zi care trece fără prezența sa. Însă nu va pleca niciodată din inima și amintirile mele. Dumnezeu să-l primească în Împărăția Sa!

ÎN CHIP DE DOR...

PROF. UNIV. DR. AV. FLORIN NEGOIȚĂ

*„La obârșie, la izvor
nici o apă nu se-ntoarce,
decât în chip de nor.
La obârșie, la izvor
nici un drum nu se întoarce
decât în chip de dor.
O, drum și ape, nor și dor,
ce voi fi, când m-oi întoarce
la obârșie, la izvor?
fi-voi dor atuncia? Fi-voi nor?”*

Lucian Blaga, *Cântecul obârșiei*

L-am cunoscut, apreciat și stimat în acest colț de Rai, numit Sfânta Mănăstire Nicula, cu ajutorul starețului de dinainte al mănăstirii, Părintele Arhimandrit Dumitru Cobzaru. Un suflet cald și blând, calm și zâmbitor, ce asculta, vibra și trăia emoțiile și sentimentele celor ce străbăteau și sute de kilometri pentru a-i sprijini obștea și enoriașii cu grâu și făină din Bărăgan din roadele muncii părintești.

Fiecare om care trece prin viața noastră este unic în felul lui, cum a fost și Părintele Arhimandrit Nicolae Moldovan.

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

Când pleacă, lasă puțin din el și ia puțin din noi. Nu trebuia să petreci ani și zeci de ani lângă oameni ca Părintele Arhiman-drit Nicolae Moldovan, ci clipe, minute, ore, prin care simțeai cultura și eleganța, pentru a trăi împreună credința, noblețea, istoria și nevoia imperioasă: „Iubește-ți aproapele”!

El n-a murit, ci a plecat în „Corul îngerilor”, pentru a ne îndruma pe drumul de

lumină, credință și iubire de neam și țară, de tradiții și idealuri milenare: pace, ome-nie, bunăstare, civilizație.

Condoleanțe tuturor celor apropiați, drum drept și lumină, Părinte Arhiman-drit Nicolae Moldovan!

Veșnica pomenire a unui om bun, blând, cald, înțelept!

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN,
INIMA JERTFELNICĂ A NICULII,
ÎN BRAȚELE PĂRINTEȘTI.
LACRIMI DE CUVÂNT LA 40 DE ZILE DE ÎNVEȘNICIRE

LECT. UNIV. DR. HADRIAN-V. CONȚIU
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI,
UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”, CLUJ-NAPOCA

„La Nicula, dealul ascunde *minunea* și pădurea *miracolele*.
La Nicula, minunea strălucește a *nemurire*,
iar miracolele rămân înscrise de-a pururi în pământul locului...”

Arhim. Dumitru Cobzaru,
Monografia Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Nicula

Cred cu tărie că este un *timp al mărturisirii*. În tăcere, în șoaptă, în strigăt, în taină... În primul rând al *Iubirii*. Față de Dumnezeu, față de Maica Domnului, față de Sfinți, față de familie, față de lume (*κόσμος, οικουμένη*), față de întreaga creație, față de aproapele. Și cine este *aproapele meu*...? Întrebarea a primit (un) răspuns pe măsura Iubirii, a Iubirii

Lui (*Luca 10, 25-37*). Prin *aproapele* se ajunge în Împărăție. În Împărăția nesfârșitei Iubiri. Avem nădejdea (iar sufletul înlăcrimat, certitudinea...) că Părintele nostru Stareț Nicolae Arhimandritul, *inima jertfelnică a Niculii*, iubitor și mult iubitor de *aproapele*, oricare ar fi fost el, oriunde și oricând (există oare vreo dovadă mai desăvârșită a Iubirii...?), *niculeanul* „întru

care nu este vicleșug” (*Ioan* 1, 47-48), așa cum îl numeam și omagiam în cuvântul la ceas aniversar în urmă cu doar doi ani, se odihnește în brațele părintești (ale Iubirii Maicii Domnului și ale Iubitului său Tată).

Dacă Nicula este *o minune și o icoană, un spațiu al nemuririi*, „un *axis mundi* spre care converg toți vectorii lacrimării transilvane”, ultima zi a lunii octombrie a întărit convingerea fiilor mănăstirii (și nu numai) că „miracolele *rămân înscrise de-a pururi în pământul locului*” (Arhim. Dumitru Cobzaru), prin înveșnicirea unui stareț iubit, a unui Părinte blând, milostiv și curat cu inima, și, prin urmare, *fericit* (cf. *Matei* 5, 5; 7-8), Părintele nostru Nicolae Arhimandritul. Pământul „reavăn” al Ni-

culii (Mitropolitul Bartolomeu Anania) și spațiul niculean și-au revendicat (din nou) rolul de casă și acoperământ, „refugiu”, *topos* al lacrimilor și al înveșnicirii.

Sfârșitul lunii octombrie a însemnat sfârșitul (*τέλος*), împlinirea unei „alergări” (*I Corinteni* 9, 24) și a devenirii unui monah și stareț, care și-a asumat în mod deplin Crucea lui Hristos, de pe care nu a coborât singur (Sfântul Sofronie Saharov), ci (doar) în brațele părintești. Îl plânge dealul, îl plânge pădurea, îl plânge Nicula și poporul, îl plâng Părintele și fiii, îl plângem noi toți, cei care l-am cunoscut și l-am iubit.

Iubirea și Dorul se îmbrățișează *astăzi* la Nicula...

IN MEMORIAM:
PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN –
UN OM AL BLÂNDEȚII ȘI AL DUHOVNICIEI

PROF. UNIV. DR. RODICA-SILVIA STAN
UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ,
CLUJ-NAPOCA

O inimă deschisă și o prezență blândă și liniștită – așa era imaginea Părintelui Stareț Nicolae, care mereu reușea să aducă pace în inimile celor care îi călcau pragul, la mirifica Mănăstire Nicula.

Părintele Stareț Nicolae a fost un izvor de lumină pentru toți cei care căutau alinare, înțelegere și îndrumare spirituală. Cu fiecare cuvânt rostit, aducea puțin din pacea și liniștea sa interioară, oricine îl asculta îi simțea căldura sufletului și delicatețea cuvintelor. Nu ridica glasul pentru că știa că adevăratele învățături se spun cu înțelegere și calm.

Era însă mai ales un bun ascultător. Oamenii îi împărtășeau gândurile și frământările, găsind un umăr pe care să plângă și o inimă deschisă. Își găsea timp pentru fiecare și oferea mereu un sfat bun sau o vorbă de încurajare.

Părintele Stareț era iubit de toți, de tineri și bătrâni, de oameni mari și de copii, nu pentru că ar fi căutat vreodată să fie prețuit, ci pentru că era autentic în tot ceea ce făcea. Dragostea și respectul oamenilor erau răspunsul natural la viața trăită cu adevărat în serviciul celorlalți, iar marea de oameni tăcută și înlăcrimată de la înmormântarea Părintelui a fost o mărturie

grăitoare a iubirii pe care mii de oameni i-au purtat-o.

De-a lungul vieții, Părintele Stareț a fost mai mult decât un simplu conducător spiritual; a fost părintele blând al unei mari familii, un exemplu de sfințenie trăită. Moștenirea lui nu se va pierde, căci a sădit în sufletele noastre un dor de a fi mai buni, mai blânzi și mai generoși. Ne rămân vorbele lui, amintirile și binecuvântările, ca niște comori ce nu vor pieri niciodată.

Plecarea Părintelui Stareț Nicolae lasă un gol imens, dar și o moștenire de neprețuit, o sămânță de bunătate, generozitate și înțelepciune, sădită în inimile oamenilor, care va continua să crească și să se dezvolte.

Ne vom întâlni cu Părintele Stareț Nicolae la fiecare Sfântă Liturghie, în liniștea rugăciunii de la Mănăstirea Nicula, de la mănăstirile și bisericile unde vor fi oameni care l-au cunoscut și l-au iubit. Imaginea lui blândă și senină va dăinui neîncetat în inimile noastre.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

STAREȚUL NICOLAE – SMERIT ȘI PELERIN

FLORIN IOAN HUSA

De nenumărate ori am urcat dealul Niculii să găsesc liniște sufletească sub omoforul Maicii Domnului, să mă zidesc întru Dumnezeu în cea mai importantă mănăstire din Ardeal. Prima întâlnire cu Părintele Stareț Nicolae s-a întâmplat a fi în vremea în care era econom și un apreciat duhovnic. De atunci am rămas apropiat de stareț și de obștea mănăstirii.

Nicolae starețul era mereu la datorie, grabnic ascultător al nevoilor tale, pilduitor prin soluțiile oferite, echilibrat și ospitalier, blând ca un copil smerit.

L-am cunoscut ca stareț în cei mai bine de zece ani, în fiecă etapă de rectitorire a Mănăstirii. A fost un om minunat cu un destin aparte.

„Doamne, robul tău ascultă!”, spunea adesea. Așa cerea de la Dumnezeu sfat spre a putea fi bun sfătuitor. Rugător, ascultător, cu milă jertfelnică, smerit, evla-

vios, știa că Dumnezeu a avut un plan cu el și știa că „Dumnezeu nu-ți va da oamenii pe care îi vrei, ci oamenii de care ai nevoie pentru a te ajuta, pentru a te răni, pentru a te părăsi, pentru a te iubi și pentru a te transforma în omul care ți-a fost dat să fii.” (Sfântul Nectarie).

Părinte purtător de grijă deopotrivă pentru obște și pentru mulțimile de pelerini, era un bun organizator al hramurilor atât de apreciate de la Nicula, dar și de pelerinaje în alte locuri sfinte. L-am însoțit în ziditoare pelerinaje de suflet, uneori coorganizator, în

Republica Moldova, Serbia, Grecia, de mai multe ori în Sfântul Munte Athos.

Este dureros pentru mine acum faptul că despre starețul Nicolae și faptele lui trebuie să vorbesc la timpul trecut. Prea repede, mult prea repede a luat autobuzul spre cer, la doar 64 de ani. Of, Doamne!

Voi mai urca dealul Niculii, cerul își va arăta splendorile; clopotele vor răsuna la fel. O lacrimă a Maicii Domnului de la Nicula va spăla în cer obrazul starețului Nicolae. Odihnește-te în pace, părinte, și te roagă pentru noi!

„CÂND CEI IUBIȚI SE DUC LA CER...”

DIR. ING. VLAD GRIGORE SZABO
SC FANY PRESTĂRI SERVICII SRL

Azi, cu ochii plini de lacrimi, mă despart de un Om Mare, iubit de toți pământeni care au avut privilegiul de a-l cunoaște. Eu îl cunosc de aproximativ doi ani, timp în care a fost un model de modestie și smerenie la fiecare întrevedere.

Azi s-a stins un prieten drag, înainte de toate, un suflet neprihănit, mare, plin de bunătate și înțelepciune. Era un om echilibrat, de o smerenie ieșită din comun, iubitor de oameni – indiferent de oră și de zi răspundea „Prezent!”, la telefon sau fizic, la nevoia omului pentru a-l asculta și sfătuți în momentele de răscruce din viața lui. Mereu alina durerea cu blândețea din voce și cu răbdarea de fier cu care era înzestrat. Sfințite părinte, îți mulțumim pentru toate rugăciunile cu care ne alinai necazurile.

Acum e rândul nostru să te purtăm în rugăciuni și să te păstrăm în inimile noastre pentru tot restul vieții. Suntem plini de recunoștință pentru tot ceea ce ai reprezentat pentru noi, cei apropiați.

„Când ce iubiți se duc la cer,
Să știm cu toții, că nu pier,
De Sus din cer veghează blând,
Pe toți cei dragi de pe pământ.

Pe cerc în soarele-i apus,
De ce să plângi privind în sus?
Mai bine ochii în jos să-i pleci,
Să vezi pământul pe unde treci,
El nu e mort.
E numai dus...”

(George Coșbuc, *Nunta Zamfirei*)

VINO, DOAMNE, ȘI TE SĂLĂȘLUIEȘTE ÎNTRU NOI!

FAMILIA MOGA

Poate cea mai rostită rugăciune pe care o spunem e cea adresată Duhului Sfânt: „Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul adevărului, Care pretutindenea ești și toate le îplinești, Vistierul bunătăților și dătătorul de viață, vino și Te sălășluiește întru noi, și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre”. E prima din rugăciunile începătoare și o spunem așa cum putem fiecare: uneori atenți, înflăcărat, alteori mecanic, cu mintea risipită din cauza problemelor zilnice.

Părintele avea o formă personală de adresare către Dumnezeu când rostea această rugăciune: „Vino, Doamne, și te sălășluiește întru noi!” Poate părea puțin, poate părea o adăugare întâmplătoare rezultată dintr-o memorare greșită a cuvintelor rugăciunii, dar eu știu clar: părintele

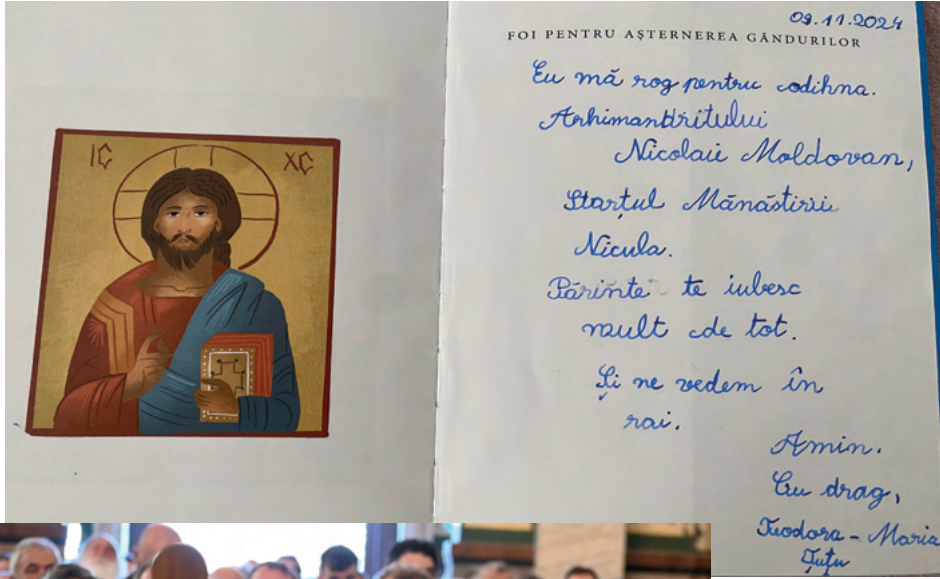
se adresa Tatălui ceresc așa cum doar un fiu care își iubește tatăl o face.

„Vino și ajută-mă” sună într-un fel. Dar „Vino, Tată, și ajută-mă” este altceva. E o exprimare fierbinte pe care o faci știind că Cel căruia te adresezi te iubește, te ascultă, te iartă și, în măsura în care e înspre binele tău, îți va îndeplini cererea.

De când am înțeles lucrul acesta folosesc și eu această formă a rugăciunii. Și am convingerea că Dumnezeu când ascultă rugăciunea mea zice: „Uite! Încă unul de-al Părintelui Nicolae îmi cere ceva! Ia să îl trec în față, pe lista cu priorități”.

Sunt convins că Dumnezeu i-a rezervat părintelui o cămară specială în casa lui și că de acolo ne este mai de folos nouă celor care am rămas în lumea aceasta pământească.

Dumnezeu să îl ierte și să îl odihnească!

Pe Părintele Arhimandrit Nicolae l-am cunoscut din tinerețe, de pe băncile liceului din Beclean. Viața ne-a condus pe căi diferite.

L-am regăsit, după mulți ani, intrat în obștea Mănăstirii Nicula. De atunci a devenit pentru mine și familia mea un îndrumător spiritual, un apropiat. Ne-a ajutat să ne deschidem sufletul și mintea către Dumnezeu. A dovedit cu prisosință prin bunătatea, credința și rolul său administrativ, că a fost un vrednic slujitor al lui Dumnezeu, un îndrumător spiritual pentru mulți credincioși. Este o pierdere imensă pentru noi! Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Dr. Cocoli Ioan Dănuț
Medic Primar Cardiolog, Doctor în Științe Medicale

Îmi pare nespus de rău pentru Părintele Stareț Nicolae; se vede că, de-o vreme încoace, Dumnezeu își culege în octombrie niculanii aleși, ca pe niște roade bine coapte, așa cum a făcut și cu Preasfințitul Părinte Vasile, sporindu-ne astfel dorul și lăsându-ne tot mai singuri pe aici. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Cosmina Timoce Mocanu

M-a întristat profund evenimentul și vestea trecerii la sfintele și veșnicele lăcașuri cerești a Părintelui Arhimandrit Nicolae Moldovan – Starețul Sfintei Mănăstiri Nicula, slujitor vrednic, om duhovnicesc excepțional, organizator și coordonator impecabil, îndrumător spiritual deosebit și o persoană minunată...!

În aceste momente de grea încercare pentru toți cei care l-am cunoscut, stimat, admirat și prețuit în mod deosebit, mă rog lui Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace! Sincere condoleanțe obștii Mănăstirii Nicula, precum și familiei îndoliate!

Cu deosebită compasiune,
Stelian Gomboș
București, 31.10.2024

Casa de Cultură a studenților „Dumitru Fărcaș” a aflat cu durere vestea trecerii la cele veșnice a Părintelui Stareț Arhimandrit Nicolae Moldovan, cu care instituția noastră a avut o frumoasă colaborare. Un duhovnic al neamului românesc, un slujitor dedicat altarului și Bisericii, susținând demersul cultural și pe cel social al conlucrării frumoase și armonioase, care apropie Biserica de societate și de oameni, Părintele Stareț Arhimandrit Nicolae Moldovan a fost acea lumină care a înseninat plaiurile transilvane, plaiurile românești.

Rămâne în amintirea noastră ca fiind lucrătorul neostenit în via Domnului și cel ce ne va păstra în rugăciunile sale în Ceruri. Fie-i drumul lin spre Veșnicie, în corturile Dreptilor, în rândurile Sfinților, în Împărăția lui Dumnezeu!

Casa de Cultură a Studenților, Cluj-Napoca
31 octombrie 2024

Îndurerată obște,

Am în față Invitația pentru hramul din 2024, adresată mie, semnată de părintele stareț plecat dintre noi. Trista veste a venit ca un trăznet pentru mine și regret nespus această despărțire. Doresc să transmit celor pe care i-a păstorit condoleanțe și speranța că merge la Domnul pe care L-a slujit. Regret că la cei 79 de ani ai mei și datorită distanței, nu pot fi alături de dumneavoastră la desfășurarea tristului eveniment. Dumnezeu să-l primească și să-l aibă aproape.

Sarchis Ștefan Arachelian

Sâmbătă, de Sfântul Dimitrie, am avut în gând să-l întâlnesc pe Părintele Nicolae pentru o binecuvântare. Nu l-am întâlnit... Acum, sentimentul este că mă despart de cineva drag, cum ar fi tata. Cum a fost când a plecat tata la Cer. Același sentiment. Mă simt mult mai singură pe pământ. Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească cu cei drepti

pentru iubirea lui nemărginită pentru noi cei păcătoși. Iar Sfinției voastre să vă dea putere să împliniți toată rânduiala pentru inimosul Arhimandrit Nicolae!

Adina Maier

O să-l păstrez mereu în amintire și nu voi uita frumoasele cuvinte de învățătură, binecuvântarea, rugăciunea și darul pe care l-am primit – Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului –, în momentele de boală și disperare când am ajuns la dumnealui. Cuvintele nu pot exprima regretul pe care îl simt! O să vă port în suflet pentru totdeauna, Părinte!

Stela Romanese Florean

Am pierdut un mare om, un suflet curat și bun, un om care-l purta permanent în sufletul său pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos și pe Mama Sa, Fecioara Maria, un preot cu vocație, un stareț pe care Dumnezeu l-a trimis ca fiind omul potrivit la locul potrivit și pe care l-a chemat, acum, la El pentru a îndeplini noi porunci! Dumnezeu să-l ocrotească în pace!

Ioan Baba

Cu inimă îndurerată, ne alăturăm în rugăciune celor ce poartă pierderea dragului nostru duhovnic, al cărui suflet a fost un exemplu de iubire, credință și slujire întru Hristos. Plecarea sa dintre noi lasă un gol imens, însă lumina pe care a răspândit-o va dăinui în sufletele tuturor celor care l-au cunoscut și l-au iubit. În aceste clipe de durere, transmitem sincere condoleanțe obștii și familiei și ne rugăm ca Domnul să-l odihnească în pacea Sa veșnică. Dumnezeu să-l ierte și să-l așeze în lumina și dragostea Sa nesfârșită!

Raluca Rus

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

Tristețe fără margini, lacrimi de durere la plecarea spre cele veșnice a bunului stareț Nicolae Moldovan. De azi înainte, nu-l vom mai căuta la telefon sau în mânăstire. De azi înainte, îl vom căuta doar inimile noastre, singurul loc de unde nu va mai pleca niciodată. Odihnească-se în pace!

Menuț-Maria Apăfăian

Suntem mai săraci pe pământ, fără un părinte blând, iertător, însă nădăjduim că vom fi mai bogați în Ceruri, cu un părinte mijlocitor pentru noi, muritorii. Dumnezeu să vă așeze sufletul în loc luminat, în loc cu verdeață, Părinte Nicolae.

Romelia Nemeș

Starețul nostru, starețul sufletelor noastre, prieten, frate și tot ceea ce îți dorești de la un prieten! Ne veți lipsi, părinte!

Fam. Mitică și Elena Borșa

Bunul Dumnezeu să vă ierte, să vă odihnească cu sfinții în Împărăția Sa. Vă vom purta mereu în inimile noastre, părinte duhovnic. Toată parohia Huta vă plânge și vă pomenește.

Hritos a înviat!

Pr. Cosmin Ioan și preoteasa Florina Rodica Boga
Dimpreună cu toți credincioșii din Huta

Bunul Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în ceata dreptilor Săi. Veșnică să fie pomenirea lui în neam și în neam!

Pr. Ioan Taloș și soția Florica,
„Sfânta Cuvioasă Parascheva”, Șimleu Silvaniei

O inimă mare, un munte de bunătate a plecat azi să umple Raiul cu sufletul lui bun.
Drum lin spre brațele Maicii Domnului. Veșnică pomenire!

Fam. Emil și Corina Țibre

„Pământul inimii facă-se Cer... Un om arzând.”

„Știu, voi muri... Dar câtă splendoare!” (Daniel Turcea)

ASCOR Cluj și Biserica Studenților

Părintelui nostru drag Nicolae îi mulțumesc pentru că datorită lui și cu vrerea Tatălui, sora mea rasofora Irina este în mânăstire și pentru că pe noi toți ne-a apropiat de Dumnezeu, fiindcă eram pe calea cea rea. Bunul Dumnezeu să te odihnească. Să te rogi pentru noi. Pentru noi ești un sfânt.

Simona Mocan

A semănat dragoste, smerenie și bunătate. Așa l-am cunoscut la Fălticeni, Suceava, pentru prima dată.

Cristian Albu

Atât de greu este a-mi imagina Mânăstirea Nicula fără părintele nostru drag... Părintele Nicolae era modelul bunătății și al blândeții. Veșnica pomenire!

O agrișancă!

Odihnă veșnică, drag părinte!

Corul Parohiei Salva

Mulțumesc pentru sfaturile date pentru spovedanie și împărtășanie!

Maria, Pașcani, Iași

Părinte drag, vă mulțumesc și vă iubesc! Lumină!

Oana

Dumnezeu să te ierte, Părinte drag! Să te rogi pentru noi, păcătoșii.

Radu, Austria

Dumnezeu să-l odihnească în pace pe Părintele Stareț Nicolae!

Claudia Oancea, Câmpulung, Argeș

O să ne lipsiți foarte mult cu a dumneavoastră blândețe și voioșie. O să ne lipsească foarte mult și chipul dumneavoastră blând și bucuros. Vă iubim din toată inima și nu vă vom uita niciodată, părinte drag și minunat! Dumnezeu să vă așeze unde dreptii se odihnesc! Acolo, sus, în Ceruri să vă rugați pentru noi!

Ascor, Brașov

Rămas bun, părintele nostru drag! Suntem mulți din satul dumneavoastră natal, care am venit să te conducem azi pe ultimul drum! Știm, părinte, că de acolo unde vei fi, te vei ruga pentru noi toți. Domnul Dumnezeu să te ierte și să te odihnească în pace! sătenii din Agrișu de Sus

Am scris mai multe în notițe, dar până la urmă aceste două cuvinte spun tot: Te iubesc, Părinte stareț!

fratele Ioan, mezinul obștii

CUPRINS

<i>Arhimandrit Dumitru Cobzaru</i> „UN OM DE LA CAPĂȚUL DORULUI”.....	7
<i>Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române</i> PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN, STAREȚUL MĂNĂȘTIRII NICULA - UN MONAH MISIONAR, HARNIC ȘI JERTFELNIC	11
† <i>ANDREI, Arhiepiscop și Mitropolit</i> BLÂND ȘI SMERIT CU INIMA	15
† <i>SILUAN, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria</i> UN STAREȚ DESTOINIC ȘI UN CĂLUGĂR SMERIT ȘI HARNIC	21
† <i>TIMOTEI, Episcopul ortodox român al Spaniei și Portugaliei</i> PĂRINTELE NICOLAE, CHIP DE BUNĂTATE	23
† <i>MACARIE, Episcopul ortodox român al Europei de Nord</i> PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN, STAREȚUL CEL RĂBDĂTOR ȘI BLÂND	27
† <i>TIMOTEI Prahoveanul</i> PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN – RÂVNĂ ÎNCUNUNATĂ	31
† <i>BENEDICT Bistrițeanul</i> BRAȚELE PĂRINTEȘTI	33
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> TEAMA DE A NU RĂNI IUBIREA	41
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> ZORII ZILEI CELEI NEÎNSERATE	45
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> UN NOU ÎNCEPUT... ..	49
<i>Pr. Paul Isip</i> PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – TAINICA BIRUINȚĂ A LACRIMILOR	51
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> FRATELE DE CRUCE	55

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> REĂȘEZARE..	59
<i>Pr. Ioan Buftea</i> PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – SLUJITOR AL LUI DUMNEZEU, DUHOVNIC BLÂND ȘI RĂBDĂTOR	63
<i>Pr. Prof. Dr. Ioan Chirilă</i> ICOANA IUBIRII, PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – CHIP AL BLÂNDEȚII, BUNĂTĂȚII ȘI AL ASCULTĂRII	71
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> PRIETENUL TUTUROR	77
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> ÎMBRĂȚIȘARE ÎN IUBIRE	83
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> PĂRINTELE TIMPULUI TRĂIT	93
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> PĂRINTE ÎNCÂNTĂTOR	101
<i>Arhim. Dumitru Cobzaru</i> AȘTEPTÂND AM AȘTEPTAT..	105
<i>Mircea Abrudean</i> OMUL LUI DUMNEZEU	109
<i>Colonel dr. Ioan Munteanu</i> PĂRINTELE ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN – CHIP SENIN, SUFLET SMERIT ȘI ÎNȚELEPT	111
<i>Colonel Alin-Florin Marian; Preot militar Cristian Marțian</i> TAINA APROAPELUI	113
<i>Colonel Sebastian-Florin Clițan</i> UN PIOS ȘI ULTIM OMAGIU!	115
<i>Emil Radu Moldovan</i> OM AL CREDINȚEI ȘI AL IUBIRII DE APROAPELE, BLÂND ȘI CALD	119

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

Ing. Macarie Alexandru Moldovan

PĂRINTELE NICOLAE, ÎN VECI ÎN SUFLETUL NOSTRU! 121

Arhidiacon Claudiu Ioan Grama

A PLECAT DIN ACEASTĂ LUME FĂRĂ A ȘTI CÂTĂ LUME L-A PREȚUIT 123

Arhim. Andrei Coroian

PĂRINTELE NICOLAE, STAREȚUL ȘI DUHOVNICUL BLÂND ȘI BUN 129

Arhim. Mina Pletosu

PĂRINTELE NICOLAE, CHIP ICONIC ȘI ÎNTRUCHIPAREA TATĂLUI 135

Arhim. Paisie Iloaie

FAPTELE FIREȘTI ÎNVEȘNICITE 139

Protos. Natanael Zanfrache

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN – OMUL CARE NU A CĂUTAT ALE SALE 143

Protos. Paisie Pașcu

PĂRINTELE TIMPULUI 147

Pr. Ioan Irineu Crăciun

PĂRINTELE NICOLAE, CHIP ICONIC ȘI ÎNTRUCHIPAREA TATĂLUI 149

Pr. lect. univ. Daniel Mocanu

GÂNDURI LA ÎNVEȘNICIREA PĂRINTELUI STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN... 151

Pr. Emilian Geabana

EROUL INIMILOR NOASTRE 157

Pr. dr. Laurian Rus

STAREȚUL NICOLAE – RUDENIA NOASTRĂ 159

Pr. Lucian Badale și familia

PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE – DUHOVNICUL CE SEAMĂNĂ SENINĂTATEA 161

Pr. Vasile Turi

PELERINAJ LA UN PĂRINTE SFÂNT ȘI DRAG... 163

Arhidiacon Gavriil Boga

SCRISOARE DE RĂMAS BUN 165

IN MEMORIAM ARHIMANDRIT NICOLAE MOLDOVAN

<i>Marieta Moldovan</i> DUMNEZEU A ALES!	167
<i>Paul Mihăiță Moldovan</i> ARHIMANDRITUL NICOLAE, UNCHIUL MEU	173
<i>Prof. Mihai Aliman</i> PĂRINTELE. IN MEMORIAM	179
<i>Familia Augustin și Maria-Camelia Jula</i> PLÂNGÂND ÎN RAI DE DRAGUL NOSTRU... ..	185
<i>Iustin, Radu și Cameluța Lazăr</i> DĂRUIND MEREU... ..	187
<i>Petra-Maria Grad</i> ÎNGERUL MEU DIN CERURI	189
<i>Emil Pop</i> AMINTIRI FRUMOASE ÎN HRISTOS	191
<i>Radu Pop</i> PRIETENIE, AMINTIRI, DOR, TRISTEȚE – DIN SATUL NOSTRU DRAG	193
<i>Prof. univ. dr. av. Florin Negoită</i> ÎN CHIP DE DOR... ..	195
<i>Lect. univ. dr. Hadrian-V. Conțiu</i> PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN, INIMA JERTFELNICĂ A NICULII, ÎN BRAȚELE PĂRINTEȘTI	197
<i>Prof. univ. dr. Rodica-Silvia Stan</i> PĂRINTELE STAREȚ NICOLAE MOLDOVAN – UN OM AL BLÂNDEȚII ȘI AL DUHOVNICIEI	199
<i>Florin Ioan Husa</i> STAREȚUL NICOLAE – SMERIT ȘI PELERIN	201
<i>Dir. Ing. Vlad Grigore Szabo</i> „CÂND CEI IUBIȚI SE DUC LA CER...”	203
<i>Familia Moga</i> VINO, DOAMNE, ȘI TE SĂLĂȘLUIEȘTE ÎNTRU NOI!	205